

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี
กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

A STUDY AND DEVELOPMENT OF BAN NA TA POH WEAVE
HANDICRAFT PRODUCT OF UTHANI-THANI PROVINCE
CASE STUDY : SET ON THE DINING – TABLE TYPE

สุจินันท์ ดาวเดือน
SUJINANT DAO DUEON

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 49528/
วัน, เดือน, ปี 24 ก.พ. 2547

.b.....
.i.....

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-473-5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**A STUDY AND DEVELOPMENT OF BAN NA TA POH WEAVE
HANDICRAFT PRODUCT OF UTHANI-THANI PROVINCE
CASE STUDY : SET ON THE DINING – TABLE TYPE**

**THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION PROGRAM IN
INDUSTRIALDESIGN TECHNOLOGY
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT ' S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-473-5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อสารนิพนธ์

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็น
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี
กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

นักศึกษา

สุจินันท์ ดาวเดือน

รหัสประจำตัว

44064845

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา

เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ภาควิชา

ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

คณะ

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

ผศ.อุดมศักดิ์ สารินูตร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และ ศึกษาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้สนใจสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ กลุ่มผู้ผลิตที่ทอผ้าชายที่บ้านนาตาโพ จำนวน 30 คน และผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าทอ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก) และ (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข) ซึ่งผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม และนำผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) มาหาความพึงพอใจของผู้ผลิตผ้าทอ มีค่าความเชื่อมั่น 64.31 และ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้สนใจสินค้ามีค่าความเชื่อมั่น 22.18

ผลการวิจัยสรุปว่า

การวิจัยนี้มุ่งที่จะทำในรูปของวิจัยและพัฒนา โดยมุ่งที่จะค้นหาคำตอบของสภาพกว้าง ๆ ของการทอผ้าในจังหวัดอุทัยธานี ทั้งนี้จุดเน้นเป็นเรื่องของการค้นหาลวดลายของผ้าทอซึ่งเป็นเอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะเฉพาะถิ่นของชาวลาวครั้งบ้านนาตาโพ แล้วนำลวดลายผ้าทอมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุดบน
โต๊ะอาหาร ทำให้ผ้าทอเกิดคุณค่าขึ้นมา และยังเป็นแนวทางในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ขึ้นใหม่ ให้กับ
ชาวบ้านที่สนใจ และเป็นการอนุรักษ์ลวดลายผ้าทอด้วย สรุปผลของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ผลิตมีความพึงพอใจที่จะผลิตผ้าทอ ชุดบน โต๊ะอาหารอยู่ในระดับดี
2. ผู้สนใจสินค้ามีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ชุดบน โต๊ะอาหารอยู่ในระดับดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thematic paper Title	A Study And Development of Ban Na Ta Poh Weave Handicraft Product of Uthani-Thani Province Case Study : Set on The Dining - Table Type
Student	Sujinant Dao Dueon
Student ID	44064845
Degree	Master Degree in Industrial Education
Major	Industrial Design Technology
Department	Architectural Industrial
Faculty	Industrial Education
Year	2003
Thematic paper Advisor	Assistant Professor Udomsak Saributr

ABSTRACT

This research was a study and development of ban na ta poh weave handicraft product of uthani-thani province. case study : set on the dining - table type.

This usearch in cluded with the objective for local area specification sducated of local weave handicraft of Bann Na Ta Poh that used as data in the handicraft product development of Uthai thani Prorince ; Set on the dining – table type. By taleen the local weave of Bann Ba Ta Poh into developed todlther with the handicratft product ; Set on the dining – table type that according with the target group uquired. And also studied about the satisfird from the producer and the people who was interested about the safisfied form the producer and the people who was interested about product of Uthai Thani Province ; Set on the dining – table type. Which had to designed and developed for the wseful muthod to the producer.

For the sanoling group in this usearch such as producer group which sell for weave at Ban Na Ta Poh of 300 persons and the people , whose were interested of 30 persons. Thee equipment use for this wharch was the questionnaire about the sucommend from the professional on clesign and the product method (Product Uniform Kor.) and (Product Uniform Koh) which the det on dining - table type (Uniform Koh) was the product of the professional had to set up become as the appropriate product and taken

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

to the set on dining – table type (Uniform Koh which to dearch the satisfied of weave producer with the confidened value of 64.31 and the satisfied questionnaire of the people who was in terested the product with the confidence value of 22.18

The Summary

This research had to emphasised proceeded into both of research and devepment forms by focus to search the enrironment in widely of weave in Uthai thanee Province Therefore emohasised about searched to the decorative design of weave product as like as the local area specification of Laos Krang Bann Na Ta Poh. Then taken to the decorative design of the weave product into developed as the seton dining – table type product , so this product as become add value and the method for new product support to the villagev, whose were interested and also condervative to the decorative design of weave product , the rsearch susult the decorative design of weave product , the research as follow;

1. The producer had to satisfied produce the weave product ; set on the dining – table type in good level.
2. people , who was interesled the product ; set on the dining – table type in good level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาสารบัญตาราง.....	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี.....	11
2.2 ศึกษาสังคมชุมชนบ้านนาตาโพ.....	14
2.3 ศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ.....	20
2.4 ศึกษาชุดโต๊ะอาหาร.....	33
2.5 ศึกษาชุดบนโต๊ะอาหาร.....	35
2.6 ศึกษากรรมวิธีการผลิต และวัตถุดิบ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต.....	36
2.7 ศึกษาด้านการตลาด.....	59
2.8 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
2.9 ศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	81
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และช่วยตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสารนิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบนซึ่งในการกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถาพร ศิบุญมี ณ หุมแพ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล เทพหัสดิน ณ อยุธยา คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้สารนิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย ที่ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พรชประเวศ อชิโนบุญวัฒน์ คุณจำปี ธรรมศิริ คุณสินวล อินปนาม และ คุณอำไพ สารรัตน์ คุณวัชร สินธุศิริ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไข เพื่อการปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์มีคุณภาพสูงขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำสารนิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คุณบิดา และคุณมารดา ผู้ที่เป็นที่เคารพรักยิ่ง รวมทั้งพี่ – น้อง ทุกคน ที่ได้ให้ความรัก ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือทุกด้าน ตลอดมา

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่า และประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากการทำสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่ คุณบิดา คุณมารดา และ ครู – อาจารย์ ทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

สุจินันท์ คาวเดือน

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
4.1 การวิเคราะห์ออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร.....	85
4.2 การวิเคราะห์ตลาดสายที่นำมาใช้ และการใช้สี.....	91
4.3 การวิเคราะห์กระบวนการผลิต.....	95
4.4 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
4.5 การสรุปผลการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร.....	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	127
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	127
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	131
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย.....	135
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอ.....	136
ประวัติผู้เขียน.....	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า (ครั้งที่ 1).....	1
1.2 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า.....	4
1.3 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า (ครั้งที่ 2).....	4
1.4 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า (ครั้งที่ 2).....	5
4.1 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	110
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	112
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	114
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	115
4.5 แสดงจำนวนร้อยละระดับเพศ ด้านความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า.....	117
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ผลิต.....	118
4.7 แสดงจำนวนร้อยละระดับเพศ ด้านความพึงพอใจของผู้สนใจผลิตภัณฑ์.....	120
4.8 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้สนใจผลิตภัณฑ์.....	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ลายอ้อแอ้.....	29
2.2 ลายสร้อยสา.....	30
2.3 ลายขอ.....	30
2.4 ลายดอกก้านก่อง.....	31
2.5 ลายสัตว์ประเภทต่าง ๆ.....	31
2.6 ลายดอกแก้ว.....	32
2.7 ลายคะเหลียวข้อ.....	32
2.8 แสดงลักษณะชุดโต๊ะอาหารแบบ 2 ที่นั่ง, 3 ที่นั่ง, 7 ที่นั่ง.....	34
2.9 ชุดโต๊ะอาหารทรงกลม และสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบ 6 ที่นั่ง และ 12 ที่นั่ง.....	35
2.10 ห้องอาหารศาลาไทยโรงแรมอินทราริเจนท์.....	36
2.11 ห้องอาหารจีน โรงแรมอินทราริเจนท์.....	36
2.12 เครื่องมือในการรับประทานอาหาร.....	37
2.13 งานหรือเครื่องเคลือบต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการจัดโต๊ะอาหาร.....	38
2.14 วัตถุคืบใหม่ประดิษฐ์.....	39
2.15 เครื่องมือเครื่องจักรกลสื่อ.....	39
2.16 หลอด้าย.....	40
2.17 กระจสวย.....	40
2.18 กี่กระจตุก.....	41
2.19 ไม้สอด.....	42
2.20 สายวัด.....	43
2.21 หูกระจต่าย.....	43
2.22 ตะขอเกี่ยว.....	44
2.23 กรรไกร.....	44
2.24 กระจสวย.....	45
2.25 รางส่งกระจสวย.....	45
2.26 ค้ายพุ่ง.....	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.27 ลักษณะการกรอฝ้ายหรือไหมประดิษฐ์.....	45
2.28 แสดงการกรอด้ายหรือไหมประดิษฐ์.....	46
2.29 ลักษณะของด้ายหรือไหมประดิษฐ์ที่กรอเสร็จแล้ว.....	46
2.30 ไหมประดิษฐ์ที่เตรียมทำเป็นด้ายอื่น.....	47
2.31 ลักษณะของด้ายยีนสีต่าง ๆ.....	47
2.32 ลักษณะของด้ายยีนสีต่าง ๆ.....	48
2.33 การขึ้นด้ายยีน.....	48
2.34 การหวีด้ายยีนเพื่อไม่ให้ด้ายพันกัน.....	49
2.35 แสดงการหวีด้ายยีน.....	49
2.36 แสดงการหวีด้ายยีน.....	50
2.37 ลักษณะด้ายยีนที่ต้องหวีให้ละเอียด.....	50
2.38 ปลายด้ายยีนที่ยังไม่ได้หวีจะต้องพันไว้กับตะปูเพื่อกันหลุด.....	51
2.39 ด้ายยีนที่หวีแล้วจะม้วนไว้ให้แน่น.....	51
2.40 ลักษณะปลายด้านยีนที่ต้องดึงไว้ป้องกัน.....	52
2.41 ลักษณะด้ายยีนที่พันและหวีเสร็จเรียบร้อยแล้ว.....	52
2.42 การนำด้ายยีนชั้นบนที่กระตุก.....	53
2.43 ด้ายยีนที่เตรียมชั้นบนที่กระตุก แล้วรอหวีให้ละเอียดอีกครั้ง.....	54
2.44 การมัดด้ายยีนกับคานาก็เพื่อผูก ให้ตึงแล้วหวีเพื่อไม่ให้ด้ายยีนเส้นที่ขาด.....	54
2.45 ลักษณะการชิงด้ายยีนที่ปลายก็แล้วทำการผูกด้าย.....	55
2.46 การหาเส้นด้ายที่ขาดแล้วทำการต่อให้เป็นเส้นเดียว.....	55
2.47 ลักษณะของด้ายยีนที่หวีแล้ว.....	56
2.48 การมัดด้ายยีนเพื่อทำการทอ.....	57
2.49 การทอโดยใช้กักระตุก.....	58
2.50 การใช้เท้าเหยียบกักระตุกเพื่อช่วยในการทอ.....	58
2.51 ด้ายพุ่งที่ทำเป็นตาราง.....	59
4.1 ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร.....	87
4.2 ผ้ารองจาน (รูปแบบ ก) มีขนาดกว้าง 10 นิ้ว และขนาดยาว 13 นิ้ว.....	87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.3 ผ้าเช็ดปาก (รูปแบบ ก) มีขนาดกว้าง 10 นิ้ว และขนาดยาว 13 นิ้ว.....	88
4.4 ผ้าปูโต๊ะ (รูปแบบ ก) มีขนาดกว้าง 1.00 เมตร และขนาดยาว 1.30 เมตร.....	88
4.5 ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข).....	89
4.6 ผ้าปูโต๊ะ (รูปแบบ ข).....	90
4.7 ผ้ารองจาน (รูปแบบ ข).....	90
4.8 ผ้าเช็ดปาก รูปแบบ ข).....	91
4.9 ลายเต่า.....	91
4.10 ลายดอกแก้ว.....	92
4.11 ลายช้าง.....	92
4.12 ลายพิกุล.....	92
4.13 ลายไพรูชั้นลาย.....	92
4.14 ลายดอกสร้อย.....	93
4.15 ลายดอกก้านทอง.....	93
4.16 ลายอ้อแอ้.....	93
4.17 ลายช้างกระแต.....	93
4.18 ลายขอกำซ้อนขอนก.....	94
4.19 ลายดอกตูม.....	94
4.20 ลายพญานาค.....	94
4.21 ลายเม็ดฝ้าย.....	95
4.22 ลายก้านร่ม.....	95
4.23 ฝ้ายที่ย้อมสีเสร็จแล้ว.....	96
4.24 ฝ้ายที่กรอเป็นด้าย.....	96
4.25 กี่พื้นบ้าน.....	97
4.26 พิมพ์ขนาดใหญ่ใช้ทอผ้าปูโต๊ะ 0.80 เมตร.....	97
4.27 พิมพ์ขนาดเล็กใช้ทอผ้ารองจาน ขนาด 0.35 เมตร.....	98
4.28 หลอด.....	99
4.29 เครื่องกรอด้าย.....	99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.30 การปลูกต้นฝ้าย.....	100
4.31 การเก็บลูกฝ้าย.....	101
4.32 การฉีควเพื่อแยกเมล็ดฝ้าย.....	102
4.33 การคัดฝ้าย.....	103
4.34 การล่อฝ้าย.....	104
4.35 การเข็นฝ้าย.....	105
4.36 การเปียฝ้าย.....	106
4.37 การฆ่าฝ้าย.....	107
4.38 การเดิน ได้ขึ้น หรือเครื่องทอ.....	108
4.39 การตีบหูก.....	109
4.40 ทอผ้า ทอหูก.....	110
4.41 โครงการส่งเสริมการทอเกี่ยว.....	122
4.42 ผลิตภัณฑ์ชุมชน โต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข).....	124
4.43 ผ้าปูโต๊ะ (รูปแบบ ข).....	125
4.44 ผ้ารองจาน (รูปแบบ ข).....	125
4.45 ผ้าเช็ดปาก (รูปแบบ ข).....	126

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุทัยธานีเป็นเมืองที่มีหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ของกรมศิลปากรยืนยันไว้ว่าเป็นที่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณ 300 ปี มาแล้วโดยพบหลักฐานยืนยันในหลายพื้นที่ เช่น โครงกระดูก เครื่องมือกระเทาะ งานหินกรวด ภาพเขียน ภาพก่อนประวัติศาสตร์บนหน้าผา (เขาปลาร้า) เป็นต้น นอกจากนี้อุทัยธานียังเป็นจังหวัดที่มีสภาพธรรมชาติและภูมิประเทศที่สวยงามและมีความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะผ้าทอลายโบราณของจังหวัดอุทัยธานีอันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุทัยธานีในปัจจุบัน

มนุษย์อยู่รอดได้เพราะเป็นผู้มีปัญญา ปัญญาของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ สะสม และถ่ายทอดให้แก่กันในรูปของการปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้สะสมความรู้ และถ่ายทอดความรู้นี้ เราเรียกว่าวัฒนธรรม (ประเวศ วิชา 2535 : 13)

ปัจจุบันการทอผ้าของเมืองไทย มีการทอทั้งในระดับครัวเรือนและอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ให้มีความทันสมัย อีกทั้งยังได้พัฒนารูปแบบ กระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมซึ่งมีการแปรผันอยู่ตลอดเวลา และมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งมีความเจริญอย่างไม่หยุดยั้ง แต่ประชาชนยังคงนิยม ผ้าทอมือ อันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบสานกันเป็นเวลายาวนาน

เรื่องนุ่งห่มนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในสี่ของการดำรงชีวิตมนุษย์เรา ในสมัยโบราณจะมีการทอผ้าไว้ใช้สอยส่วนตัวและไว้ใช้ในครัวเรือน ต่อมาได้มีการประดิษฐ์และพัฒนาทอหลายสีต้นให้มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น การทอผ้าเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานซึ่งบอกถึงวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมและเป็นการสืบทอดมรดกจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อีกทั้งงานทอผ้าถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่แนบแน่นกับวิถีชีวิตมนุษย์อันยาวนาน ตั้งแต่ยุคโบราณกาล ที่ยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ประเวศ วิชา (2535 : 13) กล่าวว่านอกจากมนุษย์จะใช้ปัญญาในการคิดสร้างสรรค์สิ่งสัญลักษณ์เพื่อแสดงความคิด ความเชื่อภายใต้บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่แล้ว มนุษย์ยังมีภูมิปัญญาที่จะนำสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปกรรมที่มีเทคนิคและกระบวนการผลิตที่เป็นเอกลักษณ์หรือเฉพาะถิ่น เช่นการนำไม้ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในภาคเหนือมาผลิตเป็นงานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก หรือความรู้ในการสร้างสรรค์งานปูนปั้นของช่างเมืองเพชรบุรี เป็นต้น ซึ่งปัญหาที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปกรรมนี้ต้องผ่านการเรียนเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อใช้ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รู้ การถ่ายทอดสืบต่อกันมา และการที่งานศิลปะยังมีการผลิตรูปแบบซ้ำ ๆ กันต่อมา แสดงให้เห็นถึง การสืบเนื่องทางวัฒนธรรม จนกลายเป็นสิ่งที่คนในปัจจุบันเรียกว่า มรดกทางวัฒนธรรม

จังหวัดอุทัยธานีมีเนื้อที่ประมาณ 6,824,659 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,206,404 ไร่ จังหวัดอุทัยธานีเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย เช่น แม่น้ำสะแกกรัง น้ำตกไซเบอร์ ห้วย ขาแข้ง เป็นต้น ในปีหนึ่งมีรายได้ค่อปีหลายล้านบาทเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว ต่างประเทศไปเที่ยวเป็นจำนวนมาก และจังหวัดอุทัยธานียังเป็นแหล่งการท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อมาก การทอ ผ้าลายโบราณของจังหวัดอุทัยธานี มีแหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ที่อำเภอบ้านไร่ (ผ้าจก) อำเภอทัพทัน (ผ้าไหม) นับเป็นแหล่งทอผ้าที่ยังคงผลิตผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณที่ได้อนุรักษ์กรรมวิธีการผลิต ซึ่งได้ถ่ายทอดกันมาจากบรรพบุรุษ “ลาวครั่ง” ไว้อย่างแนบแน่นไม่ว่าจะเป็นวิธีการทอ ลวดลาย สี ตันที่อาศัยเทคนิคพิเศษและย้อมด้วยสีจากวัสดุธรรมชาติ เช่น เปลือกไม้ ผลไม้ ดอกไม้ ทำให้มีผ้า ทอที่มีคุณภาพยังคงอนุรักษ์ความเป็นศิลปะแห่งอดีตกาลไว้

การผลิตผ้าทอลายโบราณของจังหวัดอุทัยธานี ยังดำเนินการให้ระดับอุตสาหกรรมในครัว เรือน โดยส่วนใหญ่จะดำเนินการผลิตในรูปแบบของกลุ่มอาชีพเพื่อรวมตัวกันผลิตและจัดหาตลาด จำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งภายในจังหวัด ต่างจังหวัด และตลาดต่างประเทศ กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้าน นาดาโพ เดิมเป็นกลุ่มแม่บ้านที่ว่างจากการทำนาหลังช่วงเก็บเกี่ยวข้าวก็มีเวลาว่างมาทอผ้าเพื่อสร้าง รายได้ให้กับครอบครัว แต่ในปัจจุบันอาชีพการทอผ้านี้ได้สร้างรายได้ให้ครอบครัวมากยิ่งขึ้น ประกอบกับมีหน่วยงานของรัฐมาช่วยส่งเสริมและพัฒนาการทอผ้าให้ตรงกับความต้องการของ ตลาด ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุทัยธานี สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านไร่ และสำนัก งานพัฒนาชุมชนอำเภอทัพทัน จึงได้ก่อตั้งกลุ่มทอผ้าบ้านนาดาโพขึ้นมา สถานที่ตั้งกลุ่ม ตั้งอยู่ที่ บ้านเลขที่ 29 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มีสมาชิกกลุ่มจำนวน 30 คน โดยมีนางอำไพ สารรัตน์ เป็นประธานกลุ่ม มีการรวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้าน มีการฝึกอบรมการ ทอผ้าด้วยกี่พื้นเมือง การย้อมสีธรรมชาติ มีการนำสมาชิกไปทัศนศึกษาดูงานด้านการตลาดและการ ผลิต เพื่อนำไปพัฒนามาตรฐานการผลิตให้ได้สินค้าตรงตามความต้องการของตลาด

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบ้านนาดาโพ เป็นการทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองโบราณสามารถทอเป็นผลิต ภัณฑ์ได้หลายชนิด เช่น ผ้าซิ่นตีนจก ผ้าคลุมเตียง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าสไบ ผ้าลายสัตว์ ผ้าซิ่นมุก ผ้า รองจาน ถุงย่ามแบบโบราณ และผ้าขาวม้า เป็นต้น

วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ (2532 : 129) ได้ให้แนวทางในการสืบสาน และดำรงอยู่ของศิลป หัตถกรรมไว้ว่าท้องถิ่นใดที่สามารถนำงานศิลปะหัตถกรรมมาส่งเสริมให้กลายเป็นสินค้าได้ จึงเท่ากับเป็นการสืบทอด และฟื้นฟูฝีมือด้านศิลปหัตถกรรมดั้งเดิม และที่สำคัญเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับ วัตถุที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่เดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ต่อเมื่อนำมาผลิตเป็น สินค้าของที่ระลึกก็จะได้ราคาดี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเป็นการ

สร้างงาน สร้างอาชีพ ให้กับแรงงานในท้องถิ่นซึ่งว่างงาน หรืออาจว่างงานในฤดูเก็บเกี่ยว โดยสรุป จึงนับเป็นการพัฒนาชนบทที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าเป็น ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นกลุ่มหนึ่งที่รัฐบาลให้การส่งเสริมและสนับสนุนทางการตลาดที่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ โดยการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้า เครื่องใช้สำหรับตกแต่งบ้าน และของขวัญของที่ระลึกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้รับความสนใจจากผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถแสดงเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ,2539)

แต่ในปัจจุบันพบว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังมีได้มีการพัฒนาให้แพร่หลายเท่าที่ควรเนื่องจากข้อจำกัดในการออกแบบและคุณภาพที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด อันเนื่องมาจากขาดการส่งเสริมอย่างครบวงจร และต่อเนื่องสินค้าต้นทุนสูงทำให้ต้องจำหน่ายในราคาสูงตามไปด้วยซึ่งข้อจำกัดด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์สืบเนื่องมาจากขาดข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชวติเวช (2545 : 23-25) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าไทย ซึ่งเป็นลักษณะการวิจัยและพัฒนาและประเมินโครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบทของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จึงขอนำเสนอโครงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าไทย ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่รัฐบาลให้การส่งเสริมรวม 4 ประเภท โดยรับผิดชอบในกลุ่มงานออกแบบ และจัดทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าไทยประเภทเครื่องประกอบการแต่งกาย เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องใช้และตกแต่งบ้าน และของที่ระลึก จัดทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไทย และพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าไทยที่สนใจ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1.1 – 1.4 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า (ครั้งที่ 1)

(N = 30 ของผู้ผลิต)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เครื่องประกอบการแต่งกาย	2	6.66
2. เครื่องใช้สำนักงาน	8	26.66
3. เครื่องใช้และตกแต่งบ้าน	15	50
1. ของที่ระลึก	5	16.66
2. อื่น ๆ	0	0
รวม	30	100

จากตารางที่ 1.1 พบว่าผู้ผลิตต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าประเภท เครื่องใช้และตกแต่งบ้านมากที่สุด ร้อยละ 50 เครื่องใช้สำนักงาน ร้อยละ 26.66 ของที่ระลึก ร้อยละ 16.66 เครื่องประกอบการแต่งกาย ร้อยละ 6.66

ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
(N = 60 ของผู้ซื้อสินค้า)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เครื่องประกอบการแต่งกาย	3	5
2. เครื่องใช้สำนักงาน	15	25
3. เครื่องใช้และตกแต่งบ้าน	32	53.33
4. ของที่ระลึก	10	16.66
5. อื่น ๆ	0	0
รวม	60	100

จากตารางที่ 1.2 พบว่าผู้ผลิตต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทเครื่องใช้และตกแต่งบ้านมากที่สุด ร้อยละ 53.33 เครื่องใช้สำนักงาน ร้อยละ 25 ของที่ระลึก ร้อยละ 16.66 เครื่องประกอบการแต่งกาย ร้อยละ 5

ตารางที่ 1.3 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า (ครั้งที่ 2)
(N = 30 ของผู้ผลิต)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เครื่องใช้และตกแต่งบ้าน		
1.1 ปสอกหมอนอิง	2	6.66
1.2 ผ้า่าน	2	6.66
1.3 กถ่องใส่กระดาษทิดชู	3	10
1.4 ห้องรับแขก	8	26,66
ได้แก่ ผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ โคมไฟ		
1.5 ห้องอาหาร	15	50
ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว		
ผ้าเช็ดปาก (ชุดบน โต๊ะอาหาร)		
รวม	30	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้วงบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1.3 พบว่าผู้ผลิตต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารมากที่สุด ร้อยละ 50 ห้องรับแขกได้แก่ ผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ โคมไฟ ร้อยละ 26.66 กล่องใส่กระดาษทิชชู ร้อยละ 10 ปลูกหมอนอิงและผ้าม่าน ร้อยละ 6.66

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนร้อยละความต้องการด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า (ครั้งที่ 2)
(N = 60 ของผู้ซื้อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เครื่องใช้และตกแต่งบ้าน		
1.1 ปลูกหมอนอิง	2	3.33
1.2 ผ้าม่าน	5	8.33
1.3 กล่องใส่กระดาษทิชชู	6	10
1.4 ห้องรับแขก ได้แก่ ผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ โคมไฟ	15	25
1.5 ห้องอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก (ชุดบนโต๊ะอาหาร)	32	53.33
รวม	60	100

จากตารางที่ 1.4 พบว่าผู้ซื้อต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารมากที่สุด ร้อยละ 53.33 ห้องรับแขกได้แก่ ผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ โคมไฟ ร้อยละ 25 กล่องใส่กระดาษทิชชู ร้อยละ 10 ผ้าม่าน ร้อยละ 8.33 และปลูกหมอนอิง ร้อยละ 3.33

ดังนั้นจากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านนาตาโพนามาพัฒนาให้เกิดมูลค่าเพิ่มของผ้าทอลายโบราณ จึงได้กำหนดผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้จากการออกไปสอบถามผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติ ผู้วิจัยรับผิดชอบในกลุ่มงานออกแบบ และจัดทำผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ ผ้าฝ้าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าทอเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพน เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ใช้งานในห้องอาหาร เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยการปรับดัดแปลงผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพนให้เข้ากับตลาดในปัจจุบัน คือความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังสืบสานงานศิลป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรมและทำให้ศิลปินหัตถกรรมผ้าทอสามารถดำรงอยู่ได้ รวมถึงเป็นการสร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่นอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร
2. ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
3. ศึกษาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารครั้งนี้ เป็นการนำเอาศิลปหัตถกรรมผ้าทอมาพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า แล้วพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ตามกรอบแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าไทย ซึ่งเป็นลักษณะการวิจัยและพัฒนาและประเมินโครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบทของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่รัฐบาลให้การส่งเสริมรวม และจัดทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าไทย และพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าไทยที่สนใจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชนดิเวช (2545 : 23-25)

1.3.1 ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ตามกรอบแนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของมารุต อัมรานนท์. (2543 : 52-57) ดังนี้

1.3.1.1 ศึกษาแหล่งผลิตของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ จังหวัดอุทัยธานี

1.3.1.2 ศึกษาทวกลายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ และวิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน รวมถึงลักษณะรูปทรงการผลิตที่ชาวบ้านผลิตขายในปัจจุบัน

1.3.1.3 ศึกษาวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ

1.3.1.4 ศึกษากรรมวิธีการผลิต ตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบ ที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์งานการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาครอบคลุมมากยิ่งขึ้นจึงนำองค์ประกอบดังต่อไปนี้มาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของผู้ผลิต

แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม คุณทริยภาพ

ความสามารถฝีมือ

ประสบการณ์ต่อสิ่งประดิษฐ์

ศึกษาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ ความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน รวมถึงลักษณะรูปร่างการผลิตที่ชาวบ้านผลิตขายในปัจจุบัน

1.3.2 ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ มาพัฒนาร่วมกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ตามกรอบแนวคิดในหลักการออกแบบของสิทธิศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล. (2529 : 7-15) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบแล้ว โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ผลิตรวมถึงผู้จำหน่ายมาแสดงความคิดเห็นในแต่ละด้านดังนี้ คือ

1.3.2.1 ศึกษาด้านออกแบบ

- รูปร่างของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร
- ลวดลายของผ้าทอ
- สีที่ใช้การออกแบบ
- ความสวยงามของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

1.3.2.2 ด้านกรรมวิธีการผลิต

- ความยากง่ายในการผลิต
- ระยะเวลาในการผลิต
- ราคาค่าต้นทุนการผลิต
- ขนาดหรือรูปร่างของผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัสดุที่นำมาใช้ผลิต
- ลวดลายที่นำมาใช้ในการผลิต

1.3.2.3 ศึกษาด้านรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

- พยายามใช้วัสดุภายในท้องถิ่น
- ผลงานที่จะต้องแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของท้องถิ่นได้
- พยายามใช้แรงงานด้านหัตถกรรมให้มากที่สุดเพราะนักท่องเที่ยว

ส่วนมากต้องการงานที่ทำด้วยมือ มากกว่างานที่ทำด้วยเครื่องจักร

- ขนาดน้ำหนักของสินค้าสามารถนำไปได้สะดวก และไม่เกิดความเสียหายได้ง่าย

- รักษาคุณภาพของสินค้าให้มีความสวยงาม และแฝงด้วยประโยชน์ สอดเพราะลักษณะสินค้าอย่างนี้จะได้เปรียบในการตัดสินใจซื้อได้มากกว่าสินค้าสวยงามเพียงอย่างเดียว

- ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบสินค้าใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยยังคงต้องรักษาเค้าโครงเดิมของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดคล้องอยู่บ้าง

1.3.3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ ตามกรอบแนวคิดของ มาร์ต อัมรานนท์ (2543 : 50) มาใช้เป็นประเด็นในการศึกษาเพื่อให้เห็นความชัดเจนของงานวิจัยได้ดังนี้

1.3.3.1 ความพึงพอใจของผู้ผลิต

- ความพึงพอใจวัสดุ
- ความพึงพอใจในการผลิต
- ความพึงพอใจในรูปทรงผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจในลวดลายผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจในสีของผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจต่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์

1.3.3.2 ความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้า

- ความพึงพอใจต่อขนาด หรือ รูปทรงผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจต่อลวดลายผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจในสีของผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจต่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจต่อประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์
- ความพึงพอใจในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาดูงาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร เป็นการนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า โดยศึกษาความต้องการของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้เพื่อหาความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า ดังนั้นขอบเขตการศึกษาจึงกำหนดได้ ดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษิตตามตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้คือ

ประชากรในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ คือ

ผู้ผลิต คือ กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ

ผู้ซื้อสินค้า คือ ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านนาตาโพ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ คือ

ผู้ผลิต ได้กำหนดเลือกกลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นบ้านลายโบราณบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นกรณีศึกษา จำนวน 30 คน

ผู้ซื้อสินค้า ได้แก่ ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านนาตาโพ จำนวน 30 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดบนโต๊ะอาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้ารองแก้ว ผ้าเช็ดปาก
2. ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม หมายถึง งานที่ทำด้วยมือที่ผู้สร้างใช้ความรู้ความสามารถเชิงศิลปะมาเสริมให้งานหัตถกรรมสวยงามน่าใช้กลายเป็นความงดงามที่เกิดขึ้นกับหัตถกรรมนั้น
3. สินค้า หมายถึง ผลงานด้านศิลปหัตถกรรมที่ผลิตในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายทำมาจากผ้าทอ เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร
4. ลักษณะเฉพาะถิ่น หมายถึง รูปแบบของงานศิลปหัตถกรรมที่สร้างขึ้นจากสุนทรียภาพและภูมิปัญญาของผู้สร้างโดยมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวกำหนด
5. ผู้ผลิต หมายถึง กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านนาตาโพ และผู้จำหน่ายผ้าทอลายโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านนาตาโพ

6. ผู้ซื้อสินค้า หมายถึง ผู้สนใจศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี ภูมิศึกษา:ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร
7. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านกรทอผ้า และการออกแบบลวดลายผ้าทอ รวมถึงการมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี
8. รูปแบบ หมายถึง รูปทรงโครงสร้างและลวดลายต่าง ๆ ของงานศิลปหัตถกรรม
9. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณ หมายถึง อาชีพของชาวบ้านนาตาโพที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษคือลาวครั้ง เป็นการรักษานบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
10. ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบ เพื่อนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ประกอบกับแบบสอบถาม
11. ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบ เพื่อนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ประกอบกับแบบสอบถาม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลสรุปของของความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ตรงตามความต้องการหรือความนิยมของกลุ่มเป้าหมายที่คงลักษณะเฉพาะของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงเผยแพร่ด้วยประโยชน์ใช้สอย
2. ผลงานที่สามารถถ่ายทอดสู่ชุมชนนับเป็นผลงานที่มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว หรือพัฒนาเป็นหัตถกรรมท้องถิ่นได้
3. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผ้าทอลายโบราณบ้านนาตาโพ จังหวัดอุทัยธานี และเป็นการยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร นั้นได้ศึกษาความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้าในการพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ และศึกษาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้าเพื่อพัฒนาให้มีรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ดังนั้นเพื่อป้องกันให้เห็นความสำคัญของปัญหา ความชัดเจนของปัญหา ลักษณะการดำเนินการแก้ปัญหาวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือใกล้เคียง และกรอบแนวทางการดำเนินการแก้ปัญหาในงานวิจัยศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร จึงมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังนี้

- 2.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี
- 2.2 ศึกษาสังคมชุมชนบ้านนาตาโพ
- 2.3 ศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ
- 2.4 ศึกษาชุดโต๊ะอาหาร
- 2.5 ศึกษาชุดบนโต๊ะอาหาร
- 2.6 ศึกษากรรมวิธีการผลิต และวัตถุดิบ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต
- 2.7 ศึกษาด้านการตลาด
- 2.8 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 ศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

อุทัยธานีตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง เป็นเมืองที่มีความสมบูรณ์มาตั้งแต่ครั้งอดีต จนได้ชื่อว่า “อุไทย” หรือ “อุไทยธานี” มีหลักฐานการขุดพบว่าเคยเป็นถิ่นฐานที่อยู่ของมนุษย์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางประวัติศาสตร์ และทางธรรมชาติหลายแห่ง มีงาน

ประเพณีตักบาตรเทโว ซึ่งเป็นงานประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด มีวิถีชีวิตชาวแพที่สำน้ำสะแกกรังที่ยังคงเหลือความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสายน้ำที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ทำให้ผู้มาเยือนหลงใหลกับวิถีชีวิตอันเรียบง่ายและความงามของธรรมชาติ ดังคำกล่าวที่ติดปากชาวอุทัยว่า “ ถึงอุทัยไม่ต้องอุทร คำแล้วก็นอนที่เมืองอุทัย แม้นใครได้คำน้ำสามพูด คงไม่หลุดไปจากอุทัย ”

เมืองอุทัยธานีเดิมตั้งอยู่ที่อำเภอหนองฉาง หรือที่เรียกว่า “ อุทัยเก่า ” เริ่มสร้างเมืองเป็นหลักเป็นฐานมั่นคงสมัย พะตะเบิด (สันนิษฐานว่าเป็นชาวกระเหรี่ยงหรือเป็นชาวมอญ) ซึ่งเข้ามาแก้ไขการขาดแคลนน้ำของชาวเมือง และโคไพรรวบรวมได้เป็นปึกแผ่น

(ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาค 2528 : 26)

ต่อมาอุทัยธานีได้ย้ายเมืองใหม่ มาตั้ง ณ หมู่บ้านสะแกกรัง ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำสะแกกรัง ห่างจากเมืองเก่าประมาณ 500 เส้น เหตุเพราะเจ้าเมืองเห็นว่าเมืองเก่าเป็นที่ดอนกันดารน้ำและมีไข้ป่าชุกชุมกรมการเมืองอื่น ๆ จึงต้องย้ายตามกันมาด้วยบ้านสะแกกรังจึงเป็นที่ตั้งเมืองอุทัยธานีแต่นั้นมา (ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาค 2528 : 45 - 46) การมีแม่น้ำสะแกกรังทำให้ประชาชนบางส่วนสร้างที่อยู่อาศัยในลำน้ำคือการสร้างบ้านเรือนแพและใช้ลำน้ำเป็นเส้นทางติดต่อทางเรือกับเมืองหลวงได้อย่างสะดวก เมืองอุทัยธานีจึงเริ่มเจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง

ความสำคัญของเมืองอุทัยธานี ตลอดสมัยตั้งแต่ครั้งอยุธยาในฐานะเป็นเมืองหน้าด่านชั้นนอก ทำหน้าที่คอยสอดแนมความเคลื่อนไหวของศัตรู (พม่า) ตลอดมานอกจากนี้ ความสำคัญของอุทัยธานี คือ เป็นเมืองส่งช้าง ช้าง ช้าง กระวานให้กับเมืองหลวงด้วย (ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาค 2528 : 39) แสดงให้เห็นว่าอุทัยธานี เป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติมาตั้งแต่ครั้งอดีตแล้ว

สภาพภูมิศาสตร์ของอุทัยธานี อุทัยธานีมีเนื้อที่ทั้งหมด 6,730.246 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 222 กิโลเมตร ตั้งอยู่ละติจูดที่ 15-16 องศาเหนือ และ ลองจิจูดที่ 90 – 100 องศา ตะวันออกมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้ (วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ 2541 : 9 - 12)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี กาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดชัยนาท และ จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สันป่าโนนเขตจังหวัดตาก และกาญจนบุรี

ลักษณะภูมิประเทศสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่า และภูเขาสูง สลับซับซ้อนโดยเฉพาะทางตะวันตกของจังหวัด อุทัยธานีมีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก โดยพบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง อันเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติที่เป็นความภูมิใจของชาวอุทัยธานี พื้นที่ทั่วไปจะมีความลาดเทจากทิศตะวันตก ไปทิศตะวันออก ทำให้พื้นที่แถบทิศตะวันตก

ของจังหวัด (อ.สถานสัก อ.ห้วยคด และบ้านไร่) มีความเหมาะสมในการทำไร่มากกว่าการทำนา ส่วนทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มสลับกับที่ราบลูกฟูกเล็กน้อย ประชากรในแถบนี้จึงประกอบอาชีพในการทำนา เป็นอาชีพหลัก ซึ่งอำเภอหนองฉางเคยได้ชื่อว่าส่งข้าวที่มีคุณภาพดีขายให้เมืองหลวงในอดีต แหล่งน้ำที่นับเป็นเส้นเลือดสำคัญของอุทัยธานี คือ แม่น้ำสะแกกรัง

อุทัยธานีแบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ คือ

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอหนองขาหย่าง
3. อำเภอหนองฉาง
4. อำเภอทัพทัน
5. อำเภอสว่างอารมณ์
6. อำเภอสถานสัก
7. อำเภอบ้านไร่
8. อำเภอห้วยคด

อำเภอบ้านไร่ห่างจากจังหวัดอุทัยธานีไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 80 กิโลเมตร ลักษณะเป็นเชิงเขา พื้นที่เต็มไปด้วยป่าไม้ และ สัตว์ป่านานาชนิด ประชากรเป็นกลุ่มชนที่ผสมผสานระหว่างกลุ่ม ลาวเวียง ลาวครึ่ง ชาวไทย และนอกจากนี้ยังมีชนกลุ่มน้อย เช่นเผ่ากะเหรี่ยง และ ขมุ เป็นต้น การมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันในหลายชาติพันธุ์ มีส่วนสำคัญทำให้คนบ้านไร่มีลักษณะพิเศษ คือ อ่อนน้อม ถ่อมตน ยอมรับในความแตกต่างของวัฒนธรรม ประกอบกับในอำเภอบ้านไร่ไม่มีความลำบากในการทำมาหากิน คั้งนั้นคนบ้านไร่จึงค่อนข้างจะเป็นคนที่มีความสมถะ ใช้ชีวิตเรียบง่าย การเป็นคนไม่เร่งร้อนมีส่วนอย่างสำคัญในการประดิษฐ์คิดค้นงานศิลปะ สาขาต่าง ๆ แต่ที่นับว่ามีชื่อเสียง และ เป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษสำหรับชาวบ้านไร่ คือ การทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณ นั่นเอง

ผ้าทอของอำเภอบ้านไร่ เป็นผ้าทอที่เป็นวัฒนธรรมไทครึ่ง หรือ ไทคั้ง เป็นการเรียกขานกลุ่มชนที่ถูกกวาดต้อนมาจากฝั่งซ้ายของกลุ่มแม่น้ำโขงเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย เช่น อุทัยธานี ชัยนาท สุพรรณบุรี พิจิตร นครสวรรค์ พิชณุโลก และ กำแพงเพชร เป็นต้น การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของกลุ่มวัฒนธรรมไทครึ่งจากกลุ่มแม่น้ำโขง ต่กลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา สันนิษฐานได้ว่ากลุ่มวัฒนธรรมไทครึ่ง น่าจะอพยพเข้ามาตั้งแต่กรุงธนบุรี

สิ่งที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมไทครึ่ง (ลาวครึ่ง , ลาวเวียง , ลาวกา) คือวัฒนธรรมการแต่งกาย และ สิ่งทอในวิถีชีวิตประจำวันที่คล้ายคลึงจึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าในอดีตกลุ่มชนเหล่านี้

มีบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกัน แม้ว่าจะเป็นชุมชนที่อพยพมาในช่วงระยะเวลาแตกต่างกัน และ สำเนียงภาษาพูด ผิดเพี้ยนกันบ้าง

สำหรับการจัดแบ่งหน้าที่ในวิถีชีวิตประจำวัน ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงเป็นวัฒนธรรมแบบ “หญิงทอผ้า ชายจักสาน” ช่วยกันทำมาหากิน โดยในอดีตหญิงสาวทุกคนต้องมีความสามารถในการทอผ้าเนื่องจากเป็นคุณสมบัติของกุลสตรีที่พึงาม และมีความพร้อมในการออกเรือน (แต่งงาน) ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟังว่า ในสมัยที่ตนเป็นหนุ่มสาว มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ปลูกฝ้าย ไว้เป็นวัตถุดิบในการทอผ้า เพื่อทำเครื่องนุ่งห่มไว้ใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน ส่วนฝ่ายผู้ชายจะต้องมีความสามารถในการจักสาน เพื่อทำเครื่องมือในการทำมาหากิน และจะต้องผ่านการบวชเรียนใน พระพุทธศาสนา จึงจะถือว่ามีความพร้อมในการออกเรือนเช่นเดียวกัน (จากการสัมภาษณ์ นางจำปี ธรรมศิริ วันที่ 28 มีนาคม 2545)

สำหรับสิ่งทอของกลุ่มวัฒนธรรมไทครั้ง มีเทคนิคการทอที่หลากหลายมาก ได้แก่ เทคนิคจก เทคนิคมัดหมี่ เทคนิคขิด เทคนิคควบเส้น เทคนิคยก เทคนิคทอขัด สำหรับกระบวนการในการเทคนิคการทอของกลุ่มวัฒนธรรมไทครั้ง ที่แตกต่างจากกลุ่มวัฒนธรรมอื่น

2.2 ศึกษาสังคมชุมชนบ้านนาตาโพ

การศึกษาในหัวข้อสังคมชุมชนบ้านนาตาโพจะชี้ให้เห็นเหตุผลความสำคัญของปัญหา เพื่อรองรับการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ใน 2 ด้าน ดังนี้

ด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณบ้านนาตาโพ

ด้านความสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัยในส่วนของการเลือกศึกษาชาวลาวครั้งบ้านนาตาโพ เลือกศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณใช้ในการศึกษา และในส่วนของการเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้ามาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนารูปแบบ

โดยจะกล่าวถึงชาวลาวครั้งกับการอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านนาตาโพ สภาพสังคมและการดำรงชีวิตของสังคมชุมชนบ้านนาตาโพในอดีต และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสภาพสังคมและการดำรงชีวิตของสังคมชาวลาวครั้งในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2.2.1 สังคมชุมชนบ้านนาตาโพในอดีต

2.2.1.1 ชาวลาวครั้งกับการอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านนาตาโพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านนาตาโปตั้งอยู่ที่สูงติดเชิงเขา มีสถานะเป็นหมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านบึง อำเภอ บ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี บ้านนาตาโปมีประวัติอันยาวนาน ประชากรที่อาศัยอยู่บ้านนาตาโปส่วนใหญ่ มีเชื้อสายลาวครั้งที่อยู่ยมาคงจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อประมาณ 200 – 300 ปีก่อนและกระจายตัวตั้งหลักแหล่งอยู่ตามที่ต่าง ๆ ของจังหวัดอุทัยธานี “ลาวครั้ง” เป็นชื่อ ชุมชนลาวเป็นพลเมืองเชื้อสายลาวที่ถูกกวาดต้อนมาจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงบรรพบุรุษเคยอาศัยอยู่ ทางตอนบนของลำน้ำโขง มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์มาจาก “ลาว” แห่งอาณาจักรศรีสัตนาคนหุต (สุวรรณภูมิ วัลย์เครือ และ ชนิดา ตั้งถาวรศิริกิจ 2537 : 97 - 98)

มีผู้สันนิษฐานว่า บรรพชนของ “ลาวครั้ง” กลุ่มนี้ตั้งอยู่ที่เทือกเขาภูเก้า หรือ ภูครั้ง ประเทศ ลาว (ชนัญ วงษ์วิภาค 2530: 3) มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด ที่โดดเด่นคือ รู้จักเลี้ยงครั้งและ นำผลผลิตจากครั้งมาต้มเส้นใยไหม เพื่อใช้ในการทอผ้า ชาวลาวเชื้อสายนี้จึงมีความโดดเด่นด้านการ ทอผ้าไหมที่มีสีแดงสด หรือแดงคล้ำ ในขณะที่ผ้าทอมือของไทย – ลาวกลุ่มอื่น ๆ ไม่เด่นสีสดเท่าชาว ลาวกลุ่มนี้ ผ้าไหมของลาวครั้งจึงมีทั้งผ้าทอลายจกและผ้ามัดหมี่ ผสมผสานกันในผืนเดียวกัน เพราะ สามารถถักทอให้มีสีติดกันได้โดดเด่นพอ ๆ กับมัดหมี่แบบผสม คือ มีทั้งสีแดงแดง (ครั้ง) และเจดน้ำเงิน (คราม) ดัดดลยสีได้อย่างสวยงามในปัจจุบันเห็นได้ชัดว่า จากจุดตั้งถิ่นฐานระยะแรก คือ ที่ สุพรรณบุรี – กาญจนบุรี ได้มีการกระจายตัวของลาวครั้งไปในปริมณฑลภาคกลางหลายจังหวัด ถ้า สังเกตจากลักษณะพิเศษผ้าทอมือแบบลาวครั้งโดยเฉพาะที่อุทัยธานี และชัยนาท

2.2.2 สังคมชุมชนบ้านนาตาโปในปัจจุบัน

2.2.2.1 ชาวลาวครั้งกับการอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านนาตาโป

ปัจจุบันบ้านนาตาโปมีสถานะเป็นตำบล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน
คือ

- หมู่ที่ 1 บ้านไร่
- หมู่ที่ 2 บ้านทัพหลวง
- หมู่ที่ 3 บ้านห้วยแห้ง
- หมู่ที่ 4 บ้านคอกควาย
- หมู่ที่ 5 บ้านวังหิน
- หมู่ที่ 6 บ้านเมืองการุ้ง
- หมู่ที่ 7 บ้านแก่นมะกรูด
- หมู่ที่ 8 บ้านหนองจอก
- หมู่ที่ 9 บ้านหูช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมู่ที่ 10 บ้านบึง

หมู่ที่ 11 บ้านใหม่คลองเคียน

หมู่ที่ 12 บ้านหนองบ่มกล้วย

หมู่ที่ 13 บ้านเจ้าวัด

บ้านนาตาโพ หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี อยู่ห่างจากจังหวัดอุทัยธานีไปทางทิศใต้ ระยะทางประมาณ 85 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก สามารถเดินทางโดยรถยนต์ ใช้ถนนสาย 333 อุทัยธานี-บ้านไร่ และ ถนนสาย 333 บ้านไร่-ด่านช้าง

อาณาเขตหมู่บ้าน

ทิศเหนือ	ติดกับ	บ้านบึงหมู่ 1
ทิศใต้	ติดกับ	ชายเขาพูนคี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	บ้านหน้าฝาย หมู่ 4
ทิศตะวันตก	ติดกับ	บ้านห้วยนา หมู่ 2

บ้านนาตาโพตั้งอยู่บนที่สูงติดเชิงเขา ประชาชนประกอบอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม เช่น ทำไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด และทำสวน อาชีพเสริม ทอผ้าฝ้ายลายโบราณย้อนย้อมสีธรรมชาติเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวัน และจำหน่ายให้กับผู้สนใจทั่วไป ปัจจุบันการทอผ้าฝ้ายลายโบราณได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มีผู้สนใจมาเที่ยวหาซื้อเป็นจำนวนมาก การทอผ้าจึงเป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านนาตาโพ ปัจจุบันชาวบ้านหลายคนยึดอาชีพการทอผ้าเป็นอาชีพหลักเพราะสามารถสร้างรายได้เป็นวงเงินที่สูงมาก

ชาวบ้านนาตาโพเป็นชนชาติลาวครั้ง ยังคงรักษาและอนุรักษ์ประเพณีดั้งเดิมอยู่ เครื่องนุ่งห่มเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในสมัยโบราณ จึงคิดประดิษฐ์และพัฒนาลวดลายและสีให้สวยงามยิ่งขึ้น เช่น ผ้าซิ่นตีนจก ได้นำเส้นไหมมาย้อมสีด้วยวัตถุดิบจากธรรมชาติ ผ้าซิ่นของชนชาติลาวครั้ง นิยมสีแดงนำมาจาก “ ครั่ง ” มีสีแดงจึงเรียกว่า ลาวครั้ง และวัตถุดิบในท้องถิ่น เช่น ดอกไม้ ใบไม้ เปลือกไม้ ลวดลายจินตนาการตามสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เช่น ดอกไม้ รูปสัตว์ต่าง ๆ ดวงดาบย่นท้องฟ้า ผ้าซิ่นของชาวลาวครั้งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนหัว ส่วนตัว ส่วนตีน (เชิงผ้า) และชนชาติลาวครั้งจะทอผ้าฝ้ายไว้ใช้เอง และออกงานตามเทศกาลต่าง ๆ งานพิธี และเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษ

กลุ่มทอผ้าบ้านนาตาโพ ได้รวบรวมสมาชิกเพื่อจัดตั้งกลุ่มเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2530 แต่ไม่สามารถจัดตั้งได้เป็นผลสำเร็จในช่วงแรก และเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2535 กลุ่มทอผ้าบ้านนาตาโพได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุทัยธานี ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

กรรม จัดส่งวิทยากรมาฝึกอบรมการย้อมสีด้วยธรรมชาติ จึงเป็นจุดเริ่มต้นการก่อตั้งกลุ่มอย่างเป็นทางการที่ประสบผลสำเร็จ ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าบ้านนาตาโพตั้งอยู่ ณ เลขที่ 29 หมู่ 3 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มีสมาชิก 34 คน โดยมีนางอำไพ สารรัตน์ เป็นประธานกลุ่ม

การทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองลายโบราณสามารถทอเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด เช่น ผ้าตีนจก ผ้าคลุมเตียง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าสไบ ผ้าลายสัตว์ ผ้าจีนมุก ผ้ารองจาน ถุงย่ามแบบโบราณ และผ้าขาวม้า

การส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐ โดยทางสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุทัยธานี ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ให้การส่งเสริมสนับสนุน ด้านการผลิต การจัดการการตลาด ตลอดจนเทคนิควิธีการด้านการผลิตและรูปผลิตภัณฑ์โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด และส่งเสริมการขายอยู่เสมอ ปัจจุบันสามารถดำเนินกิจการได้ครบรูปแบบ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม จัดตั้งให้เป็นหมู่บ้านศักยภาพและพัฒนาเป็นลำดับจนกลายเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรม ระดับ A เมื่อปี 2539

รางวัลที่ได้จากการส่งเสริมผลิตภัณฑ์เข้าร่วมประกวดมีดังนี้ คือ

- ปี 2540 รับรางวัล เงินสดพร้อมโล่ รางวัลที่ 2 ระดับประเทศ จากศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
- ปี 2541 รับรางวัล เงินสดพร้อมโล่ รางวัลชนะเลิศที่ 1 ระดับประเทศ จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- ปี 2541 รับรางวัล เงินสดพร้อมโล่ รางวัลที่ 2 ระดับประเทศ จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- ปี 2542 รับรางวัล เงินสดพร้อมโล่ รางวัลชนะเลิศที่ 1 ระดับประเทศ จากสมเด็จพระนางเจ้าบรมราชินีนาถ ราชนางเจ้าสิริกิติ์ การประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายลายพื้นเมือง (ย้อมด้วยสีธรรมชาติ) จากศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 12 -21 กุมภาพันธ์ 2542

การพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้ระยะเวลาในการดำรงอยู่ของมนุษย์เปลี่ยนไป ซึ่งมีปัจจัยสำคัญในเรื่องของการประกอบอาชีพ ที่แต่เดิมชาวบ้านนาตาโพส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน เช่น ทอผ้าไว้ใช้เองหรือทอขายเมื่อมีคนมาซื้อ ด้วยลักษณะของงานที่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน แต่ในปัจจุบันลักษณะการประกอบอาชีพในครอบครัวหนึ่งจะมีอย่างน้อย 2 อาชีพคือ รับราชการ หรือทำงานในบริษัท และถือทอดอุตสาหกรรมของครอบครัว ซึ่งผู้ที่ไปทำงานราชการ หรือทำงานในบริษัทนั้น จะไม่มีเวลาที่หน่วยงานกำหนด เป็นผลให้การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของลูกหลานชาวลาวครั้งในปัจจุบันน้อย

ทำให้งานศิลปกรรม หรือศิลปะที่เรียกว่า งานฝีมือช่างพื้นบ้าน ของบ้านนาตาโพที่ยังคงมีการ

สืบทอดธำรงรักษาไว้ได้ในปัจจุบันนั้น โดยมีผลงานอันเป็นที่ประจักษ์น่าชื่นชมยิ่ง เก็บไว้ให้ชมในพิพิธภัณฑ์ไว้ที่บ้านนางจำปี ธรรมศิริ ใช้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว คือ ลายของผ้าทอตั้งแต่อดีต จนถึงในปัจจุบัน ช่างผู้เป็นแม่งาน ซึ่งได้รับการสืบทอดวิชาช่างนี้มาคือ นางจำปี ธรรมศิริ และในปัจจุบันนางจำปี ธรรมศิริ เป็นศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอดศิลปกรรมผ้าทอลายโบราณของชาวบ้านนาตาโพ คือศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลาย เมื่อเป็นเช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า

การพัฒนาเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจปัจจุบัน และความท้อแท้ของชาวบ้านนาตาโพ ในระยะแรกได้รับการส่งเสริมจากทางภาครัฐ คือจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้หาแนวทางการฟื้นฟูศิลปหัตถกรรม และกำหนดแนวทางปฏิบัติขึ้นจึงเกิดมีการจัดตั้ง “กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง” มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ชักชวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมบ้านนาตาโพ และต่อมาได้มีการรับงานผ้าทอไปทำที่บ้านเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ได้มีโอกาสนำผลิตภัณฑ์มาแสดงและขายในงาน และมีการจัดกิจกรรมประกวดผ้าทอ เพื่อฟื้นฟูฝีมือที่สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัดอุทัยธานี และประกวดตามสถานที่ต่าง ๆ ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ในช่วงเวลาเพียง 2 ปีผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาอำเภอบ้านไร่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นประกอบอาชีพหารายได้พอมีพอกินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ปัจจุบันนี้บ้านนาตาโพที่เคยเป็นแหล่งผลิตผ้าทอพื้นเมืองที่ใช้ในชีวิตประจำวันป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆในภาคเหนือ บัดนี้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองมีหลายอย่างหลายชนิด ในปีหลังมาได้มีการทอผ้าออกขายเป็นจำนวนมากขึ้น ประกอบกับสินค้ามีราคาแพงขึ้น เนื่องจากวัตถุดิบมีราคาแพงขึ้นด้วยไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมได้ ความต้องการของตลาดเปลี่ยนไป การผลิตผ้าทอของชาวบ้านนาตาโพ จึงเน้นงานประเภทของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว

ดังนั้นจากการศึกษาในหัวข้อสังคมชุมชนบ้านนาตาโพ สามารถสรุปเพื่อรองรับการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในด้านต่างๆได้ดังนี้

2.2.3 สรุปความสำคัญของปัญหา

2.2.3.1 ด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ

พื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพจากการศึกษาในหัวข้อ

ชาวลาวครั้งที่อยู่พม่าตั้งถิ่นฐานที่อำเภอบ้านไร่ และสภาพสังคมและการดำรงชีวิตนั้นทำให้ทราบว่า ผ้าทอของอำเภอบ้านไร่ เป็นผ้าทอที่เป็นวัฒนธรรมไทครั้ง หรือ ไทคั้ง สิ่งที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมไทครั้ง (ลาวครั้ง) คือ วัฒนธรรมการแต่งกายและสิ่งทอในวิถีชีวิตประจำวันที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่เกี่ยวกับสวัย ยังเป็นแหล่งศูนย์รวมความรู้ในเชิงงานช่างชาวลาวครั้ง อันได้แก่ งานศิลปกรรมทอผ้าพื้นเมืองของบ้านนาตาโพ และในส่วนของผู้สืบทอดการสร้างศิลปกรรมหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณนั้น ในขณะนี้มีเพียงท่านเดียว คือ นางจำปี ธรรมศิริ โดยท่านได้รับศิลปินติเตน ในสาขาช่างทอผ้า และใช้บ้านของท่านเป็นสถานที่สร้างงานศิลปกรรมดังกล่าวด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ก็มีการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองต่อมาพื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณ แหล่งทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณในบ้านนาตาโพปัจจุบันที่ยังคงดำรงวิชาชีพทอผ้ามาจนถึงทุกวันนี้อยู่ในพื้นที่หมู่ 3 ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวลาวครั้ง

2.2.3.2 ด้านความสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัยในส่วนของทางเลือกศิลปหัตถกรรมผ้า

ทอบ้านนาตาโพมาใช้ในการศึกษา เลือกศึกษาชาวลาวครั้งบ้านนาตาโพ และในส่วนของทางเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร มาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสังคมชุมชนบ้านนาตาโพ ท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบันที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจเนื่องจากเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในครั้งนี้ ดังนี้

ในส่วนของทางเลือกศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพมาใช้ในการศึกษา

เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวครั้ง ในการสั่งสอน รับการสั่งสอนบ่มเพาะทั้งจิตใจ และเรียนรู้ศิลปะวิชาการต่างๆ ทุกแขนง จากบรรพบุรุษ ที่มีความรู้เชี่ยวชาญในทางช่างที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ลูกหลาน ประกอบกับตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่เดิมที่ชาวครั้งจะทอผ้าไว้ใช้เอง และเอาไว้แลกเปลี่ยนข้าวของ งานศิลปกรรม หรือศิลปะที่เรียกว่า งานฝีมือช่างพื้นบ้าน ของชาวลาวครั้งบ้านนาตาโพ อันได้แก่ศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณ ในปัจจุบันเหลือ ศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอด ในขณะนี้ คือ นางจำปี ธรรมศิริ เมื่อเป็นเช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า

ดังนั้นโอกาสในการผลิตงานศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองถายโบราณในปัจจุบันมีน้อยลง และยิ่งโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยังมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีงานศิลปกรรมประเภทหนึ่งที่มีผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมทอผ้า ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆได้ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือ และเป็นการสืบสานศิลปกรรมพื้นบ้านของชาวลาวครั้งไม่ให้อสูญหาย

ในส่วนของการเลือกศึกษาชาวบ้านนาตาโพ

เพราะอุทัยธานีในปัจจุบันได้รับพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากอุทัยธานีมีจุดเด่นทางด้านสภาพแวดล้อม คือ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา และมีแม่น้ำสะแกกรัง มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวครั้ง ตลอดจนมีวัดที่เป็น โบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และที่สำคัญสถานที่ตั้งบ้านนาตาโพยังอยู่บริเวณชายแดนเมืองที่มีการคมนาคมสะดวก กับจังหวัดใกล้เคียง และจังหวัดอื่นๆ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก และด้านประชาชน ที่มีกลุ่มชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ และรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพดั้งเดิมไว้ เช่นการทอผ้า การทำอาหารพื้นเมือง และขนมควาวหวาน ของชาวลาวครั้ง

ในส่วนของการเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการศึกษา และพัฒนารูปแบบ เพราะผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาอุทัยธานีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านนาตาโพได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นอันได้แก่การทอผ้า ประกอบอาชีพหารายได้พอมีพอกินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยหันมาผลิตผ้าทอพื้นเมืองถายโบราณที่เน้นงานประเภทผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอมีหลายอย่าง หลายชนิดที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่บ้านนาตาโพเคยเป็นแหล่งผลิต ป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆในภาคเหนือ ต้องเลิกผลิตกันไป ด้วยไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมได้

2.3 ศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี

ท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมชุมชนบ้านนาตาโพใน 3 ประเด็น คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นที่ 1 การเลี้ยงต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้น อันได้แก่ศิลปหัตถกรรมของชาวลาวครั้ง เนื่องจากค่านิยมดั้งเดิม และการขาดแคลนผู้สืบทอด

ประเด็นที่ 2 การที่บ้านนาตาโพนีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวครั้ง ตลอดจนนิเวศที่เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

และประเด็นที่ 3 ผลจากพัฒนาจังหวัดอุทัยธานีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตามความต้องการของตลาดผ้าทอเปลี่ยนไปจากการผลิตผ้าทอที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลายเป็นผลิตผ้าทอที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพนี เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานีในครั้งนี้ เนื่องจากเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกมาพัฒนารูปแบบ

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยจึงกำหนดกรอบประเด็นปัญหาเพื่อให้เห็นความชัดเจนของงานวิจัยได้ ดังนี้

2.3.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

2.3.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

2.3.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

2.3.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ความหมาย ลักษณะ และคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ศิลปหัตถกรรม แยกเป็นคำศัพท์ได้ 2 คำคือ “ศิลป” และ “หัตถกรรม” โดย “ศิลปะ” ที่นำมาใช้กับงานหัตถกรรมนั้น จะหมายถึง “ศิลป” ที่เป็นประยุกต์ศิลป์ ซึ่งเป็นการนำความรู้ความสามารถเชิงศิลปะมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความประสงค์ของผู้อื่น มิได้สนองตอบความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ของผู้ผลิตแต่เพียงฝ่ายเดียว ศิลปะลักษณะนี้อาจทำด้วยมือหรือเครื่องจักรก็ได้ ขณะที่ “หัตถกรรม” หมายถึง งานที่สร้างขึ้นจากฝีมือและภูมิปัญญาของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ต่อมาได้พัฒนางานหัตถกรรมให้สวยงามน่าใช้และมีคุณค่าทางสุนทรียภาพควบคู่ไปกับประโยชน์ใช้สอย ซึ่งต้องใช้องค์ประกอบทาง “ศิลป” มาสร้างสรรค์ ทำให้งาน “หัตถกรรม” บางชิ้นกลายเป็นงาน “ศิลปหัตถกรรม” กล่าวโดยสรุปงานศิลปหัตถกรรม จึงเป็นงานที่ทำด้วยมือ ที่ผู้สร้างใช้ความรู้ความสามารถเชิงศิลปะมาเสริมให้งานหัตถกรรมสวยงามน่าใช้กลายเป็นความงดงามที่เกิดขึ้นกับหัตถกรรมนั้น

(วิบูลย์ ลีสุวรรณ . 2535 : 11 – 39)

งานหัตถกรรมและงานศิลปหัตถกรรมสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ และวัฒนธรรมระหว่างผู้ใช้และผู้ผลิต งานศิลปหัตถกรรมจึงเป็นผลงานที่แสดงออกทางวัฒนธรรมในกรอบของชนบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณี ที่แฝงลักษณะเฉพาะทางสุนทรียภาพและภูมิปัญญาของผู้สร้างโดยมีชนบประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวกำหนดรูปแบบและลักษณะของงานศิลปหัตถกรรม โดยที่ช่างผู้ผลิตงานอาจสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ด้วยการกำหนดลวดลายและรูปทรงให้เป็นไปตาม กรอบที่ชุมชนกำหนดไว้ เช่น การนำไม้ไผ่มาจักสานเพื่อทำเป็น เถลว ไม้ใช้ปักกันผีไม่ให้เข้าบ้าน เข้านา หรือปักแสดงสิทธิในพื้นที่ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่งานศิลปหัตถกรรมผลิตขึ้นภายใต้กรอบของสังคมและชุมชน ดังนั้นงานศิลป หัตถกรรมแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละชุมชนจึงมีลักษณะแตกต่างกันอย่างมีลักษณะเฉพาะตัว จึงนิยมใช้คำ ว่า “ ศิลปะพื้นบ้าน ” หรือ “ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ” เพื่อแสดงพื้นที่ที่กำเนิดงานศิลปกรรม ซึ่งหมายถึง ศิลปะและหัตถกรรมที่ทำขึ้น โดยประชาชนที่ไม่ได้รับการฝึกฝนด้านศิลปะอย่างเป็นทางการเป็นระบบแต่สามารถ สร้างผลงานตามประเพณีนิยมด้วยความชำนาญและมีลักษณะเฉพาะถิ่นเฉพาะประเทศ (Ralph Mayer อ่างในวิบูลย์ ธีสุวรรณ. 2535 : 29) ซึ่งสามารถขยายความแยกเป็น

ลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านแต่ละท้องถิ่น ส่วนมากจะได้รับการ สืบทอดจากช่างรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งด้วยการบอกเล่าแบบมุขปาถะ แบบพ่อสอนลูก เพื่อนบ้านสอน เพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ มากกว่าการเรียน หรือการถ่ายทอดกันอย่างมีระบบ และกรรมวิธีนั้นๆ จะต้อง ใช้เวลาในการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ จนเมื่อได้รูปแบบ และกรรมวิธีในการผลิตลงตัว คือ สามารถใช้สอยได้สมบูรณ์ที่สุด ถึงเหล่านี้เป็นความสามารถที่ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มิใช่ การลอกเลียนแบบหรือได้รับอิทธิพลมาจากถิ่นอื่น ทำให้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปหัตถกรรมพื้น บ้าน “ช่าง” ผู้ผลิตงานจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง และมีลักษณะเฉพาะต่างจากศิลปินและช่างประเภท อื่น ๆ ซึ่งวิบูลย์ ธีสุวรรณ (2535 : 41 – 45) กำหนดลักษณะสำคัญของช่างพื้นบ้านไว้ดังนี้คือ

1. ไม่ได้รับการศึกษาจากสถาบันการช่างอย่างเป็นทางการ ความรู้ในงานช่างจะสืบทอดกันใน ครอบครัว พี่น้อง เพื่อนบ้าน ลักษณะการเรียนรู้ของช่างพื้นบ้านจะเน้นที่การเรียนรู้จากการฝึกฝนเป็น หลัก และสืบทอดด้วยการบอกกล่าวหรือที่เรียกว่า มุขปาฐะ และใช้การจดจำมากกว่าจดบันทึกเป็นลาย ลักษณะอักษร

2. ความสามารถพิเศษของช่างพื้นบ้านเกิดจากการฝึกฝนจนมีฝีมือสูง แต่ไม่ได้แสดงออกถึง ความคิดสร้างสรรค์อย่างศิลปิน ทั้งนี้ เพราะงานศิลปหัตถกรรมของช่างพื้นบ้านจะอยู่ในกรอบของชนบ ประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชน ทำให้ช่างพื้นบ้านทั่วไปไม่สามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างอิสระ เป็นเหตุให้ช่างพื้นบ้านส่วนมากแสดงความสามารถของตนให้ปรากฏออกมาในความละ เือยและปร่าณีตของผลงาน เช่น ช่างจักสานพื้นบ้านจะแสดงออกในความละเอียดประณีตของลวดลาย มากกว่าที่จะสร้างรูปทรงหรือลวดลายที่แปลกใหม่ ผิดแปลกไปจากแบบแผนที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ

3. ช่างพื้นบ้านจะไม่เขียนชื่อลงบนผลงานของตน เนื่องจากงานศิลปะหัตถกรรมสร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ใช้สอย ซื่อขาย แลกเปลี่ยน หรือทำตามการว่าจ้าง ดังนั้นความเป็นเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบผลงานจึงไม่มีเช่นในลักษณะของศิลปิน ที่มักจะเซ็นชื่อกำกับไว้บนผลงานของตน และลักษณะการแสดงออกของผลงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านนั้น เป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วัสดุ และรสนิยม ของกลุ่มชนในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ เป็นตัวแทนของท้องถิ่น ภูมิภาค และของชาติที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วัสดุ และความเชื่อทางศาสนา มีลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง (วรรณรัตน์ อินทร์อำตังเจริญ .2532 : 28) ซึ่งสอดคล้องกับวิบูลย์ ธีสุวรรณ (2535 : 29) ที่ว่า งานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านจะมาจากชีวิตจิตใจของกลุ่มชนที่แสดงออกให้เห็นถึงพื้นฐานของชีวิต ขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรม โดยที่อาจจะสนองความเชื่อ เพื่อความสุขทางจิตใจ หรือ เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน เพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกันภายในชุมชน ศิลปะประเภทนี้จึงมีลักษณะเฉพาะถิ่นของตนเอง

ดังนั้นคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละถิ่นแต่ละที่จะมีลักษณะพิเศษที่ต่างกันอย่างออกไปภายใต้กรอบของขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น เพราะช่างผู้ผลิตงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านจะแสดงความสามารถเชิงศิลปะ ความงามและความละเอียดอ่อนให้ปรากฏในลักษณะของสำนึกในทางศิลปะที่ถูกถ่ายทอดโดยผ่านการขัดเกลา และกลั่นกรองจากบุคลิกลักษณะเฉพาะตนที่ผ่านการฝึกฝนบ่มเพาะมาเป็นเวลานานปีผ่านทางงานฝีมือจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นที่มีความสำคัญยิ่งเกิดเป็นคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน เนื่องจากผลงานศิลปะหัตถกรรมชิ้นหนึ่งๆ สามารถบอกถึงแหล่งกำเนิด และสภาพแวดล้อมแห่งแหล่งกำเนิดนั้นว่าเป็นดินแดนแห่งขุนเขาของภาคเหนือ ที่ราบสูงแห่งอีสาน หรือที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ช่างนักที่เครื่องจักรกลชนิดอื่น หรือแม้กระทั่งชนชาติเดียวกันทั่วต่างภูมิภาคจะลอกเลียนแบบ ถ่ายทอดความรู้ที่ศึกษาคิดได้เช่นเดียวกับชนพื้นบ้าน(วิบูลย์ ธีสุวรรณ .2532 : 167)

ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปะหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานี จึงเป็นการนำเอาศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ของกลุ่มชนชาวลาวครั้งบ้านนาตาโพมาพัฒนาร่วมกัน คืองานศิลปะหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเป็นสินค้าของที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานี

เนื่องจากศิลปะหัตถกรรมผ้าทอ จัดเป็นงานผ้าที่สร้างขึ้นด้วยมือ มีจุดประสงค์ในการสร้างเพื่อประโยชน์ใช้สอยทางประเพณี และพิธีกรรม โดยเป็นศิลปะหัตถกรรมเพื่อการตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทอื่น ๆ ของชาวลาวครั้ง มีความสวยงามทางสุนทรียภาพและแฝงลักษณะเฉพาะทางภูมิปัญญาของชาวลาวครั้ง ที่สร้างสรรค์ทอถลายและรูปแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้

จากบรรพบุรุษชาวลาวครั้ง ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลง แต่ก็ไม่เกินขอบเขตของกรอบที่ชุมชนกำหนดไว้ เช่น การเปลี่ยนแปลงในเรื่องวัสดุที่นำมาใช้งาน ซึ่งแต่เดิมนั้นใช้ไหม นำมาทอเสวดยกทำสีด้วยการย้อมธรรมชาติ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้ฝ้าย ส่งผลให้การตกแต่งศิลปกรรมดังกล่าวมีความสวยงามขึ้น แต่ประโยชน์ใช้สอยยังเหมือนเดิม เป็นต้น สำหรับคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมผ้าทอแบบลาวครั้งจะอยู่ภายใต้กรอบของขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนชาวลาวครั้ง

2.3.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล้ำ

แนวคิดเกี่ยวกับการดำรงอยู่ ของงานศิลปหัตถกรรมกรรมพื้นบ้าน งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นผลผลิตที่เป็นรูปธรรมทางปัญญาของมนุษย์ มนุษย์รู้จักใช้ปัญญาในการสร้างสื่อสัญลักษณ์แสดงความคิดความเชื่อ ประสบการณ์ และธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมนุษย์ออกมาผ่านงานศิลปหัตถกรรม ทั้งยังใช้ภูมิปัญญาในการปรับใช้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมาผลิตผลงานศิลปหัตถกรรม ทำให้งานศิลปหัตถกรรมในยุคแรก ผลิตขึ้นมาภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่ ดังนั้นเมื่อสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์เปลี่ยนไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นเหตุให้งานศิลปหัตถกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะงานศิลปะของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งง่ายต่อการชักจูงให้เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

แม้ช่วงทศวรรษที่ผ่านมาจะมีการตื่นตัวเรื่องศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านกันมากก็ตาม แต่มักจะเกิดแนวคิดที่ขัดแย้งกันระหว่างสองแนวคิด คือ แนวหนึ่งมุ่งเน้นเรื่องการอนุรักษ์เพื่อให้คงสภาพดั้งเดิมไว้ด้วยวิธีการเก็บทอดการศึกษาวิจัย การรวบรวมบันทึกหลักฐาน และข้อมูลไว้ แนวคิดนี้เป็นการอนุรักษ์ของเดิม ให้คงสภาพที่ไม่เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งอยากให้มีการพัฒนา กำหนดรูปแบบลักษณะใหม่ และประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัย มักเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูญเสียเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะถิ่น ทำให้เกิดปัญหาว่าจะเป็นการทำลายเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมไทย การพัฒนาในลักษณะนี้อาจทำได้ดีในระยะสั้น แต่จะเกิดผลเสียในระยะยาวซึ่งเกรเบิร์ต (อ้างใน สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2534 : 17 – 18) ได้ศึกษาถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรูปแบบลักษณะใหม่ของงานศิลปหัตถกรรมไว้ 2 ประเภทคือ

1. ศิลปหัตถกรรมเพื่อการใช้งาน มิใช่เพื่อการค้า (Functional, Noncommercial Arts)

สำหรับงานศิลปหัตถกรรมในลักษณะนี้จะถูกผลิตขึ้นใช้ภายในชุมชนเท่านั้น มิได้ตั้งใจผลิตขึ้นมาเพื่อขายหรือเพื่อบุคคลนอกกลุ่ม แต่ก็มิได้หมายความว่างานศิลปหัตถกรรมนั้นจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง สำหรับปัจจัย 2 ประการที่ส่งผลให้งานศิลปหัตถกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงคือ วัตถุประสงค์หรือเทคโนโลยีการผลิตและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เนื่องจากการติดต่อระหว่างกันของสังคม

เล็กและสังคมใหญ่ ย่อมทำให้มีการนำเครื่องมือหรือวัตถุศิลปะใหม่ ๆ เข้าไปใช้ในสังคมเล็ก นอกจากนี้ความคิดหรือรสนิยมใหม่ ๆ จากสังคมที่ใหญ่กว่า ยังแพร่กระจายเข้ามาปรากฏให้เห็นในงานศิลปะหัตถกรรม อันเป็นผลให้งานศิลปะหัตถกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง

การทำงานศิลปะหัตถกรรมแบบเดิมจะดำรงอยู่ได้นั้นขึ้นอยู่กับ ความต้องการที่สม่ำเสมอ การได้มาซึ่งวัตถุดิบแบบเดิม ระยะเวลาของการผลิตที่ไม่มีการแข่งขัน ความรู้ความชำนาญและความงามของศิลปะหัตถกรรมนั้น รางวัลและเกียรติยศจากคนชั้นสูง และบทบาทของสิ่งที่มีส่วนช่วยสนับสนุน เช่น ความเชื่อ พิธีกรรม หรือระบบการแลกเปลี่ยนของกำนัล แต่การเปลี่ยนแปลงก็มีได้ทำลายของเดิมทั้งหมด อาจจะเป็นการประสานความคิดหรืออธิบายเหตุการณ์ใหม่ มิฉะนั้นก็ปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของงานศิลปะหัตถกรรมเสียใหม่

2. ศิลปะหัตถกรรมเพื่อการค้าและการท่องเที่ยว (Commercial and Tourist Arts)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการผลิตเพื่อขายนั้น มีต้นเหตุมาจากรสนิยมของผู้บริโภคและความพยายามของผู้ผลิตเอง เนื่องจากผู้ซื้อก็มีได้เข้าใจสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปะหัตถกรรมนั้น ผู้ซื้อพิจารณาเพียงความสวยงามและรูปลักษณ์ของแท้ (Visually Authentic) โดยมิได้เข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น

ศิลปะหัตถกรรมที่เกี่ยวกับพิธีกรรมอาจถูกทำลายหรือลดความศักดิ์สิทธิ์ลง ในขณะที่เดียวกันผู้ผลิตอาจแบ่งการผลิตงานศิลปะหัตถกรรมออกเป็น 2 ส่วน คือ งานศิลปะหัตถกรรมเพื่อใช้ในพิธีกรรมหรืองานศิลปะหัตถกรรมเพื่อขาย ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกัน งานศิลปะหัตถกรรมที่กลายเป็นของที่ระลึกจะมีการเปลี่ยนแปลงในขนาดและรูปร่าง (form) เพื่อจะได้นำติดตัวไปครั้งละจำนวนมาก ๆ มีลักษณะลวดลายแบบตกแต่ง (decoration) ราคาต้องถูก และเข้าใจง่าย ด้วยแรงผลักดันทางเศรษฐกิจนี้เองงานศิลปะหัตถกรรมจึงต้องผลิตได้ง่าย (simplification) เกิดขึ้นตอนในการผลิตมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการแข่งขันกันทำในกระบวนการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับวิบูลย์ ตีสุวรรณ (2532 : 129) ที่กล่าวไว้ว่า ท้องถิ่นใด ที่สามารถนำงานศิลปะหัตถกรรมมาส่งเสริมให้กลายเป็นสินค้าของที่ระลึกได้ จึงเท่ากับเป็นการตีบทอดและฟื้นฟูฝีมือด้านศิลปะหัตถกรรมดั้งเดิม และที่สำคัญ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่เดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ต่อเมื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกก็จะได้ราคาดี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่นซึ่งว่างงาน หรืออาจว่างงานในฤดูเก็บเกี่ยว โดยสรุปจึงนับเป็นการพัฒนาชนบทที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์

งานศึกษาของเกรเบิร์ต (อ้างใน สุกแดน วิสุทธิลักษณ์, 2534 : 17 – 18) ช่วยทำให้เห็นประเด็นและแนวทางของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านที่สามารถดำรงอยู่ แต่เป็นการดำรงอยู่ได้ในลักษณะของ

การปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของตลาดของงานศิลปหัตถกรรม ซึ่งตลาดแต่เดิมนั้นคือ ภายในชุมชนขณะที่ตลาดปัจจุบันคือ คนภายนอกที่เข้ามากับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ส่วนวิบูลย์ ลิสุวรรณ (2532 : 129) ทำให้เห็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสามารถดำรงอยู่ได้และเป็นการสืบทอดพันธุ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมไม่ให้เกิดการสูญหาย รวมทั้งเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและพัฒนางานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้กลายเป็นสินค้า

โดยสรุปแล้วศิลปหัตถกรรมการทอผ้า ในปัจจุบันบ้านนาตาโพนีศิลปพื้นเพิงท่านเดียวที่สืบทอดศิลปกรรมการทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณ ซึ่งได้แก่ นางจ่าปี ชรรณศิริ อีกทั้งโอกาสที่จะสร้างงานศิลปกรรมดังกล่าว ในปัจจุบัน โอกาสในการผลิตงานทอผ้าในปัจจุบันมีน้อย และยังโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยังมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีงานศิลปกรรมที่ผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้า ซึ่งสามารถนำไปพัฒนากับเครื่องใช้อื่นๆ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือ

ดังนั้นงานวิจัยเรื่องการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพนี เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร จึงเป็นแนวทางที่จะสืบสานงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านไว้และปรับตัวงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน คือความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า ทำให้งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสามารถดำรงอยู่ได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานท้องถิ่นอีกด้วย

2.3.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

ผลจากพัฒนาจังหวัดอุทัยธานีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตามความต้องการของตลาดผ้าทอเปลี่ยนไปจากการผลิตผ้าทอที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลายเป็นผลิตผ้าทอที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการพัฒนาสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมาสู่รูปแบบของสินค้านั้นเป็นแนวทางการปรับตัวศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้ดำรงอยู่ได้ในสภาพเศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบันที่ดี เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไปสู่สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง นอกจากนักท่องเที่ยวจะนำความประทับใจในสถานที่ที่สวยงาม และทรงคุณค่านั้นกลับมาเป็นความทรงจำแล้ว สิ่งหนึ่งที่จะนำติดไม้ติดมือกลับไปเป็นตัวแทนความทรงจำว่าครั้งหนึ่งเคยไปเยือนสถานที่แห่งนั้นมาแล้ว จนกลายเป็นคำนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ก็คือผลงานด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ผลิตได้ในท้องถิ่นนั้นนั่นเอง อีกทั้งลักษณะเฉพาะถิ่นที่สะท้อนผ่านสินค้านี้ จะเป็น

สิ่งสูงใจจึงดูคือนักท่องเที่ยวที่ตัดสนใจซื้อสินค้าที่นั่นได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในลักษณะ ปากต่อปากต่อไปว่าเมื่อไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นจะต้องซื้อสินค้าอย่างนี้กลับมา เนื่องจากศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นล้วนมีบทบาทอันสำคัญด้วยเสมือนทรัพยากรพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างสรรคผลิตภัณฑ์สินค้าแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ได้อย่างดีเยี่ยม เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค สะท้อน ได้กระทั่งสภาพภูมิศาสตร์ และบรรยากาศของแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานอันแสดงออกถึงคุณค่าในความเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งสร้างสรรค์ขึ้นด้วยฝีมือของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ (วิบูลย์ ธีสุวรรณ.2532 : 139)

2.3.4 ศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณที่ผลิตที่บ้านนาตาโพมีดังนี้ คือ

สำหรับสิ่งทอของชาวบ้านนาตาโพ ได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มวัฒนธรรมไทยครั้ง มีเทคนิคการทอที่หลากหลายมาก ได้แก่ เทคนิคจก เทคนิคมัดหมี่ เป็นต้น ความหมายของการทอผ้า กับ ภูมิปัญญา สีส้มผ้า กับ ภูมิปัญญา

ในการทอผ้าดั้งเดิมของอำเภอบ้านไร่ นิยมย้อมสี 6 สีเท่านั้น คือ

1. สีขาว	หมายถึง	ท้องฟ้า
2. สีดำ	หมายถึง	ความมืดของกลางคืน
3. สีแดง	หมายถึง	พระอาทิตย์
4. สีเขียว	หมายถึง	ความอุดมสมบูรณ์ของพืช หรือ ต้นไม้ และใบไม้
5. สีส้ม	หมายถึง	ผลไม้ที่สุกอม
6. สีเหลือง	หมายถึง	พระจันทร์

การย้อมผ้าให้ได้สีแต่ละสีใช้วัสดุจากธรรมชาติรอบตัวซึ่งมักจะใช้ใบไม้ แก่นของต้นไม้ หรือรากเปลือก เป็นต้น การสื่อความหมายจากสี แล้วเปรียบเทียบกับธรรมชาติรอบตัวบ่งบอกได้ว่า ชาวบ้านไร่ มีความผูกพันและมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง ดังจะเห็นได้จากความหมายที่บ่งบอกดังนี้

1. การมีความผูกพันกับธรรมชาติในการใช้ชีวิต ชีวิตที่ต้องอาศัยดวงอาทิตย์ในการให้แสงสว่าง การอาศัยดวงอาทิตย์ให้ความอบอุ่น และทำมาหากิน ทำให้ทุกคนมีความผูกพันและให้ความสำคัญกับดวงอาทิตย์ ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกสรรพชีวิตดำรงอยู่ได้
2. การนึกถึงความมืด แสดงให้เห็นว่าเมื่อก่อนยังไม่เข้าใจการหมุนตัวไปรอบ ๆ ตัวเองของโลก ซึ่งทำให้ความโค้งของโลกปิดบังแสงอาทิตย์ และ การไม่เข้าใจในธรรมชาติเหล่านั้น คนจึงหวาดกลัวธรรมชาติ เมื่อหวาดกลัวก็แสดงความอ่อนน้อม แสดงความนับถือ เพื่อจะได้ไม่ถูกสิ่งที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่ามีความพิเศษนั้นทำร้าย และลงโทษ การสื่อในเรื่องความมืดจึงเป็นเครื่องปลอบใจว่าจะต้องมีแสงสว่างเมื่อมีดวงอาทิตย์มาแทนที่ในช่วงเวลากลางวัน ดังนั้นในลวดลายผ้าจึงปรากฏพบว่าจะใช้สีแดง ซึ่งหมายถึงแสงสว่าง และ สีดำ ซึ่งหมายถึงกลางคืน และความมืดด้วย

3. การมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีอาหารการกินที่สมบูรณ์ไม่คอยขาด บ่งบอกได้จากสีฟ้าชัดเจน เช่น การใช้สีส้ม หมายถึง ผลไม้สุกงอม การใช้สีส้มทำให้เรารู้ว่าคนแต่ก่อนมีผลไม้รับประทานเหลือเพื่อ รับประทานไม่ทัน จนสุกงอม

4. ส่วนในการใช้สีเขียว หมายถึงต้นไม้ และ ใบไม้ ข้อนี้เป็นหลักฐานชัดเจนถึงความอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านมองสิ่งรอบข้างไม่ได้มองอย่างว่างเปล่าประโยชน์ แต่ลวดลายที่รู้จักนำสิ่งที่มีอยู่รอบตัวมาปรับใช้กับชีวิต และ ยังเป็นการสอนให้ถูกหลานรู้จักคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น

5. การปั่นฝ้ายในสมัยก่อนจะปั่นช่วงกลางคืน ในระหว่างที่มีการปั่นฝ้ายหนุ่มสาวสมัยก่อนมักมานั่ง ของสีเหลืองของผ้าที่ย้อมนั่นเอง

6. ท้องฟ้า เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทุกคนเห็นจนชินตาในเวลาฝนตกท้องฟ้าสีมืด แต่หลังฝนตกท้องฟ้า สดสวยงาม อากาศสดชื่น ความอุดมสมบูรณ์เริ่มเข้ามาเยือน ทำให้ทำไร่ ทำนา ได้ผลดีจากฝนตก ท้องฟ้าสีใสจึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการทอผ้าด้วยสีขาของชาวบ้าน ความหมายของสีส้มและลวดลายบนผืนผ้าเปลี่ยนคู่กัน เป็นกุศโลบายที่ชาวลาคของบรรพบุรุษที่ป้องกันไม่ให้หนุ่มสาวจึงสุกก่อนห่าม ในขณะที่ปั่นฝ้ายสาว ๆ ก็อาศัยแสงจันทร์ให้มองเห็นงานด้วย แสงสีนวลของพระจันทร์จึงปรากฏในรูปไป

(เสน่ห์ศิลปกรรมชาติบนผืนผ้าไทย 2540 : 154) กล่าวว่าในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สีทอผ้าได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ย้อมเพียง 6 สี สีปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนเป็นหลากหลายสีส้ม แล้วแต่ความต้องการของตลาด และอาจเพราะความจำเป็นในเรื่องของการครองชีพเช่นปัจจุบัน และการไม่สนใจไม่เห็นความสำคัญในการสืบทอดนิยามความหมายของสีส้มผ้าของคนรุ่นใหม่ สีส้มบนเนื้อผ้าปัจจุบันจึงปรากฏสีต่าง ๆ เต็มไปหมด เช่น สีเทา สีน้ำตาล สีม่วง สีชมพู เป็นต้น สีเหล่านั้นก็ไม่ได้มีความหมายแอบแฝงสนใจสิ่งใด ๆ เป็นเพียงความสวยงามที่ต้องการสวมใส่หลากหลายสีเท่านั้น ดังนั้นความหมายของสีผ้าที่บ่งบอกเรื่องราวความเป็นมาของเผ่าชน หรือการบ่งบอกถึงคุณค่าที่คนอาศัยจากธรรมชาติ นับวันที่จะหมดไป

สีที่ย้อมดั้งเดิมจะใช้วัสดุจากธรรมชาติล้วนในการย้อม เช่น สีแดง ย้อมด้วยครั่ง สีดำ ย้อมด้วยผลมะเกลือ เป็นต้น ในปัจจุบันการย้อมผ้าใช้ทั้งสีจากธรรมชาติและ สีสังเคราะห์ ซึ่งสีจากธรรมชาติมีความยุ่งยากในการทำ และสีมักจะไม่สดใส ดังนั้นถ้าต้องการให้สีของผ้าสดใสจึงมักจะใช้ย้อมด้วยสีสังเคราะห์ แต่เนื่องจากปัจจุบันคนให้ความสนใจที่จะหันมาใช้วัสดุจากธรรมชาติมากขึ้น ดังนั้น

ผ้าทอที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติจึงมีราคาแพงกว่าสีจากธรรมชาติในปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด ดังนั้นสีจึงมีความมากกว่าดั้งเดิมที่เคยทำมา เช่น

1. สีดำ ใช้ผลมะเกลือ
2. สีแดง ได้จากครั่ง หรือ เปลือกประดู่ จากรากแดงยอ และดอกคำฝอย
3. สีส้ม ได้จาก ผลหมาก (ใช้ผลดิบ)
4. สีเหลือง ได้จาก ขมิ้น หรือ แก่นของต้นขนุน ขมิ้นชัน
5. สีเขียว ได้จาก ใบหูกวาง เปลือกสมอ
6. สีชมพู ได้จาก ต้นฝาง
7. สีม่วง ได้จาก ลูกหว่า
8. สีเปลือกไม้ ได้จาก ต้นรกฟ้า หรือเพกา

การทอผ้าลวดลายต่าง ๆ ของชาวบ้านนาตาโพนีดังนี้ คือ

ลวดลายของผ้าทอของบ้านนาตาโพนี มักจะเป็นลวดลายที่ลอกเลียนแบบมาจากธรรมชาติใกล้ตัว เช่น การลอกเลียนมาจากดอกไม้ จากใบไม้ จากเครื่องมือเครื่องใช้ จากสัตว์ป่า ที่มีอยู่มากมาย เช่น ลายช้าง ลายม้า ลายไก่ ลายดอกแก้ว ลายดอกอ้อแอ้ ลายตะเหลิยว้อ เป็นต้น แต่ละลวดลายมักจะบ่งบอกถึงภูมิปัญญาของคนสมัยก่อนว่า รู้จักนำสิ่งรอบตัวมาใช้ และมีข้อคิดเตือนใจ สำหรับคนรุ่นหลัง ตลอดจนถึงความเชื่อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลายอ้อแอ้ บ่งบอกว่าชาวลาวครั้งมีการเดินทางมายาวไกล (อพยพมาจากลาว) ซึ่งเดินทางด้วยเกวียน และสมัยนั้นเส้นทางคมนาคมคดเคี้ยวไม่สะดวก เมื่อนั่งเกวียนก็จะโยกเยกไหวโอนไปมาก่อเกิดเสียงดัง ฟังเสียงฟ้า “อ้อแอ้” ลักษณะลายอ้อแอ้จึงคิดไปมาเห็นชัด

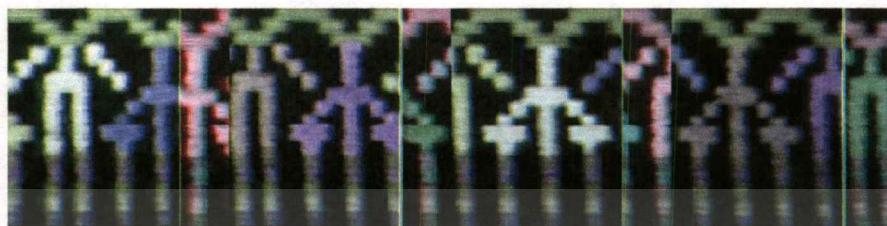

ภาพที่ 2.1 ลายอ้อแอ้

2. ลายสร้อยสา มักเป็นลายสุดท้ายในการทอผ้าถือเป็นการจบงาน ความหมายของสร้อยสา บางท่านกล่าวว่า หมายถึง สร้อย (คุณวันทนา ตั้งจรัญวงศ์ : 29 มีนาคม 2545) สื่อให้ทราบว่าคนสวมใส่ผ้าผืนนั้นจะไม่ลำบาก มีความมั่งมีศรีสุข เปรียบประจักษ์สร้อยนั่นเอง แต่บางท่านกล่าวว่า สร้อยสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นดอกไม้ป่าที่สวยงาม ห้อยระย้า (นางจำปี ธรรมศิริ : 28 มีนาคม 2545) จึงนำมาประยุกต์เป็นลวดลายของผ้า แสดงให้เห็นว่าคนสมัยนั้นมีจิตใจงดงาม อ่อนโยน มองเห็นความงดงามของธรรมชาติแล้วสื่อในลวดลายของผืนผ้า

ภาพที่ 2.2 ลายสร้อยสา

3. ลายขอ เป็นลายที่หมายถึงเถาว์วัลย์ เนื่องจากสมัยก่อนมีต้นไม้อุดมสมบูรณ์มาก เมื่อมองเห็นเถาว์วัลย์จึงนำลักษณะการสลับตัวของเถาว์วัลย์มาเป็นลวดลายผ้า เรียกว่า ลายขอ ถ้าเป็นขอหลวง แสดงว่า เป็นเถาว์วัลย์เส้นใหญ่ แต่ถ้าเป็นลายขอบ้องจะเป็นเถาว์วัลย์เส้นเล็ก

ภาพที่ 2.3 ลายขอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ลายดอกก้านกรอง เชื่อว่า ดอกไม้สวยงามเต็มไปหมด ทำให้ห้อยลงมาเป็นชาย จึงเรียก
 ลายก้านกรอง (ภาษาพื้นเมืองเรียกลักษณะดอกไม้ที่ห้อยย้อยลงมาว่า “ ก่อง ”)
 (นางจำปี ธรรมศิริ : 28 มีนาคม 2545)

ภาพที่ 2.4 ลายดอกก้านกรอง

5. ลายสัตว์ประเภทต่าง ๆ เนื่องจากบ้านนาตาโพนีสัตว์ป่าชุกชุมมาก ทั้งช้าง เสือ แก้ง กวาง
 ไก่ป่า และนกชนิดต่าง ๆ นอกจากสัตว์ป่าแล้ว ในการเดินทางไปมาติดต่อก็ใช้สัตว์เป็นพาหนะ เช่น
 ม้า เป็นต้น ความอุดมสมบูรณ์เหล่านี้ถูกถ่ายทอดลงบนผืนผ้า

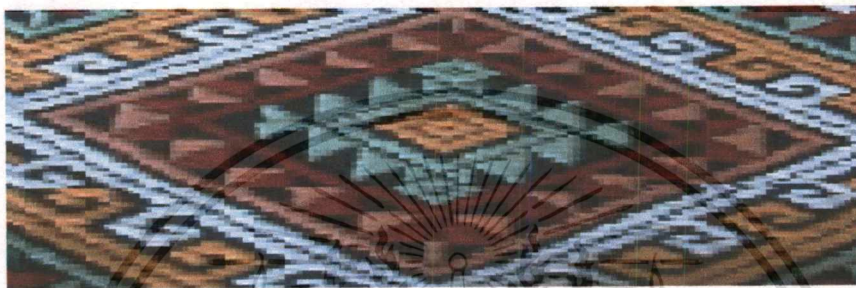
ภาพที่ 2.5 ลายสัตว์ประเภทต่าง ๆ

ดังนั้นคนบ้านนาตาโพนีจึงมีลวดลายผ้าที่แปลกตาจากที่อื่น คือมีผ้าลายสัตว์ นอกจากเลี้ยงสัตว์ และ
 สัตว์ป่าแล้ว ยังมีสัตว์ในจินตนาการที่ถูกถ่ายทอดลงในผืนผ้า คือ นาค ซึ่งเป็นตัวแทนพญานาค อัน
 เป็นความเชื่อถือว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของกลุ่มชนที่อยู่ในแถบลุ่มน้ำโขง ดังนั้นผ้าทอลวดลายสัตว์ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมัยก่อนจะมีข้อห้าม คือ ผ้าถุงสตรีไม่ใช้ลวดลายขนาด แต่มักไปปรากฏในผ้าห่อคัมภีร์ทางศาสนา (แสดงว่านับถือศาสนาพุทธ) ส่วนสัตว์อีกประเภทที่ทอ คือ ช้างเอราวัณกับผ้าถุง

6. ลายดอกแก้ว เป็นดอกไม้ที่ส่งกลิ่นหอมในช่วงค่ำ สีขาว ชาวบ้านนิยมนำมาไหว้พระ ทำให้เกิดลายดอกแก้ว ซึ่งลายดอกแก้วมักจะใช้สำหรับการต่อ ระหว่างลายต่อลาย (เมื่อจะขึ้นลายใหม่ มักเชื่อมต่อด้วยลายดอกแก้ว)

ภาพที่ 2.6 ลายดอกแก้ว

7. ลายตะเหลียวฮ่อ เป็นลายที่ลอกเลียนแบบมาจากเครื่องมือจับไล่สัตว์ที่มารบกวนพีชไร้ มีลักษณะคล้ายไม้กางเขน ทำหน้าที่คล้ายหุ่นไล่กา การมีตะเหลียวฮ่อทำให้เราทราบว่าคนแต่ก่อนมีอาชีพเป็นเกษตรกร เป็นหลัก ปลูกพืชผักเอาไว้รับประทาน แต่เมื่อมีสัตว์มารบกวน ไม่ฆ่าสัตว์ จะใช้วิธีไล่แบบง่าย ๆ ให้สัตว์ตกใจ ไม่ได้ฆ่าสัตว์ด้วยสารเคมีอย่างทุกวันนี้ แสดงว่าจิตใจของผู้คนอ่อนโยนมีเมตตาธรรม คน และสิ่งมีชีวิตอื่นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่เบียดเบียนกัน

ภาพที่ 2.7 ลายตะเหลียวฮ่อ

นอกจากลวดลาย และสีสันทบนผืนผ้าที่สื่อถึงธรรมชาติใกล้ตัวแล้ว วิธีการทอผ้าของชาวบ้านนาตาโปยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตหลายประการ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การสอนสตรีให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม เช่น กำหนดให้สตรีที่จะแต่งงานทอผ้าให้เสร็จก่อนประกอบพิธีแต่งงาน เช่น ต้องทอผ้าหน้ามุ้ง เอาไว้ปิดมุ้งนอนในห้องหอ ถ้าหญิงสาวคนใดทอผ้าหน้ามุ้งสวยงาม ก็จะเป็นที่เลื่อมใสถึงความเป็นหญิงที่ดี มีคุณสมบัติของการเป็นแม่บ้านครบถ้วน นอกจากนี้เจ้าสาวต้องทอผ้าเอาไว้ไหว้ พ่อ-แม่ ของสามี ให้สวยงามที่สุด เป็นคุณสมบัติที่หญิงทุกคนพึงมี เพราะ แสดงว่าเป็นสตรีที่มีคุณค่าควรแก่การยกย่องในสังคม

2. การนับถือศาสนาที่เคร่งครัด และศรัทธาในศาสนาอย่างแรงกล้า ดังนั้นคนสมัยนั้นจึงนิยมทอผ้าเอาไว้ห่อคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ และลวดลายต้องพิเศษ ห้ามทอลวดลายพิเศษเหล่านี้บนผ้าพุ่ง เป็นการแสดงให้เห็นว่ามีความศรัทธา และเคร่งครัดในหลักธรรมคำสอนของศาสนา และเป็นข้อบ่งบอกว่าคุณสมบัติก่อนใช้หลักศีลธรรมเป็นการขัดเกลาผู้คนในสังคม เป็นประการสำคัญ

3. การมีชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ มีจิตใจอนุรักษณ์ทรัพยากรธรรมชาติ จะเห็นได้จากลวดลายต่าง ๆ บนผืนผ้า เช่น การทอลายสัตว์ ลายดอกไม้ ลายดาววัลย์ และลวดลายเครื่องมือไล่สัตว์ไม่ให้มารบกวนพืชผล (ลายตะเหี้ยวฮ่อ) เป็นต้น

4. การแบ่งหน้าที่ของผู้คนในสังคมชัดเจน ทำให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง เช่น กำหนดให้ชายทำหน้าที่หาอาหารมาเลี้ยงครอบครัว ส่วนสตรี คือ บุคคลสำคัญที่จะทำหน้าที่ดูแลบ้านเรือน เลี้ยงดูลูก สตรีสมัยนั้นจึงต้องทอผ้า เด็กสมัยก่อนจึงไม่ขาดความอบอุ่นเพราะมีแม่คอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด สตรีสมัยก่อนมีนิสัยที่รักนวลสงวนตัว รู้คุณค่าศักดิ์ศรีแห่งความเป็นหญิง

5. การใช้ชีวิตที่เรียบง่ายมีความพอเพียง ปัญหาเศรษฐกิจไม่มีผลกระทบต่อผู้คน ทุกครัวเรือนทอผ้าใช้เอง ปลูกพืชผักกินเองไม่ต้องซื้อหา ทุกคนทำงานไม่ว่างมือ แม้กลางคืนยังต้องปั่นฝ้าย มีความขยันแข็งแรง

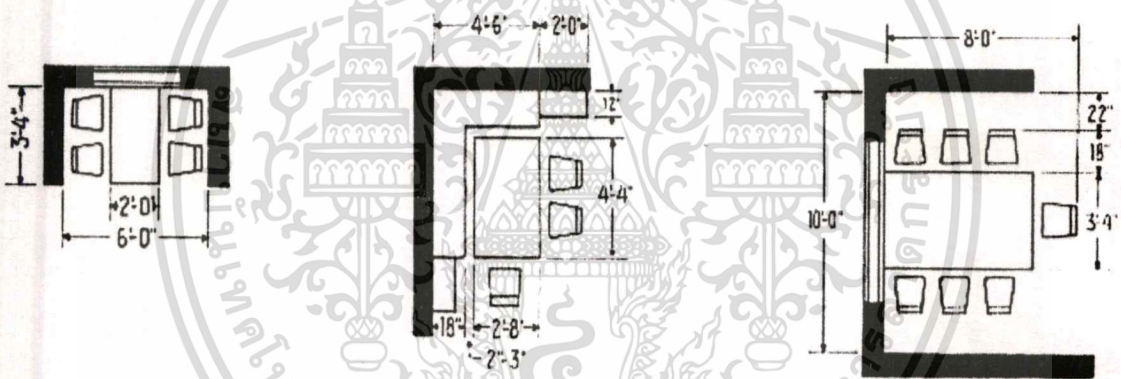
2.4 ศึกษาชุดโต๊ะอาหาร

ชุดโต๊ะอาหารถือว่าเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ (furniture and equipment) ในการให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้เกิดความความสะดวกสบายในการรับประทานอาหาร ได้ถูกต้องตามสากลนิยม จึงจำเป็นจะต้องทำความรู้จักกับชุดโต๊ะอาหารเหล่านี้เพื่อเป็นแนวทางประกอบการทำงานวิจัยในเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (คู่มือพนักงานภัตตาคาร, จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) ชุดโต๊ะอาหารที่สำคัญ มีดังนี้

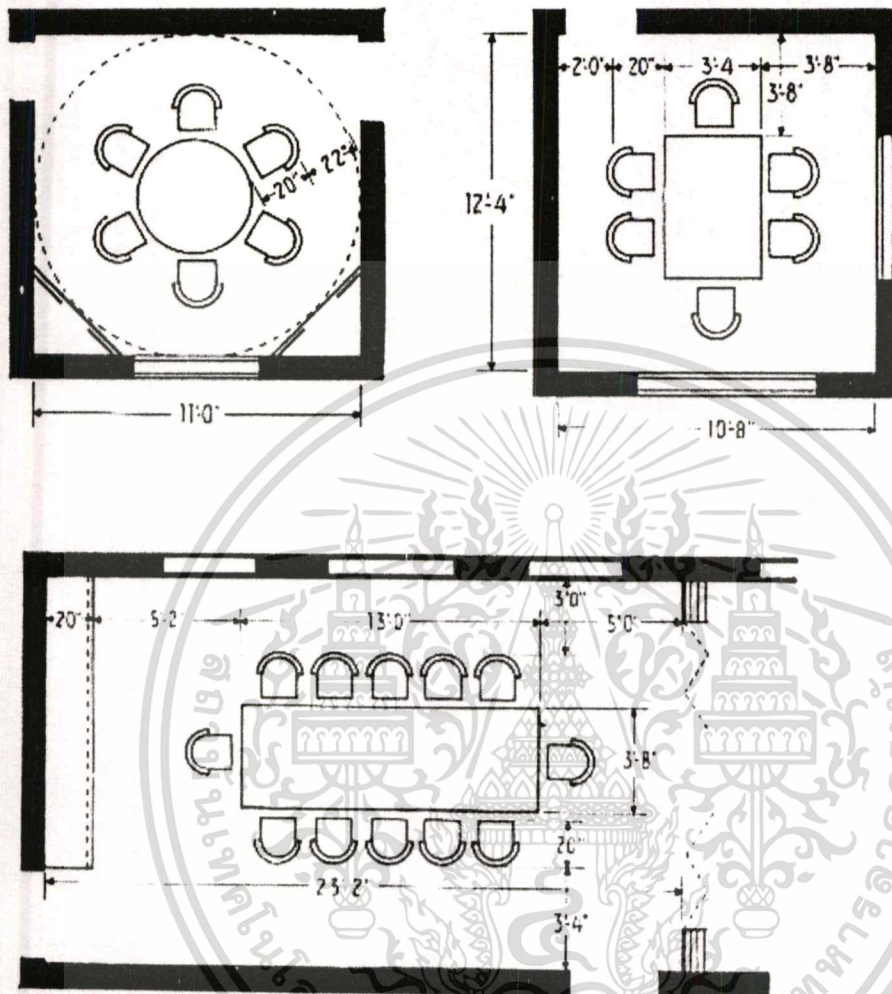
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. โต๊ะอาหาร (table) ที่นิยมใช้ทั่วไปมี 3 แบบคือ โต๊ะกลม โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส และโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ภัตตาคารหรือบ้านพักอาศัยแต่ละแห่งอาจใช้โต๊ะแบบใดแบบหนึ่งตามความเหมาะสม แต่ควรเป็นโต๊ะที่มีความสูงเท่ากันคือประมาณ 72-75 ซม. ซึ่งเป็นความสูงที่พอเหมาะในการนั่งรับประทานอาหาร ส่วนขนาดของโต๊ะนั้นมีทั้งโต๊ะขนาดสำหรับนั่ง 2 คน , 4 คน , 6 คน และ 8 คน สำหรับโต๊ะกลม

2. เก้าอี้ (chair) ที่ใช้กันอยู่มีหลายแบบแล้วแต่ความเหมาะสมกับสภาพห้องและบรรยากาศ แต่ควรจะมี ความสูงจากพื้นถึงพื้นเก้าอี้พอดีกับช่วงขาช่วงล่างคือประมาณ 46 ซม. จึงจะทำให้รับประทานอาหารได้สะดวกสบาย

ภาพที่ 2.8 แสดงลักษณะประเภทชุดโต๊ะอาหารแบบ 2 ที่นั่ง , 3 ที่นั่ง , 7 ที่นั่ง

ภาพที่ 2.9 แสดงลักษณะประเภทชุดโต๊ะอาหารทรงกลมและสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบ 6 ที่นั่ง และ 12 ที่นั่ง

2.5 ศึกษาชุดบนโต๊ะอาหาร

การจัดและตกแต่งห้องอาหาร

ห้องอาหารจะได้รับการจัดและตกแต่งอย่างสวยงาม เพื่อให้เกิดความสบายแก่ผู้นั่งรับประทานอาหาร การตกแต่งจะสวยงามเพียงใดขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้ตกแต่ง แต่ถ้าเป็นห้องอาหารที่อยู่ตามโรงแรมใหญ่ ๆ ก็จะแต่งห้องอาหารให้มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวจะได้รับการตกแต่งอย่างพิถีพิถัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวยงาม เข้ากับบรรยากาศและอาหารที่ใช้เสิร์ฟ เช่น ห้องอาหารไทย ห้องอาหารฝรั่งเศส ห้องอาหารจีน เป็นต้น

ภาพที่ 2.10 ห้องอาหารศาลาไทย โรงแรมอินทราวิเจนท์

ภาพที่ 2.11 ห้องอาหารจีน โรงแรมอินทราวิเจนท์

การจัดโต๊ะอาหาร

โต๊ะในห้องอาหารปกติจะจัดให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้มีที่ว่างสำหรับพนักงานบริการเข้าเสิร์ฟอาหาร หรือถอนอาหารได้สะดวก และไม่ต้องกังวลกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ และอีกประการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่ง โต๊ะอาหารที่อยู่ห่างกันพอสมควรจะทำให้แขกรู้สึกสบาย ไม่อึดอัดและมีความรู้สึกเป็นส่วนมากกว่า

- การจัดโต๊ะอาหารควรจัดให้มีที่นั่งตั้งแต่โต๊ะละ 2 คน , 3คน และ 4-6 คน
- ไม่ควรจัดโต๊ะให้อยู่ชิดผนังมากเกินไป ควรอยู่ห่างจากผนัง 60 เซนติเมตร เป็นอย่างน้อย
- โต๊ะรับประทานอาหารควรจัดอย่างสวยงาม และควรเตรียมพอประมาณ เพื่อไม่ให้แขกกระสายตาการตกแต่งอาหารอาจใช้ดอกไม้หรือเทียนก็ได้ แต่ข้อสำคัญที่พึงจำเป็นคือไม่ควรใช้เทียนในเวลากลางวัน

การจัดวางเครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร นับว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการบริการอาหาร เพราะถ้าวางเครื่องมือไม่พร้อมหรือไม่ถูกต้องจะทำให้เกิดความยุ่งยากมากในระหว่างการรับประทานอาหาร

2.5.1 เครื่องมือในการรับประทานอาหาร (silverware) คือเครื่องมือสำหรับการรับประทานอาหาร

ภาพที่ 2.12 เครื่องมือในการรับประทานอาหาร

ภาพที่ 2.12 เครื่องมือในการรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

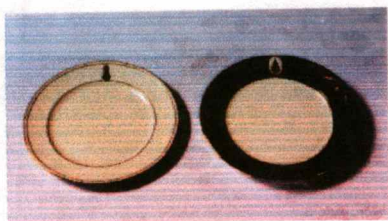
การจัดวางเครื่องมือต่าง ๆ มีดังนี้

1. เครื่องมือในการรับประทานอาหารทุกชิ้น วางตั้งฉากและห่างจากขอบโต๊ะ 1 นิ้ว โดย
2. เรียงตามลำดับการใช้จากข้างนอกเข้าไปข้างใน
3. มีควางอยู่ด้านขวามือ หันด้านมีคมเข้าข้างใน
4. ซ้อนชุปวางหงายถัดจากมีดไปทางขวามือ
5. ส้อมวางไว้ด้านซ้ายมือ โดยหงายขึ้น
5. ไม่ควรจัดเครื่องมือในการรับประทานอาหารเกินกว่าแถวละ 6 ชิ้น

ผ้าเช็ดมือ (napkin) คือผ้าที่มีไว้เช็ดทำความสะอาดปากและมือที่สกปรกจากการกินอาหาร ในห้องอาหารโดยทั่วไปนิยมวางผ้าเช็ดมือในตำแหน่งต่อไปนี้

1. ด้านซ้ายของส้อม
2. ระหว่างมีดและส้อม
3. บนจานรองวางราบหรือตั้งขึ้น
4. ใต้ส้อมในกรณีเนื้อที่จำกัด
5. วางราบบนโต๊ะหรือบนจานขนมปังแก็ว การจัดวางแก็วควรปฏิบัติดังนี้
5. แก็วน้ำวางไว้เหนือมีด 1 นิ้ว (ในการรับประทานอาหารที่เป็นพิธีการนิยมใช้แก็วที่มีก้านสูง)
6. แก็วไวน์อาจวางเป็นรูปสามเหลี่ยมหรือเป็นแนวเดียวกัน หรือเป็นแนวเฉียงลงต่อจากแก็วน้ำมาทางขวา
7. จงจำไว้เสมอว่า แก็วที่วางไว้บนโต๊ะอาหารแต่ละครั้งต้องมีจำนวนไม่เกิน 3 ใบ
8. แก็วไวน์อาจเพิ่มขึ้นได้เมื่อได้ถอนแก็วที่ใช้แล้วออกไปแล้ว

จาน (chinaware)

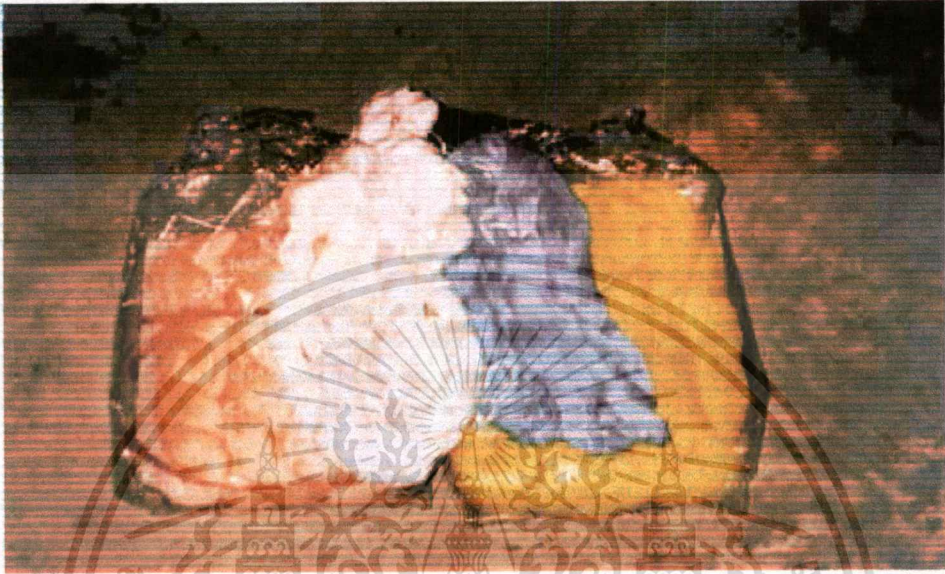
ภาพที่ 2.13 จานหรือเครื่องเคลือบต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการจัดโต๊ะอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ศึกษากรรมวิธีการผลิต และวัตถุดิบ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

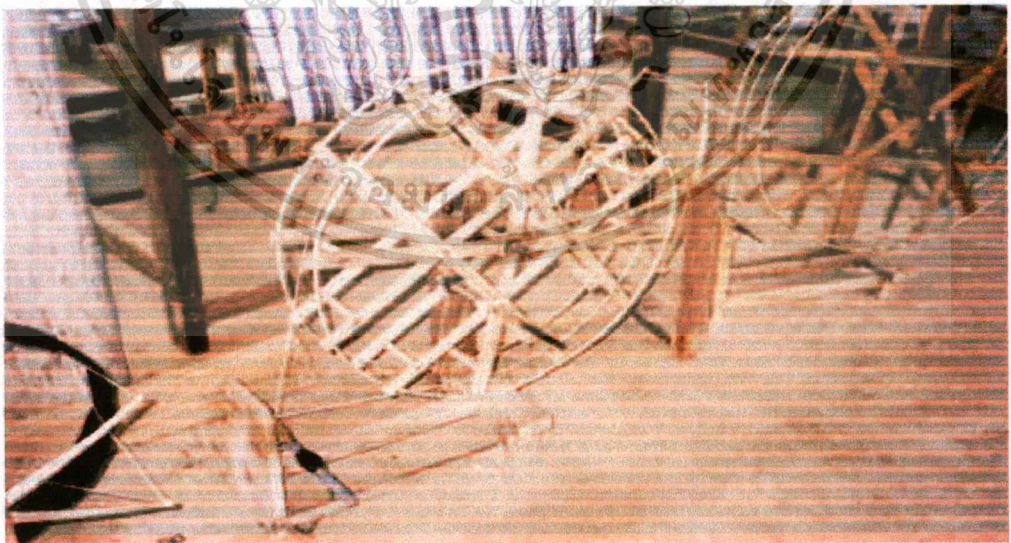
2.6.1 กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

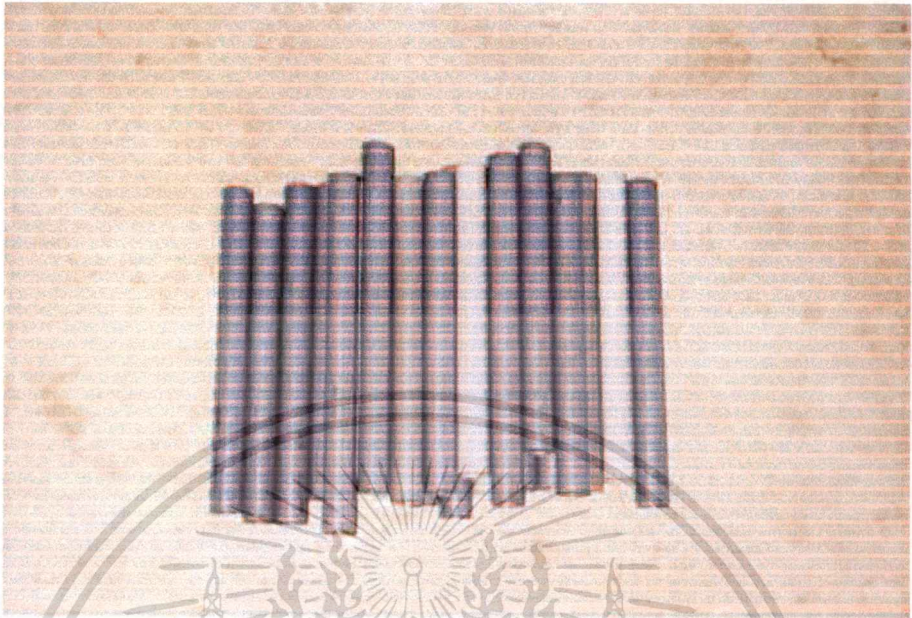
ภาพที่ 2.14 ไม้หมั้นประดิษฐ์

เครื่องมือเครื่องจักร

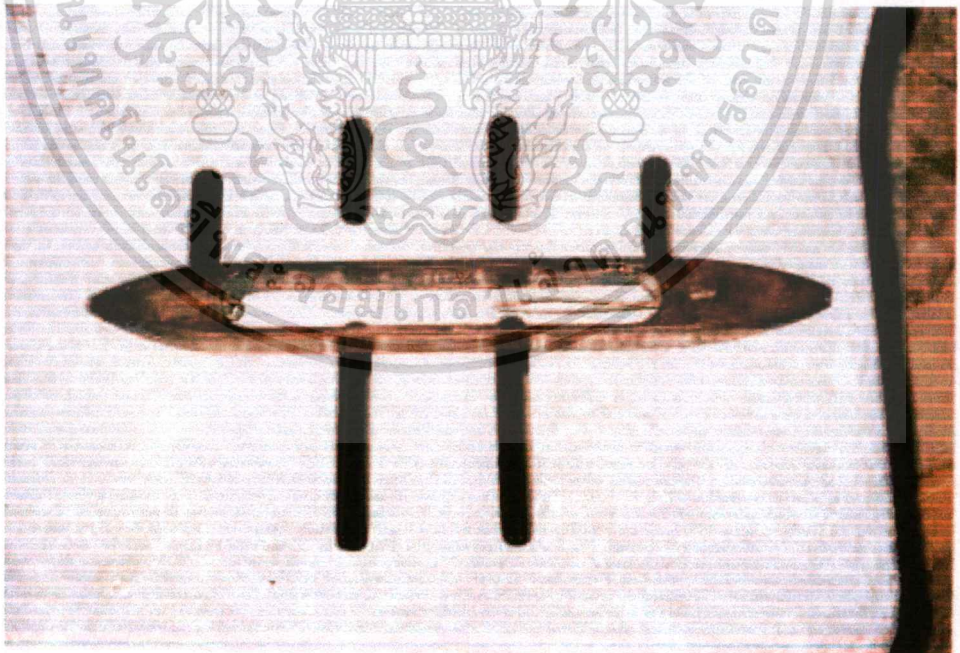

ภาพที่ 2.15 กงล้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

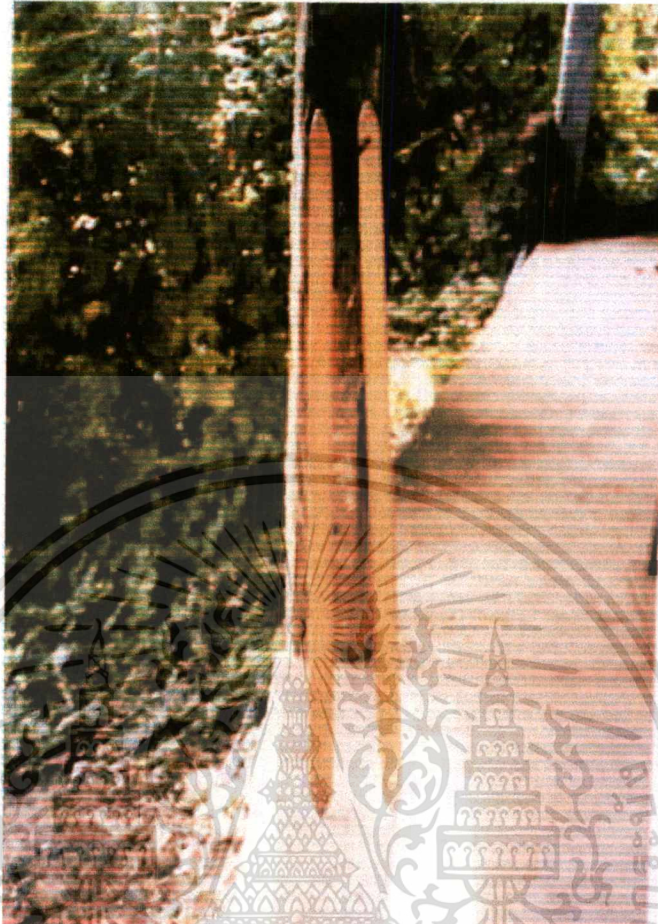

ภาพที่ 2.16 หลอดด้าย

ภาพที่ 2.17 กระสวย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.18 กี่กระตูก

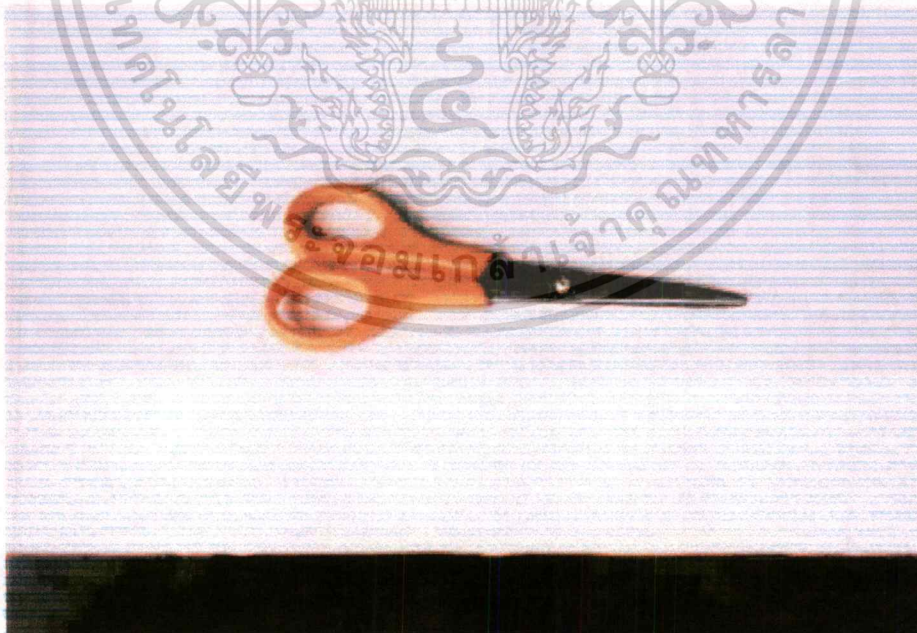

ภาพที่ 2.19 สายวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.20 ไม้สอด

ภาพที่ 2.21 กรรไกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

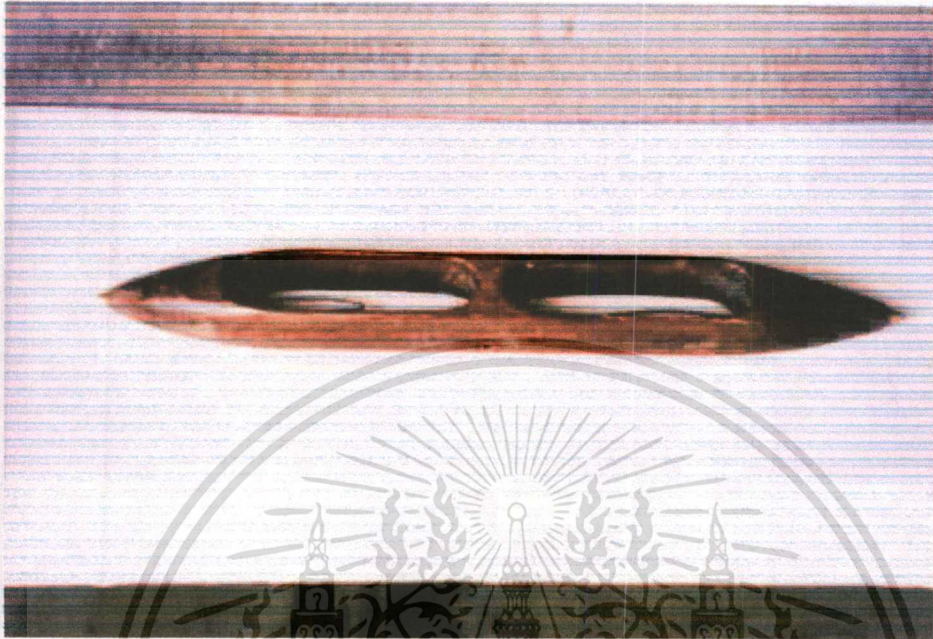

ภาพที่ 2.22 หูกระต่าย

ภาพที่ 2.23 ไข่มืด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

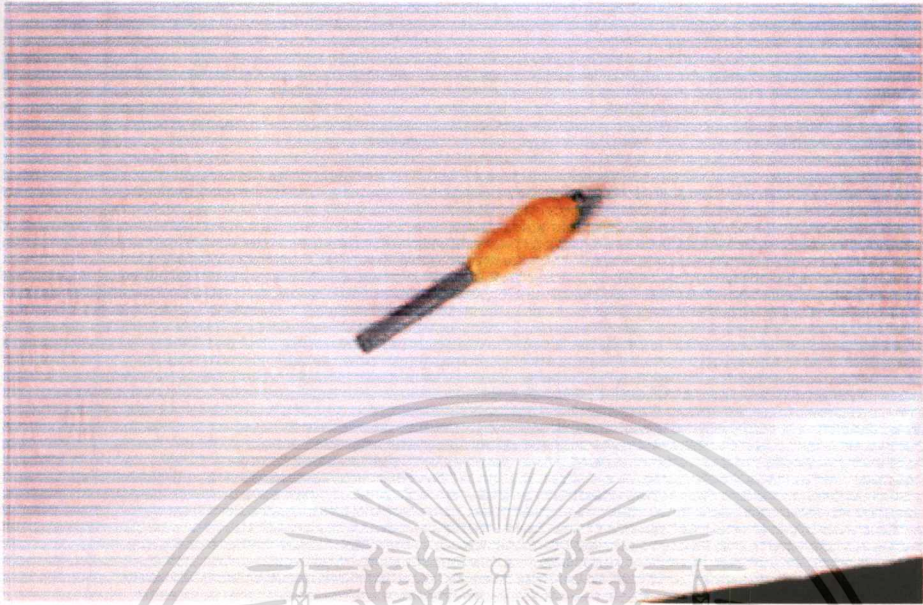

ภาพที่ 2.24 กระสวย

ภาพที่ 2.25 รางส่งกระสวย

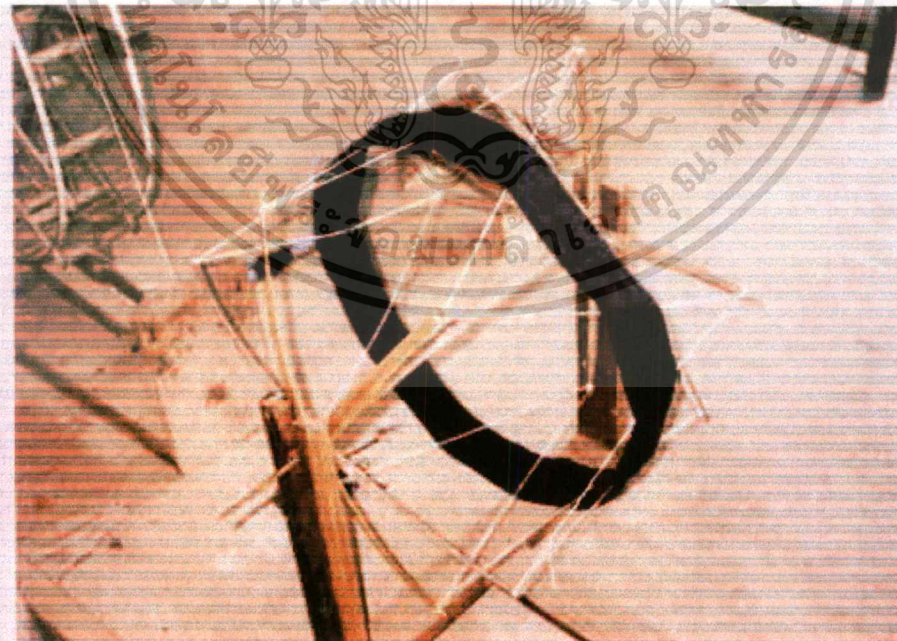
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.26 ค้ายพุ่ง

ลำดับขั้นตอนการผลิต

1. กรอค้ายหรือไหมประดิษฐ์ใส่หลอดค้ายเพื่อเตรียมทำเป็นค้ายขึ้น

ภาพที่ 2.27 ลักษณะการกรอค้ายหรือไหมประดิษฐ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.28 แสดงการกรอด้ายหรือไหมประดิษฐ์

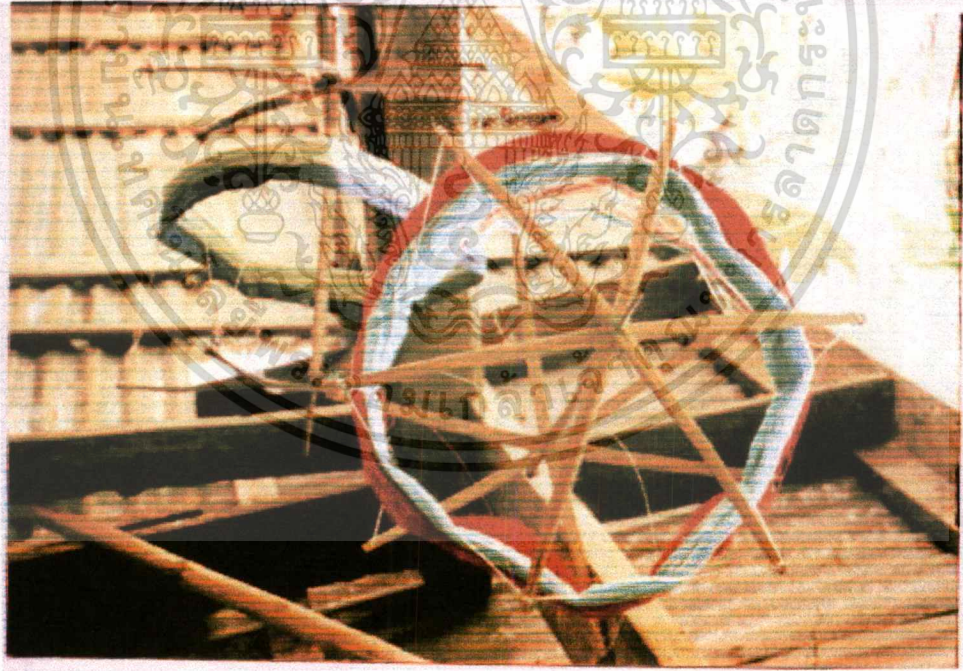

ภาพที่ 2.29 ลักษณะของด้ายหรือไหมประดิษฐ์ที่กรอเสร็จแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.30 ไหมประดิษฐ์ที่เตรียมทำเป็นด้ายยืน

ภาพที่ 2.31 ลักษณะของด้ายยืนสีต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.32 ลักษณะของด้ายยืนสีต่างๆ

2. ทำการขึ้นด้ายยืนบนตระกอก เพื่อหวีไม่ให้ด้ายหรือไหมพันกัน ซึ่งต้องใช้ความละเอียดมากในการทำ ใช้เวลาเป็นวันๆ กว่าจะได้ด้ายยืนมา 1 ม้วน

ภาพที่ 2.33 การขึ้นด้ายยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.34 การหวีด้ายขึ้นเพื่อไม่ให้ด้ายพันกัน

ภาพที่ 2.35 แสดงการหวีด้ายขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.36 แสดงการทอผ้าด้วยยืน

ภาพที่ 2.37 ลักษณะของผ้ายืนที่ต้องทอให้ละเอียดไม่พันกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.38 ปลายด้ายยืนที่ยังไม่ได้หวีจะต้องพันไว้กับพื้นตะปูเพื่อกันหลุด

3. ด้ายยืนที่หวีแล้วต้องพันหมุนเก็บไว้ให้แน่นเพื่อกันการหลุดออก

ภาพที่ 2.39 ด้ายยืนที่หวีแล้วจะม้วนไว้ให้แน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.40 ลักษณะปลายด้ายยืนที่ต้องตั้งไว้ป้องกันการหลุดออก

ภาพที่ 2.41 ลักษณะด้ายยืนที่พันและหวีเสร็จเรียบร้อยแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

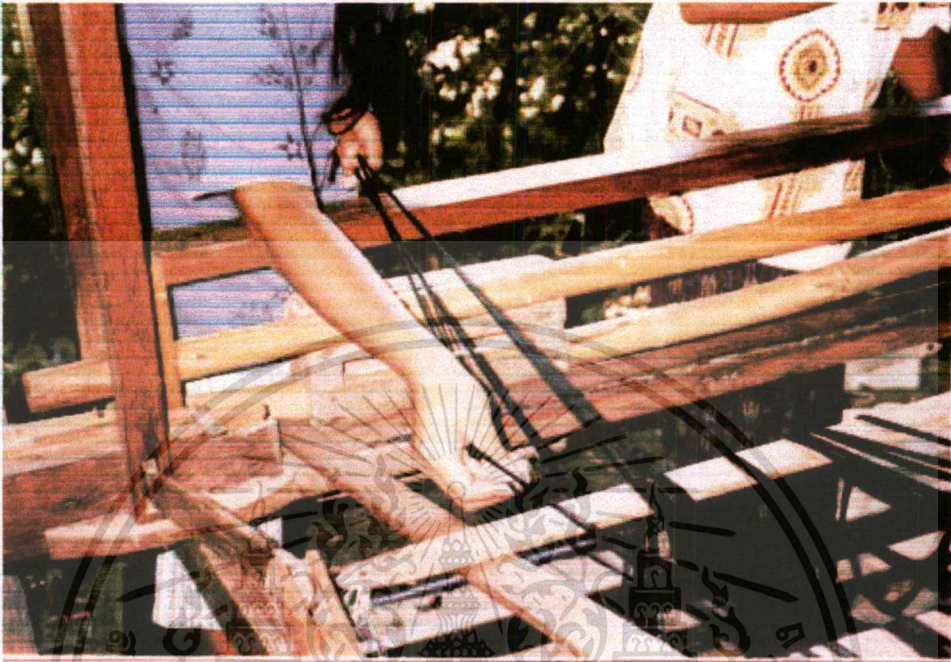

ภาพที่ 2.42 การนำด้ายขึ้นบนบักกระตุก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เมื่อนำด้ายขึ้นขึ้นก็แล้ว ให้มัดให้แน่นกับคานไม้ที่ปลายก็ แต่ต้องหวีให้ตึงด้วย และไม่ให้มี เส้นด้ายขาดแม้แต่เส้นเดียว ถ้าขาดให้ทำการต่อให้เรียบร้อย เพราะในการทอผ้าจะได้เป็นเนื้อ เดียวกันตลอด

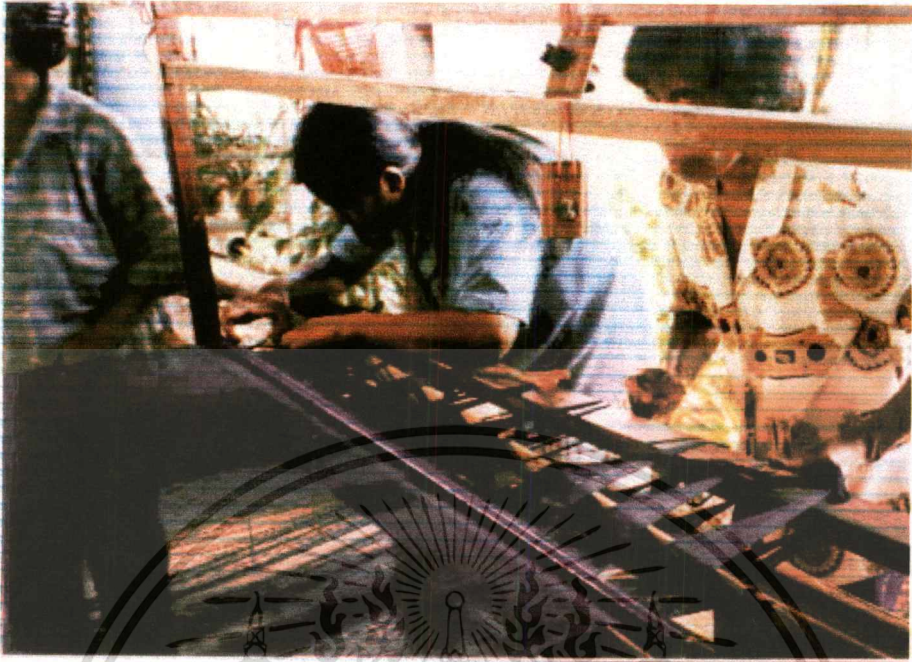

ภาพที่ 2.43 ด้ายขึ้นที่เตรียมขึ้นบนก็กระตุกแล้วรหวีให้ละเอียดอีกครั้ง

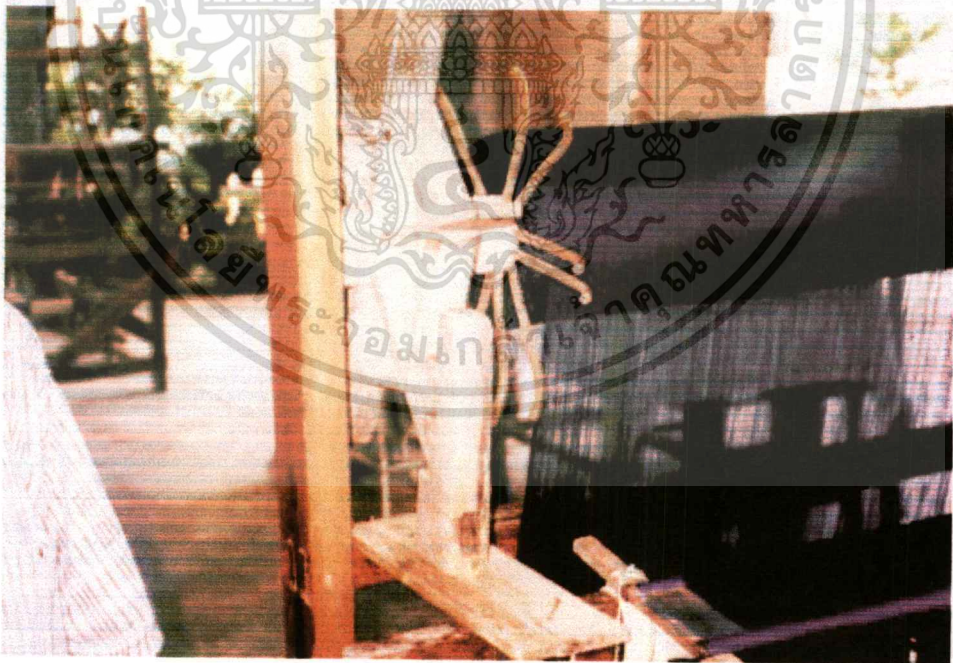

ภาพที่ 2.44 การมัดด้ายขึ้นกับคานก็เพื่อผูกให้ตึงแล้วหวีเพื่อไม่ให้มีด้ายเส้นที่ขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

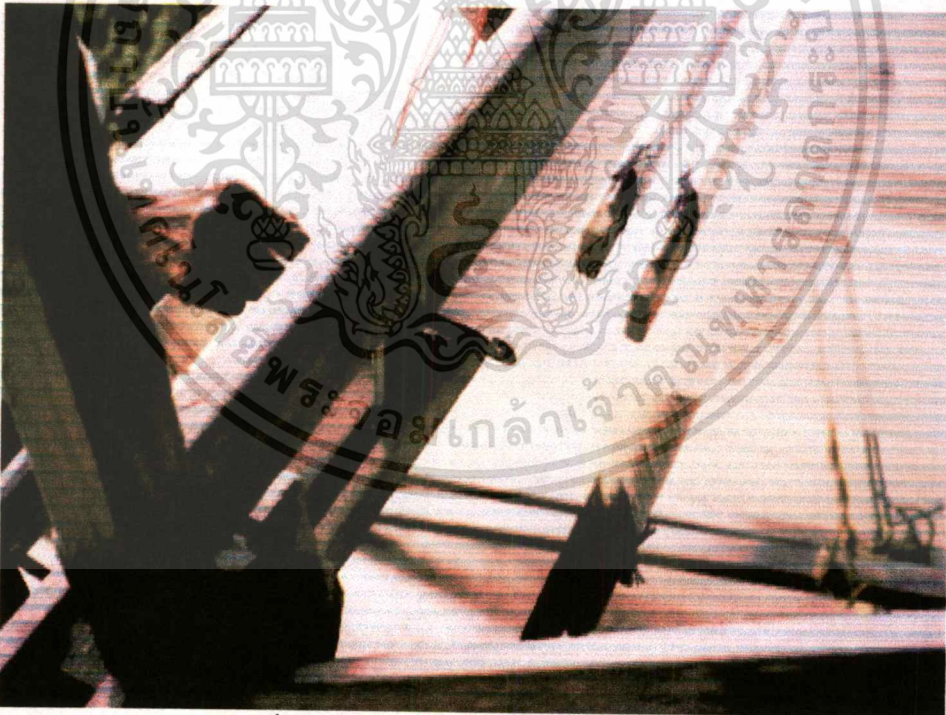
ภาพที่ 2.45 ลักษณะการชิงด้ายขึ้นที่ปลายก็แล้วทำการผูกด้าย

ภาพที่ 2.46 การหาเส้นด้ายที่ขาดแล้วทำการต่อให้เป็นเส้นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

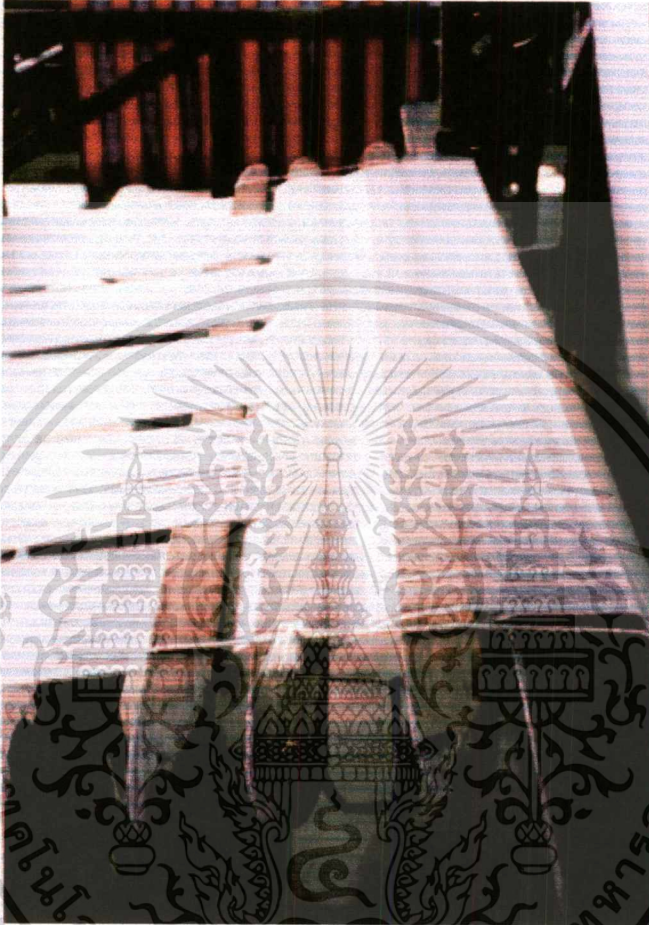
5. จะเห็นได้ว่าด้ายยืนจะมีเส้นที่ละเอียด ไม่มีเส้นขาด เพื่อให้เกิดความสวยงามในการทอผ้า

ภาพที่ 2.47 ลักษณะของด้ายยืนที่หิวแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ด้ายยืนที่หิวแล้วต้องมัดรั้งไว้เพื่อรอทำการทอต่อไป ในการมัดต้องใช้เชือกมัดรั้งให้ตึง

ภาพที่ 2.48 การมัดด้ายยืนเพื่อทำการทอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. จากนั้นทำการทอโดยใช้กระสวยเป็นตัวพุ่งเส้นด้ายพุ่ง ซึ่งอาจมีสีต่าง ๆ แล้วแต่ลวดลายที่จะทำ

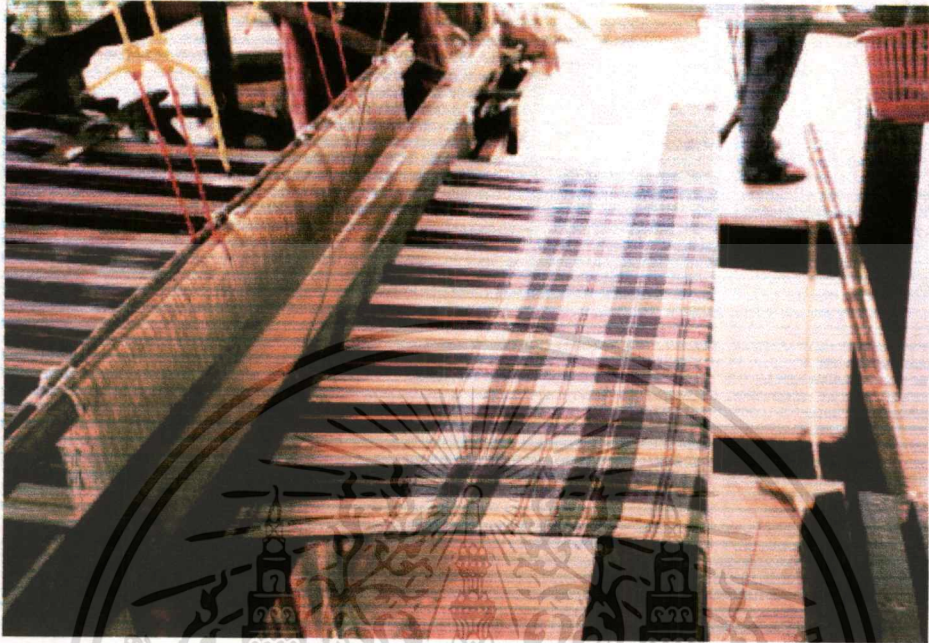
ภาพที่ 2.49 การทอโดยใช้ก่กระตุก

ภาพที่ 2.50 การใช้เท้าเหยียบก่กระตุกเพื่อช่วยในการทอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. การพุ่งด้วยกระสวยสลักกันจะมีจังหวะในการนับเส้นด้วยเพื่อให้เกิดลวดลายที่เท่าเทียมกัน ในที่นี้จะมีสีน้ำเงินเป็นด้ายพุ่งในกระสวย

ภาพที่ 2.51 ด้ายพุ่งที่ทำเป็นตาราง

2.7 ศึกษาด้านการตลาด

ในอดีตกาลผ้าทอลายโบราณเมืองอุทัยธานีชาวบ้านจะทอไว้ใช้เอง โดยจะมีการเก็บไว้ทุกครัวเรือนส่วนใหญ่จะเก็บไว้ใช้ในโอกาสที่มีเทศกาล งานบุญประเพณีประจำปีหรืองานสำคัญอื่น ๆ

งานทอผ้าในอดีตทำแบบครบวงจรคือ ตั้งแต่ปลูกฝ้ายจนกระทั่งถึงการทอในปัจจุบันเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการผลิตจากเดิมทอไว้ใช้เอง ก็เปลี่ยนมาเป็นทอไว้เพื่อขายเป็นรายได้เสริมในครัวเรือน จะเห็นว่าผ้าทอลายโบราณเป็นงานหัตถกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ศิลปหัตถกรรมผ้าทอ ถือเป็นงานศิลปะที่ทรงคุณค่าของชาวไทย และเป็นการอนุรักษ์สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตกาลจนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันการทอผ้าจะทำในลักษณะอุตสาหกรรมในครัวเรือนสำหรับผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมืองจังหวัดอุทัยธานี แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท

1. **ผู้ผลิตอิสระ** คือ ผลิตในลักษณะที่ผู้ผลิตจะผลิตด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยทุกขั้นตอนจะใช้ทุนและแรงงานของตนเอง การผลิตในลักษณะนี้จะไม่มีการซื้อขายกับบุคคลอื่น ในปัจจุบันมีค่อนข้างน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

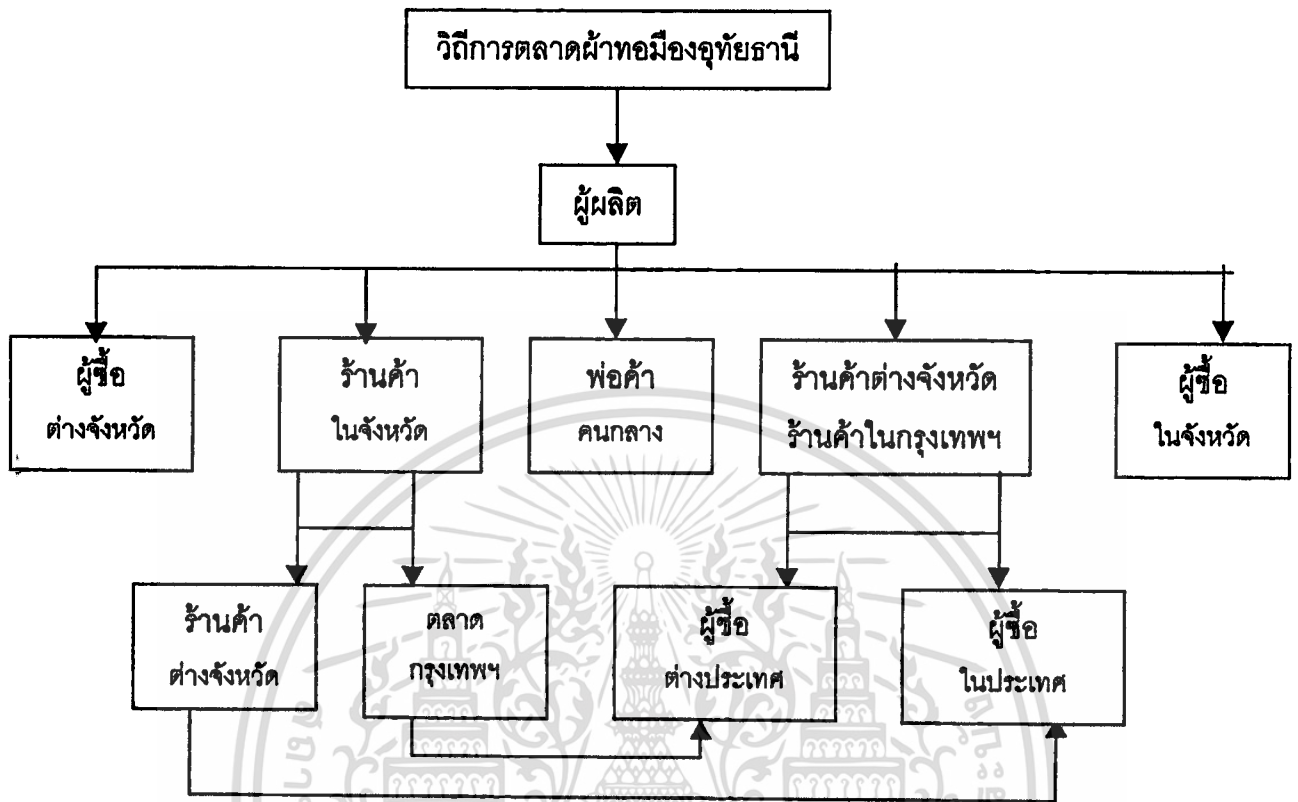
2. นายจ้างทำการผลิตหรือผู้ลงทุน คือ การผลิตโดยการจ้างผู้อื่นทอ โดยนายจ้างจะเป็นผู้ลงทุนให้ทั้งหมด (ทั้งจัดหาวัสดุอุปกรณ์) แล้วจ่ายเงินค่าแรงเป็นค่าจ้างให้กับผู้ทอเป็นรายคืน ผู้จ้างจะแจกงานให้กับผู้ทอตามบ้านหรือผู้ทออาจจะมารวมกันทอในบ้านผู้ว่าจ้าง ซึ่งการผลิตในลักษณะนี้จะทำการว่าจ้างทุกขั้นตอนการผลิต ซึ่งในปัจจุบันนิยมลักษณะนี้มาก

3. ผลิตในลักษณะรับจ้างทอเพียงอย่างเดียว คือ ผู้จ้างจะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตให้ทั้งหมดผู้รับจ้างจะได้รับเงินตอบแทนเป็นค่าแรง และการทอจะทำตามที่ผู้ว่าจ้างสั่งทอ ดังนั้นผู้ทำการผลิตในลักษณะนี้จะขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างหรือผู้ลงทุน (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุทัยธานี 2544 : 1) กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรมผ้าทอเมืองอุทัยธานี

1. กลุ่มทอผ้าบ้านนาตาโพ หมู่ที่ 3 ต.บ้านบึง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
2. กลุ่มทอผ้าบ้านบึง หมู่ที่ 1 ต.บ้านบึง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
3. กลุ่มทอผ้าบ้านทัพหลวง หมู่ที่ 1 ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
4. กลุ่มทอผ้าแม่บ้านทัพหลวง หมู่ที่ 1 ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
5. กลุ่มทอผ้าแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึง หมู่ที่ 2 ต.ห้วยแห้ง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
6. กลุ่มทอผ้าบ้านทัพคล้าย หมู่ที่ 2 ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
7. กลุ่มทอผ้าไหมพื้นเมืองบ้านโคกหม้อ หมู่ที่ 2 ต.โคกหม้อ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี

การตลาด สามารถจำแนกลักษณะการจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. กลุ่มผลิตจำหน่ายเอง คือ ผู้ผลิตเมื่อผลิตได้แล้วนำไปจำหน่ายให้ผู้ซื้อโดยตรง หรือกลุ่มผู้ผลิตเมื่อผลิตได้แล้ว นำสินค้าเข้าสู่ศูนย์ โดยเปิดศูนย์จำหน่าย ณ บริเวณกลุ่มผู้ผลิต
2. กลุ่มผู้ผลิตผลิตสินค้าส่งพ่อค้าคนกลาง คือ ผู้ผลิตจะผลิตสินค้าแล้วจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนในหมู่บ้านหรือในท้องถิ่น เพื่อนำไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าส่งอีกทอดหนึ่ง
3. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อของลูกค้า (ออเดอร์) ซึ่งในปัจจุบันการผลิตในลักษณะนี้เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ประกอบกับการทอในลักษณะนี้จะตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ ทำให้ผ้าที่ผลิตมาไม่ค้างสต็อก และทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนตลอด

ภาพที่ 2.52 แผนภูมิการตลาดผ้าทอ

ปัญหาด้านการผลิต / การตลาด

1. การผลิตมีต้นทุนค่อนข้างสูง ทำให้ราคาจำหน่ายอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เหมาะสำหรับกลุ่มคน (ผู้ซื้อ) ที่มีรายได้ปานกลางถึงรายได้สูงเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับผ้าชนิดอื่นๆ ได้ในตลาดผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นตลาดใหญ่
2. เนื่องจากผ้าทอลายการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอลายโบราณ โบราณของจังหวัดอุทัยธานี มีราคาค่อนข้างสูง จึงทำให้ตลาดค่อนข้างแคบส่วนใหญ่จะจำกัดอยู่กับที่นิยมผ้าทอและต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรมแบบเดิมและผู้มีฐานะค่อนข้างดี เนื่องจากราคาจำหน่ายและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาค่อนข้างสูง
3. เนื่องจากกรรมวิธีในการผลิตมีหลายขั้นตอนและต้องใช้ความประณีต จึงทำให้ผู้ผลิตสินค้าผลิตได้ช้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดในช่วงที่ตลาดมีความต้องการสินค้ามาก
4. เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีหลายกลุ่มและหลายระดับทำให้มีปัญหาในด้านการผลิตและคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสินค้า เช่น ความประณีตของการทอ, การข้อมติ และลวดลาย ฯลฯ ซึ่งในอนาคตอาจจะไม่เหมือนกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุและฤดูกาลของคันไม้แต่ละชนิด

5. การข้อมติผ้าทอลายโบราณในอำเภอบ้านไร่ ส่วนใหญ่จะใช้ที่ได้จากธรรมชาติ เช่น เปลือกไม้ ผลไม้ ครั่ง ฯลฯ ซึ่งสีที่ได้ใช้แต่ละครั้งอาจจะไม่เหมือนกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุและฤดูกาลของคันไม้แต่ละชนิด

6. ตลาดรองรับสินค้าในปัจจุบันยังไม่มีความแน่นอนเท่าที่ควร ทำให้ผู้ผลิตขาดความมั่นใจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอลายโบราณ

ในปัจจุบันนี้ผ้าทอลายโบราณเมืองอุทัยธานี เป็นสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนที่ได้รับความนิยมค่อนข้างสูงเนื่องจากมีเอกลักษณ์เฉพาะและสามารถนำผลิตภัณฑ์ไปประยุกต์ทำเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นได้เช่น ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมตู้เย็น กระเป๋าถือ ที่รองแก้ว ผ้าขาม้า ฯลฯ และจากการนำผลิตภัณฑ์ ผ้าทอลายโบราณไปร่วมออกร้านและงานแสดงสินค้าต่าง ๆ การประกวดผลิตภัณฑ์ ผ้าทอลายโบราณจะได้รับรางวัลจากการประกวดอยู่เสมอทำให้มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมีนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ คณาจารย์และนักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานให้การสนับสนุนในด้านการตลาด เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำสินค้าไปจำหน่ายเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณีสมัยโบราณของจังหวัด การส่งเสริมการผลิตผ้าทอลายโบราณ

ในอดีตการตลาดผ้าทอลายโบราณของจังหวัดอุทัยธานีจะทอไว้ใช้เอง โดยจะมีการเก็บไว้ทุกครัวเรือนส่วนใหญ่จะเก็บไว้ใช้ในโอกาสที่มีเทศกาล งานบุญประเพณีประจำปีหรืองานสำคัญอื่น ๆ

การตลาดในอดีตจะทำแบบครบวงจร คือตั้งแต่ปลูกฝ้ายจนกระทั่งถึงการทอในปัจจุบันเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการผลิต จากเดิมทอไว้ใช้เองก็เปลี่ยนมาทอไว้เพื่อขายเพื่อเป็นรายได้เสริมในครัวเรือนจะเห็นว่าผ้าทอลายโบราณเป็นงานหัตถกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันวัฒนธรรมภายนอกได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่าง แต่การผลิตผ้าทอก็มีการพยายามปรับสิ่งเก่าและสิ่งใหม่ให้เดินไปด้วยกันให้กลมกลืนกันมากที่สุด

ปัญหาอุปสรรค

1. ด้านวัตถุดิบ เนื่องจากการปลูกฝ้ายมีแมลงและศัตรูที่รบกวนทำให้ได้ผลผลิตน้อยในขณะที่ปริมาณความต้องการมีมากจึงต้องสั่งซื้อ วัตถุดิบต่างประเทศทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
2. ด้านเทคนิคการผลิต ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงต้องใช้กรรมวิธีการผลิตเก่า เช่น การปั่น

ค่าย การใช้ที่พื้นบ้านทำให้ขนาดของเส้นฝ้ายไม่ได้มาตรฐาน ต้องใช้เวลานานในการผลิต บางครั้งไม่สามารถผลิตได้ทันเวลา

3. ลีช้อม ลีธรรมชาติได้จากพืชต่าง ๆ นั้นในการช้อมแต่ละครั้งจะได้สีที่ไม่เหมือนเดิมเพราะชาวบ้านมักใช้วิธีการกะประมาณคั่งนั้นในการ ตั้งชื่อของผู้บริโภคอาจจะได้สีที่ไม่ตรงตามความต้องการ

4. รูปแบบและลวดลาย ผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยสร้างสรรค์รูปแบบใหม่การผลิตยังคงยึดรูปแบบประเภทเดิม ๆ ทำให้ปริมาณของผลิตภัณฑ์มีมากกว่าความต้องการในตลาดเป็นเหตุให้จำหน่ายได้ในราคาต่ำกว่าการผลิตที่หลายให้ตลาดมีโอกาสเลือกอีกทางหนึ่งที่จะกระตุ้นความต้องการของผู้ซื้อนอกจากนี้การวางลวดลาย ขนาดของผ้าทอ การนำเอาฝีมือผสมผสานกับศิลปะที่พัฒนารูปแบบให้เข้ากับแนวโน้มความต้องการของตลาดต่างประเทศ ก็เป็นอีกทางหนึ่งในการเพิ่มความต้องการของตลาด

5. การตลาด ผลิตภัณฑ์ฝ้ายช้อมมีข้อจำกัดหลาย ๆ ด้าน เช่น ผ้าทอพื้นเมืองเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนซึ่งเป็นอาชีพยามว่างจากการเกษตร ปริมาณผลผลิตขึ้นอยู่กับเวลาว่างจากการเกษตรของผู้ผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจะผลิตตามที่ถูกคำสั่งไว้ กลยุทธ์ทางการตลาดเป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ผู้ผลิตส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องการตลาดจึง สามารถจำหน่ายสินค้าได้ในตลาดระดับท้องถิ่นซึ่งมีข้อจำกัดและมักถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะพัฒนาปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ข้อเสนอแนะ

1. ให้ความรู้เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาดได้แก่สีต้น ลวดลายรูปแบบและขนาดของผลิตภัณฑ์
2. ถอดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันได้
3. แปรรูปผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้าหลากหลายชนิด เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้ารองจาน กระเป๋า กล้องเอนกประสงค์ ฯลฯ

4. ส่งเสริมให้ผู้ผลิตผ้าทอรวมกลุ่มกันผลิต และจำหน่ายเพื่อสะดวกในการส่งเสริมด้านการตลาดและสามารถต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง
ศึกษาด้านการตลาด

ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลทางทฤษฎีในด้านการซื้อ พฤติกรรมของผู้บริโภค การตลาด การจัดวางจำหน่ายสินค้า และการเก็บสินค้าในคลังซึ่งเป็นข้อมูลที่น่ามาใช้เป็นขอบเขตในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้อย่างมาก ผู้วิจัยจึงได้สรุปข้อมูลออกได้เป็นส่วน คือ

1. พฤติกรรมผู้บริโภค

2. การตลาดโดยทั่วไป
3. การค้าขาย
4. การจัดผังร้าน
5. การออกแบบสำหรับการจัดแสดงสินค้า
6. ความสัมพันธ์ของการส่งเสริมการขายกับการจัดแสดงสินค้า
7. ความสัมพันธ์ของโฆษณากับการจัดการแสดงสินค้า
8. การจัดจำหน่าย

พฤติกรรมผู้บริโภค

ส่วนแรกเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเพื่อให้ได้ใจความสำคัญมีเนื้อหากระชับ

ตลาดโดยทั่วไป

ตลาดนั้นถูกจำแนกเป็น 2 ตลาด โดยใช้วัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าของตลาดเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งตลาดดวง เรืองรุจิระ และปราชญ์ พรธวิเชียร (2533) ได้กล่าวว่ามีอยู่ 2 ประเภท

1. ตลาดผู้บริโภค หมายถึงตลาดที่ประกอบไปด้วยผู้ซื้อที่ต้องการซื้อสินค้าใดๆ สำหรับนำไปในการอุปโภคบริโภคของตนเอง หรือเพื่อสมาชิกในครอบครัว

2. ตลาดธุรกิจ จะมีกลุ่มผู้ซื้อแตกต่างไปจากตลาดผู้บริโภค เพราะตลาดผู้บริโภคนั้นเป็นตลาดที่ผู้บริโภคซื้อสินค้านั้นเพื่อใช้บริโภคโดยตรง แต่ตลาดธุรกิจนั้นเป็นตลาดที่ผู้ซื้อสินค้าไปเพื่อไปขายต่อหรือเพื่อไปใช้ให้เป็นปัจจัยการผลิต หรืออุปกรณ์ประกอบในการผลิตและการขายสินค้า ถ้านักการตลาดสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ซื้อในตลาดธุรกิจจะต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาดธุรกิจ ดังต่อไปนี้ขอบเขตของกลุ่มผู้ซื้อในตลาดธุรกิจ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ (Manufacturer) เป็นผู้ซื้อสินค้าในตลาดธุรกิจเพราะจะซื้อวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตเป็นจำนวนมากมาใช้ในการผลิตสินค้าหรืออาจซื้ออุปกรณ์ประกอบต่างๆ เพื่อใช้เป็นตัวเสริม เพื่อให้การผลิตสินค้าหรือการจัดการเกี่ยวกับสินค้านั้นบรรลุเป้าหมาย หรือความต้องการของผู้ผลิตได้

พ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีก (Wholesaler and Retailer) เป็นกลุ่มบุคคลที่ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตหรือจากคนกลางเพื่อไปขายต่อ ดังนั้น ปริมาณการซื้อจะซื้อครั้งละมากๆ ถือได้ว่าเป็นผู้ซื้อในตลาดธุรกิจ

เกษตรกร (Agricultural Producer) สำหรับผู้ที่เป็เกษตรกรนี้รวมถึงกลุ่มผลิตพืชผลกสิกรรม กลุ่มผู้ผลิตที่เลี้ยงสัตว์ และการผลิตอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการเกษตร กลุ่มบุคคลเหล่านี้ก็จะมี การซื้อสินค้าครั้งละมากๆ เพื่อที่จะลงทุนในธุรกิจของตนเอง

อุตสาหกรรมที่ให้บริการ (Services Industries) เป็นธุรกิจที่ต้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ในการให้ บริการแก่ผู้บริโภคได้แก่ กิจการโรงแรม กิจการท่องเที่ยว กิจการสื่อสาร กิจการขนส่ง กิจการเหล่านี้จำเป็น ต้องมีการซื้อสินค้าในปริมาณมากเพื่อนำมาใช้เป็นอุปกรณ์สำหรับการให้บริการแก่ลูกค้าในธุรกิจ ของตน

กิจการรับเหมาก่อสร้าง (Contract Construction) เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นการสร้างอาคาร ถนน การตกแต่งภายใน ฯลฯ กิจการเหล่านี้ก็ถือว่าการดำเนินการเพื่อก่อให้ เกิดรายได้ทางธุรกิจ เป็นการซื้อปัจจัยการผลิตการก่อสร้างเพื่อผลิตงานก่อสร้างไปจำหน่ายต่อ

หน่วยงานของรัฐบาล (Government Unit) ถือได้ว่ารัฐบาลเป็นกลุ่มผู้ซื้อกลุ่มหนึ่งของตลาด ธุรกิจ ถึงแม้ว่าหน่วยงานของรัฐบาลจะมีวัตถุประสงค์ต้งขึ้นเพื่อให้บริการประชาชน ไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะจัดตั้งหน่วยงานรัฐบาลขึ้นเพื่อแสวงหาผลกำไร แต่พฤติกรรมการซื้อสินค้าของหน่วยงานรัฐ ษาลนี้ จะมีหลักเกณฑ์ หรือพฤติกรรมการซื้อใกล้เคียงกับกลุ่มผู้บริโภคในตลาดธุรกิจอื่นๆ

กลุ่มผู้บริโภคอื่นๆ (Others) เป็นกลุ่มผู้บริโภคคนนอกเหนือจากที่กำหนดไว้แล้ว เช่น กิจการ เหมืองแร่ การประมง ป่าไม้ ร้านอาหาร ฯลฯ

การค้าขาย ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดจำหน่ายซึ่งได้ทฤษฎีการจัดจำหน่ายสินค้าพอที่จะนำมา ประกอบการพิจารณาในการออกแบบให้สัมพันธ์กับสถานที่จัดจำหน่ายและกระบวนการขนส่งจากผู้ ประกอบการ จนถึงผู้บริโภคได้

สินค้าและบริการจากผู้ผลิตไม่สามารถจะไปถึงมือผู้บริโภคได้โดยอัตโนมัติ การเคลื่อนย้ายสิน ค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคจะต้องมีช่องทางการจำหน่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น ช่องทางการจำหน่ายจึง เป็นสถาบันหนึ่งที่เกิดขึ้น และเข้ามาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยงานของผู้บริหารการตลาด หน้าที่ของ สถาบันทางการตลาดนี้ ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ซื้อสินค้ามาเพื่อขายต่อ จัดการเกี่ยวกับการบริหาร การซ่อมแซม การส่งคืนสินค้า การเก็บรักษาสินค้า การขนส่ง และการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการตลาด ตลอดจน ทำหน้าที่ทางการเงินด้วย ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าสถาบันการตลาดจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ผลิตกับผู้ บริโภคคนสุดท้ายหรือผู้ใช้

การค้าส่ง (Wholesaling) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าไปเพื่อขายต่อ อาจขายให้โรง งานอุตสาหกรรม ขายให้กับผู้ค้าส่งรายอื่น หรือขายให้กับผู้ค้าปลีก ดังนั้นหน้าที่ของพ่อค้าส่งจะเข้ามา

ช่วยในระบบกลไกทางการตลาด โดยช่วยกระจายสินค้าแทนผู้ผลิตมีลักษณะพิเศษที่เรียกว่าเป็นเอเยนต์ โดยที่เอเยนต์แต่ละแห่งจะมีอาณาเขตการขายตามที่ได้ถูกกำหนดไว้

การค้าปลีก หมายถึงการขายสินค้าให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยการซื้อขายสินค้านั้นไปเพื่อบริโภคของตนเองและครอบครัว ผู้ค้าปลีกจะซื้อสินค้าจากใครก็ได้ แต่ต้องการขายสินค้าให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย การซื้อสินค้าของผู้บริโภคนั้น โดยปกติผู้บริโภคจะซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกเพราะสะดวกที่สุด และสามารถซื้อสินค้าทุกอย่างที่ตนต้องการได้ ประการดังต่อไปนี้ คือ

ร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าทั่วไป (General merchandise stores) เป็นร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าหลาย ๆ อย่างสามารถจะแบ่งสินค้าออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้ ลักษณะของร้านค้าปลีกประเภทนี้ ได้แก่ ร้านค้าทั่วไป เพื่อการยังชีพ ได้แก่ ร้านขายของชำ หรือร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าหลาย ๆ อย่าง แต่เป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ แบ่งสินค้าออกเป็นกลุ่มเพื่อความสะดวกในการขาย เช่น ร้านสรรพสินค้า

3.2.2 ร้านค้าที่ขายสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่ง (Single – line stores) เป็นร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าที่อยู่ในสายผลิตภัณฑ์เดียวกัน เช่น ร้านขายเครื่องเขียน การขายสินค้านี้ จะมุ่งไปที่ลูกค้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และในการขายสินค้าจะต้องคำนึงถึงลูกค้า ของตลาดว่ามีมากน้อยเพียงใด

ร้านค้าเฉพาะอย่าง (Specialty stores) เป็นร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าน้อยชนิด และมีสินค้าหลายแบบหลายยี่ห้อให้ลูกค้าเลือก เป็นการเน้นกลุ่มตลาดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง เช่น ร้านขายดอกไม้ ร้านขายรองเท้า ร้านไอศกรีม ฯลฯ

กิจการร้านค้า เราอาจแบ่ง โดยการแบ่ง พิจารณาถึง วิธีการดำเนินงานของกิจการค้า

ร้านสรรพสินค้าปลีก ขนาดใหญ่ขายสินค้า (Department store) เป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ขายสินค้าหลายประเภท หลายชนิดรวมกัน โดยไม่มีการเจาะจงหรือระบุตัวสินค้า ลักษณะของร้านสรรพสินค้า นั้น เป็นร้านค้าปลีกที่มีการแบ่งสินค้าออกเป็นแผนก ๆ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย การให้บริการลูกค้าและการควบคุมการขายสินค้า สินค้าหลักของร้านสรรพสินค้าส่วนใหญ่ ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ร้านสรรพสินค้าส่วนใหญ่จะเปิดโอกาสให้แต่ละแผนกมีอำนาจในการจัดการ หรือตัดสินใจพอสมควรเกี่ยวกับการเลือกสินค้ามาขาย เนื่องจากร้านสรรพสินค้าเป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีปริมาณการขายสินค้ามาก การซื้อสินค้าจึงพยายามจะหาทางซื้อกับผู้ผลิตเองโดยตรง

ร้านสรรพอาหาร (Supermarket) เป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่ขายสินค้าประเภทอาหารที่เป็นหลักและต้องมีอาหารสดขายด้วย นโยบายในการขายสินค้าของร้านค้าปลีกประเภทนี้คือ เน้นในเรื่องของการให้ลูกค้าช่วยตนเอง (Selfservices) การจัดวางสินค้าจึงเป็นลักษณะของการจัดวางสินค้าให้หยิบง่าย การขายสินค้าจะถูกกว่าร้านขายปลีกประเภทอื่น ๆ เพราะได้ตัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจ้างพนักงานขายออกไป

ค้าปลีกแบบเร่ขาย (House – to Retailers) เป็นการเร่ขายสินค้าตามบ้านทั่ว ๆ ไป ที่สามารถจะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับลูกค้าได้ การเร่ขายนี้อาจเป็นผู้ค้าปลีกโดยตรง หรืออาจอยู่ในรูปของผู้ผลิต จะเข้ามาทำหน้าที่เร่ขายสินค้าให้กับผู้บริโภคในบางช่วงเวลา เพื่อหาทางเพิ่มยอดขายหรือเพื่อการส่งเสริมการขาย และหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้าจากผู้บริโภค แต่การใช้วิธีเร่ขายแบบนี้จะเสียค่าใช้จ่ายสูง และเสียเวลาในการเดินทางยิ่งกว่าไปเร่ขายในชุมชนที่ห่างไกลกันมาก ๆ

ร้านค้าปลีกทางไปรษณีย์ (Mail – order House) ร้านค้าปลีกประเภทนี้ผู้ซื้อและผู้ขายไม่จำเป็นต้องพบปะกันสามารถขายสินค้าได้ โดยการใช้สื่อทางไปรษณีย์เข้ามาเกี่ยวข้อง สินค้าที่จะสามารถขายทางไปรษณีย์ได้นี้ จะต้องเป็นสินค้าที่มีมาตรฐานการผลิตที่แน่นอน และต้องมี เครื่องมือที่จะช่วยในการขายคือรายละเอียดข้อมูลหรือแค็ตตาล็อก (Catalog) สินค้าจะต้องมีการจัดรูปเล่ม รูปภาพ ติตรรให้สวยงามเพื่อที่จะจูงใจผู้บริโภคให้ซื้อสินค้าได้

การขายสินค้าด้วยเครื่องจักรอัตโนมัติ (Vending Machines) เป็นการนำเอาเครื่องจักรอัตโนมัติ เข้ามาใช้ในการขายสินค้าบางชนิด จุดประสงค์เพื่อต้องการลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานขาย เพื่อแก้ปัญหาเรื่องสถานที่ไม่เหมาะที่จะเปิดเป็นร้านค้าปลีกขึ้นมา

ร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าที่ต่ำกว่าท้องตลาด (Discount House) เป็นร้านค้าปลีกที่ขายสินค้าในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดทั่ว ๆ ไป การขายสินค้าราคาถูก (Cut price) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้กำไรต่อหน่วยของสินค้าต่ำและสามารถขายสินค้าได้มากจะทำให้กำไรรวมสูงขึ้น การขายสินค้าในร้านค้าปลีกนี้ จะต้องมีการขายสินค้าที่ต่ำกว่าตลาดอย่างสม่ำเสมอ และสินค้านั้นเป็นสินค้าที่รู้จักกันทั่วไป แต่การบริการที่ให้กับลูกค้าจะลดลง

ร้านค้าปลีกแบบลูกโซ่ (Chain Stores)

ศูนย์การค้า (Shopping Center) เป็นการรวบรวมกันของร้านค้าปลีก

สหกรณ์ผู้บริโภค (Consumer cooperatives) เป็นร้านค้าที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นการแข่งขันกับร้านค้าปลีกทั่ว ๆ ไป ไม่ให้ขายสินค้าในราคาสูงเกินความจำเป็น

ส่วนการจัดจำหน่าย

พื้นที่ขาย SALE AREA ในส่วนของพื้นที่ขายนั้น สามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ชั้นวางสินค้า SHELVE ตู้แช่ REFRIGERATOR ส่วน ส่งเสริมการขาย PROMOTION พื้นที่จัดวางสินค้าประเภท TAKE HOME

ชั้นวางสินค้า (SHELVE) ใช้วางสินค้าอุปโภค และบริโภคต่าง ๆ ที่ไม่ต้องรักษาอุณหภูมิความเย็นหรือความร้อนสินค้าก็ยังคงอยู่ในสภาพปกติ ลักษณะของชั้นวางสินค้าในซูเปอร์มาเก็ต เป็นลักษณะจัดวางแบบต่อเนื่องกันในแต่ละแถว สามารถแบ่งออกเป็นแบบต่าง ๆ ได้ 4 แบบ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบด้านเดียว (SINGLE SIDE) ใช้จัดงานแนวซิดดิกผนังชั้นวางแบบด้านเดียวมีขนาดกว้าง 0.45 เมตร ยาว .90 , 1.00 , 1.20 เมตร และสูง 1.60 เมตร ตามลำดับ

แบบสองด้าน (DOUBLE SIDE) ลักษณะคล้ายชั้นวางแบบด้านเดียวแต่มีสองด้านเป็นแบบที่ใ้มากที่สุด โดยจะจัดวางในบริเวณพื้นที่ส่วนกลางของซูปเปอร์มาเก็ตลักษณะจัดวางเป็นลักษณะแถวตอน เมื่อมองจากด้านหน้าแผนกซูปเปอร์มาเก็ต ทั้งนี้เพื่อป้องกันและการสูญหายของสินค้าภายในซูปเปอร์มาเก็ต โดยอาศัยพนักงานเก็บเงิน และผู้ผ่านไปมาบริเวณด้านหน้าซูปเปอร์มาเก็ตช่วยดูแล ชั้นวางแบบสองด้าน มีขนาดกว้าง 1.00 เมตร ยาว .90, 1.00, 1.20 เมตร และสูง 1.50 เมตร

แบบปิดปลายแถว (END UNIT) ลักษณะคล้ายชั้นวางแบบด้านเดียวแต่ต่างกันตรงที่เสารับชั้น (POST) ของชั้นวางแบบปิดปลายแถว ไม่ได้อยู่ที่มุมของฐาน(BASE) ทั้งสองข้าง อีกทั้งฐานด้านซ้าย (BEST LIFT) และฐานด้านขวา (BASE RIGHT) ยังเป็นส่วนกันชนในตัวอีกด้วย ชั้นวางแบบนี้ใช้สำหรับจัดวางเพื่อปิดปลายแถว (ปิดหัว-ท้าย) ทั้งสองด้านของแถวชั้นวางแบบสองด้านในแต่ละแถว ชั้นวางแบบปิดปลายแถวมีขนาดกว้าง .55 เมตร ยาว .90, 1.00 เมตร และสูง 1.50 ตามลำดับ

แบบเข้ามุม (CORNER UNIT) ประกอบด้วยชั้นวาง 2 ตัว ใช้จัดวางร่วมกับชั้นวางแบบด้านเดียว ในกรณีพื้นที่ส่วนนั้นเป็นมุมของผนังอาคาร ทั้งนี้เพื่อต้องการให้จัดวางสินค้าบนชั้นเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง ชั้นวางแบบเข้ามุมมีขนาดกว้าง .45, .50, .55 เมตร ยาว .84, .86, เมตร และสูง 1.50 เมตร ตามลำดับ

นอกจากชั้นวางลักษณะต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ยังมีชั้นวางประเภทอื่นๆ อีกหลายประเภทซึ่งใช้สำหรับจัดวางสินค้าที่มีลักษณะการจัดวางที่แตกต่างจากสินค้าทั่วไป ซึ่งจะไม่กล่าวถึงในที่นี้

พื้นที่สำหรับจัดวางสินค้าประเภท TAKE HOME

สินค้าประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

สินค้าประเภท TAKE HOME แห้ง เป็นสินค้าประเภทอาหารที่ซื้อนำกลับไปรับประทานได้ทันที ได้แก่ น้ำพริกต่างๆ น้ำสลัด เป็นต้น สินค้าประเภทนี้จะจัดอยู่บนชั้นวางหรือกระบะตำแหน่งที่จัดวางจะอยู่บริเวณทางเดินหลัก

สินค้าประเภท TAKE HOME สด เป็นสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ต่างๆ ที่แบ่งจำหน่ายตามความต้องการของผู้ซื้อ โดยมีพนักงานคอยให้บริการ สินค้าประเภทนี้จะจัดวางอยู่ในตู้แช่เย็น ตำแหน่งที่จัดวางจะอยู่บริเวณด้านหน้าของห้องเตรียมอาหาร

2.8 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เห็นลักษณะของงานที่ศึกษาเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมที่บ้านที่ได้มีผู้ทำการศึกษา นั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมและสามารถแบ่งลักษณะการศึกษาออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ ศึกษาที่ตัวงานศิลปหัตถกรรมนั้น ศึกษางานศิลปหัตถกรรมภายใต้บริบททางสังคมวัฒนธรรม และศึกษาศิลปหัตถกรรม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์

2.8.1 การศึกษาที่ตัวงานศิลปหัตถกรรม

ในลักษณะของการหาความหมายที่ซ่อนอยู่ในงานศิลปหัตถกรรมนั้น เนื่องจากมีแนวคิดว่า งานศิลปหัตถกรรมเป็นสื่อที่เป็นรูปธรรมที่สามารถสะท้อนความหมายทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนหรือกลุ่มชนที่ผลิตงานศิลปหัตถกรรมนั้น เช่น กรณีของการศึกษาลวดลายผ้า : สื่อสัญลักษณ์ของลาวเวียง (จันทร์) ของชนิดา ตั้งถาวรศิริกุล (2538) ที่ต้องการค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่ในอยู่บนลวดลายผ้าภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชาวลาวเวียง(จันทร์)

กรณีการศึกษาลวดลายผ้าตีนจกในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ของไมตรี เกตุขาว (2542) ที่ต้องการชี้ให้เห็นว่า ผ้าตีนจกมีลวดลายและสีสันในแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์ประจำกลุ่ม ทั้งที่มีลวดลายดั้งเดิมและที่ประดิษฐ์ดัดแปลงขึ้นใหม่ หรือนำมาจากแหล่งอื่น ๆ

2.8.2 การศึกษางานศิลปหัตถกรรมภายใต้บริบททางสังคมวัฒนธรรมของชุมชนหรือสังคม

ในลักษณะของงานศิลปหัตถกรรมที่สามารถดำรงอยู่ได้ แต่ต้องมีการปรับตัวไปตามโครงสร้างของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตามแนวคิดที่ว่า เมื่อโครงสร้างของสังคมเปลี่ยนไป ส่วนต่าง ๆ ที่อยู่ภายในโครงสร้างก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งงานที่ศึกษาตามแนวคิดนี้ จะเป็นการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับงานศิลปหัตถกรรม โดยศึกษาว่าเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยน ส่งผลให้งานศิลปหัตถกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยหรือไม่ เช่น งานศึกษาหัตถกรรมไม้แกะสลักของอรุณจักร สัตยานุรัตน์ (2537) ที่แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างทางการเมืองการปกครองและโครงสร้างทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในงานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก กล่าวคือ ในสมัยที่การปกครองเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ช่วงที่มีฝีมือด้านการแกะสลักจะต้องถูกเรียกตัวมารับใช้ตามระบบการเกณฑ์แรงงาน ต่อมาเมื่อระบบสมบูรณาญาสิทธิราชหมดไป ช่วงที่บ้านงานแกะสลักจึงต้องหันมาสัมพันธ์กับระบบตลาดโดยเฉพาะ มีผลให้กลุ่มลูกค้าเป็นผู้กำหนดรูปแบบ ขนาดและลวดลายในงานไม้แกะสลัก

งานที่มีแนวการศึกษาออกมาในลักษณะเดียวกันนี้คืองานวิจัยของสุดแดน วิสุทธิรักษ์ (2534) เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมืองของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัด

สุโขทัย เมื่อผ้าพื้นเมืองเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านวัสดุวัตถุดิบ และความต้องการของร้านค้าและตลาด

งานวิจัยของนิสาพร วัฒนศัพท์ (2542) เรื่อง วัตถุประสงค์ของการดำรงอยู่ของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์ของการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในฐานะเป็นแหล่งผลิตและเป็นแหล่งศึกษาของงานศิลปหัตถกรรม

2.8.3 การศึกษาศิลปหัตถกรรมเพื่อประยุกต์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์

งานวิจัยในลักษณะนี้ จะเป็นการศึกษาที่ตัวศิลปหัตถกรรมโดยศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมนั้น ๆ ประกอบข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแนวทางการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ยึดอาชีพงานศิลปหัตถกรรม แล้วนำมาวิเคราะห์วิธีการต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางไปสู่การประยุกต์ ให้มีลักษณะเฉพาะตัวเหมาะสมกับกรรมวิธีการผลิตเดิม โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน และอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะวัฒนธรรม และเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น งานวิจัยที่มีแนวทางการศึกษาออกมาในลักษณะนี้ได้แก่ งานวิจัยของคารณิ เหล่าสุนทร (2529) เรื่อง การศึกษาเพื่อประยุกต์ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยการวิเคราะห์หาข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของจักสานที่มีอยู่ในท้องถิ่นอำเภอพนัสนิคมในปัจจุบัน ทั้งในแง่กรรมวิธีการผลิต รูปทรง ประโยชน์ใช้สอย และรายละเอียดอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุง และวิเคราะห์แนวทางการผลิตของคนในท้องถิ่นเหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของอำเภอพนัสนิคม ลดปัญหาความว่างงาน ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะและแนวทางที่นักวิจัยส่วนมากให้ความสนใจกับงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานให้เห็นการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมในรูปแบบที่แตกต่างกันไป

2.9 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการแสวงหาแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ และพัฒนาส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาสภาพวัฒนธรรมของแหล่งกำเนิดงานศิลปหัตถกรรม และต้องศึกษาเกี่ยวโยงถึงองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการสร้างสรรค์รูปแบบของงานศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยตั้งแต่สภาพภูมิศาสตร์ไปจนถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น เพราะสภาพภูมิศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผลักดันให้กลุ่มชนต่าง ๆ สร้างเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งส่วนมากจะ

เป็นงานศิลปะหัตถกรรมขึ้นสนองความต้องการในการใช้สอยในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตตามสภาพของท้องถิ่น

(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ .2532 : 95) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเชิงวิเคราะห์ของ มาร์ต อัมรานนท์ (2543 : 52 – 57) เป็นแนวทางในการศึกษาถึงรายละเอียดของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน แต่ละชิ้น หรือแต่ละประเภทโดยแยกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) ส่วนที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์นี้ จะเป็นสิ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่า งานพื้นบ้านในส่วนซึ่งเราต้องการที่จะศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือทำขึ้นเพื่ออะไร เพราะงานพื้นบ้านแต่ละอย่างแต่ละประเภทย่อม จะมีวัตถุประสงค์ในการทำ และการนำเอาไปใช้ที่มีความแตกต่างกันออกไป โดยบางครั้งก็ยังมี การแฝงเอาไว้ซึ่งคติความเชื่อบางประการอีกด้วย

2. แหล่งกำเนิด (Origin) แหล่งกำเนิดในที่นี้จะหมายถึง แหล่งกำเนิด และรวมทั้งแหล่งผลิตของงานพื้นบ้าน ส่วนที่ต้องการจะศึกษาว่า สิ่งเหล่านั้นมีแหล่งกำเนิดดั้งเดิมมาจากที่ไหนหรือผลิตขึ้นที่ใด ในกรณีของการศึกษาในรายละเอียดที่เป็นลักษณะเชิงวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับงานพื้นบ้านนี้ส่วนสำคัญซึ่งเป็นหลักฐานส่วนหนึ่งนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยการปฏิบัติงานเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work) จากแหล่งที่ผลิตจริง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ก็อาจจะเกิดจากการสัมภาษณ์ สอบถาม แบบที่เรียกว่า ข้อมูลมุขปาฐะ (Oral) จากชาวบ้านเอง ซึ่งก็มักจะได้รับการบอกเล่าว่าจดจำสืบต่อกันมา ซึ่งหากเราได้ทราบถึงแหล่งกำเนิดดั้งเดิมที่แท้จริงแล้ว บางครั้งก็อาจทำให้ทราบถึงแนวคิดต่าง ๆ ทางด้านการออกแบบ หรือแบบที่มาของลวดลายต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง และกว้างขวางขึ้นหรืออาจมองเห็นถึงวิวัฒนาการความเป็นมาต่าง ๆ ของการสร้างสรรค์งานพื้นบ้านในแต่ละกลุ่มได้อีกด้วย

3. วัสดุ (Raw Material) วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานพื้นบ้านประเภทศิลปะหัตถกรรมและเครื่องใช้ ซึ่งในแง่ของวัสดุนี้มี งานพื้นบ้านแต่ละประเภทก็จะมีวัสดุที่นำมาใช้แตกต่างกันออกไป เช่น ดิน ไม้ โลหะ เส้นใยต่าง ๆ ไม้ไผ่ เป็นต้น ในส่วนของวัสดุเองนั้นก็จะมี ความสัมพันธ์กับงานแต่ละประเภท เช่น เครื่องจักสาน วัสดุที่นำมาใช้เป็นหลักสำคัญก็คือ ไม้ไผ่ หรือบางทีก็ใช้หวาย บางท้องถิ่นก็อาจมี กก ย่านลิเภา แต่ลักษณะของงานตลอดจนจุดมุ่งหมายที่นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ ก็มีความแตกต่างกันออกไปด้วย เช่น ไม้ไผ่ นิยมนำมาทำเป็นกระบุง ตะกร้า กกทำเป็นเสื่อ ย่านลิเภาทำเป็นกลอง ถาด เป็นต้น

วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์งานศิลปะหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้านหลาย ๆ ชนิด ไม่สามารถที่จะนำเอาไปใช้ได้โดยตรง หากแต่จะต้องผ่านขั้นตอนหรือแปรสภาพตามกระบวนการก่อน หรือ ต้องมีการผสมรวมกับส่วนผสมอื่น ๆ ก่อนที่จะนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

4. เทคนิค วิธีการ (Technique and Process) เทคนิควิธีการนี้จะหมายถึงความถึงขั้นตอน และกรรมวิธีในการผลิตงานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้าน ตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบที่แปรรูปร่างอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำมาผ่านขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ได้

5. เครื่องมือ อุปกรณ์ (Tool and Equipment) เครื่องมือในที่นี้จะหมายถึงความถึงเครื่องมือที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งบางครั้งในแต่ละขั้นตอนของการผลิตก็จะมีเครื่องมือที่นำมาใช้แตกต่างกันออกไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสำหรับในแต่ละขั้นตอน

6. ลักษณะ รูปทรง (Form) ลักษณะรูปทรงที่ปรากฏในงานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้านในแง่ของการศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของงานแต่ละประเภทก็คือ การที่เราสามารถจะอธิบายหรือบอกเล่าให้แก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน มองเห็นภาพสิ่งเหล่านั้น ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่ามีรูปทรงเป็นอย่างไร

7. โครงสร้าง (Structure) โครงสร้างที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม และเครื่องใช้พื้นบ้านนี้อาจกล่าวได้ว่าจะมีปรากฏอยู่ในงานพื้นบ้านทุกประเภทเลยก็ได้ สุดแต่เห็นว่าส่วนที่ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างนั้นจะปรากฏออกมาให้เห็น ได้ชัดเจนมากน้อยแค่ไหน ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างนี้ โดยทั่วไปจะหมายถึงความถึงส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการขีดหรือทำให้ส่วนต่าง ๆ นั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงอีกด้วย

8. คติความเชื่อ (Spirit)งานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้านบางประเภทนั้น อาจแฝงเอาไว้ด้วยคติความเชื่อ นอกเหนือ ไปจากประโยชน์ใช้สอย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักก็มิใช่อยู่บ้าง หรือบางทีก็อาจจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้ เช่นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของผ้าในบางท้องถิ่น เช่นการใช้ลายจิตของภาคอีสานซึ่งชาวบ้านเป็นผู้ทำขึ้นนั้น นิยมที่จะนำมาใช้ในส่วนของร่างกายโดยเฉพาะ โดยถือกันว่าลายจิตนี้เป็นของสูง ถ้าหากนำเอาไปใช้กับส่วนเบื้องล่างของร่างกายแล้วจะไม่เป็นมงคลต่อผู้ใช้จึงนิยมนำมาทำเป็นหน้าหมอนที่เรียกว่าหมอนจิต สำหรับใช้หนุนศีรษะเวลานอนการถือเรื่องของศีรษะว่าเป็นของสูง

ในการประกอบอาชีพของชาวบ้านบางอาชีพก็อาจจะแฝงเอาไว้ถึงความเชื่อถือในลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับช่างโลหะที่จะต้องใช้ทั้งตีเหล็ก ก็มักจะให้ความสำคัญและความเชื่อเกี่ยวกับทั้งที่ใช้สำหรับรองรับการตีเหล็ก

ในกลุ่มผู้ที่ทอผ้าบ้านนาคาโพ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ได้พบว่านำธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเข้ามาเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านนาคาโพ

ในการศึกษาถึงรายละเอียดของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจะศึกษาได้จากตัวช่างผู้ผลิต ที่ได้รับการฝึกฝน และถ่ายทอดการช่างตามแบบแผนตามขนบนิยมของท้องถิ่นตนเองอาจได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ หรือช่างพื้นบ้านในท้องถิ่นของตน โดยไม่ได้ผ่านสถาบันการศึกษาหรือการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ แต่เป็นความสามารถที่เกิดขึ้นมาจากการฝึกฝน จนเกิดทักษะ ซึ่งช่างพื้นบ้านเหล่านี้จะเป็นผู้สืบทอดการช่างพื้นบ้านให้ดำรงอยู่ต่อไป ซึ่งความรู้ที่ได้จากช่างนี้สามารถนำไปใช้ประกอบการศึกษาลักษณะของช่างผู้ผลิต งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้าบ้านนาตาโพ ดังนั้นจึงนำทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินกับสิ่งประดิษฐ์ ของ Douglas D.Anderson (ใน วิจารณ์ พงษ์ทอง, 2538 : 14 – 15) ที่ให้ข้อเสนอว่าในการวิเคราะห์ศิลปหัตถกรรมของวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้ศึกษาสาระสำคัญ 6 ประการ ในการศึกษาจากช่างผู้ผลิต ดังนี้

1. แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ
2. จุดประสงค์ในการใช้สอย
3. วัสดุที่ใช้ประดิษฐ์
4. อุปกรณ์ เครื่องมือ
5. ความสามารถฝีมือ
6. ประสิทธิภาพต่อสิ่งประดิษฐ์

องค์ประกอบทั้ง 6 ประการนี้ มีอิทธิพลต่อการผลิตสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งสามารถนำมาประกอบการศึกษารายงานนี้ได้ในส่วนของการวิธีในการผลิตงานศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานี อันจะทำให้ปัจจัยในการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอ ครอบคลุมมากขึ้น

และในแนวทางการผลิตสินค้าโดยทั่วไปอาจมีแหล่งผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าหลาย ๆ แหล่งที่ประสบความสำเร็จและอีกหลาย ๆ แห่งที่ประสบปัญหา ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากฝีมือเชิงชั้นการผลิตยังไม่ถูกใจหรือตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ กลยุทธ์ด้านการตลาดยังไม่ดี หรือจะด้วยอุปสรรคอื่นใดก็ตาม แนวทางต่อไปนี้น่าจะช่วยคลี่คลายปัญหาได้บ้างและนำการพัฒนาเพื่อผลิตสินค้าไปในทิศทางที่เหมาะสมดังนี้ (วิบูลย์ ธีสุวรรณ ,2532 : 129 – 136)

1. พยายามใช้วัสดุภายในท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรที่หาได้ง่ายและมีอยู่ใกล้ตัวให้ได้ประโยชน์ ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มทุนมูลค่าให้กับวัสดุที่อาจทิ้งขว้างอยู่ในท้องถิ่นหรืออาจหาวัสดุจากแหล่งอื่นมาเสริมแต่งเพิ่มคุณค่า เพิ่มความสวยงามและความคงทนในประโยชน์ใช้สอยด้วยมาประดับตกแต่งเพิ่มเติมได้ในบางส่วน

2. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงออกถึงสารรูป (Image) หรือลักษณะเฉพาะถิ่นของท้องถิ่นได้ก็เป็นการดียิ่ง เพราะจะสอดคล้องกับการเป็น “สินค้าที่ระลึก” อย่างแท้จริง สารรูปหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่สะท้อนผ่านทางสินค้าที่ระลึกนี้ จะเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจซื้อสินค้านั้นง่ายขึ้น กับทั้งจะเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ในลักษณะ “ปากต่อปาก” ต่อไปว่าเมื่อไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้น จะต้องหาซื้อสินค้าที่ระลึกอย่างนี้กลับมา

3. พยายามใช้แรงงานด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด เพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากมาจากเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งกล่าวได้ว่ามาจากสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมเครื่องจักรกล สินค้าที่เป็นศิลปหัตถกรรม หรือที่เรียกว่า Hand made เป็นสิ่งแปลกและเป็นของหายาก จึงเกิดค่านิยมให้ชมชอบและสะสมกัน ในขั้นตอนการผลิตหากจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วยเพิ่มผลิตสินค้าจำนวนมาก ๆ ก็ให้ใช้เฉพาะส่วนที่จำเป็นและใช้อย่างประหยัด จนเมื่อผลิตออกมาแล้วแยก ไม่ออกว่าส่วนไหนเป็นฝีมือ “หัตถกรรม” หรือ “จักรกล”

4. ให้ขนาดและน้ำหนักของสินค้าสามารถจะนำพาไปได้สะดวกและไม่เสียหายได้ง่าย ถ้าเป็นสินค้าขนาดใหญ่ก็สามารถแยกส่วนหรือถอดชิ้นส่วนออกบรรจุในกล่องหรือหีบห่อเพื่อความสะดวกต่อการขนส่งและไม่บุบสลายระหว่างทาง เช่น การประดิษฐ์ตุ๊กตากล้วยจำลองโดยแกะสลักจากไม้ก้ามปู ซึ่งมีทั้งลำต้น หน่อ ใบ และเครือกล้วยพร้อมสรรพเป็นกอกกล้วย แต่เมื่อลูกค้าซื้อก็สามารถถอดชิ้นส่วนใบกล้วย เครือกล้วย แยกบรรจุหีบห่อได้ ทำให้สะดวกต่อผู้ซื้อในการนำกลับบ้าน

5. หีบห่อบรรจุสินค้าจะต้องแข็งแรง รูปทรงกะทัดรัด เก็บรักษาสินค้าได้อย่างปลอดภัย ไม่เสียหายระหว่างทาง นำพาสะดวก มีความสวยงาม มีชื่อและสัญลักษณ์ของร้านบนตัวหีบห่อนั้นด้วย เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ซื้อและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ร้านค้าในระหว่างทางนำกลับบ้านของผู้ซื้อไปด้วยในตัว

6. พยายามรักษาคุณภาพการผลิตสินค้าของที่ระลึกให้ได้มาตรฐานเพื่อชื่อเสียงในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ มีความละเอียดประณีต ความสวยงาม และแฝงด้วยประโยชน์ใช้สอย คือให้เป็นทั้งของประดับสวยงามและมีประโยชน์ใช้งานได้ เช่น เป็นของตั้งประดับโต๊ะทำงานและเป็นที่ยึดเครื่องเขียน หรือเป็นที่ประดับฝาผนังและเป็นที่ยึดของจดหมายได้ด้วย เป็นต้น ลักษณะสินค้าอย่างนี้จะได้เปรียบในการตัดสินใจซื้อได้มากกว่าเป็นสินค้าสวยงามแต่เพียงอย่างเดียว

7. มีการประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบของสินค้าใหม่ ๆ อยู่เสมอ แต่ยังคงต้องรักษาเค้าโครงของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง โดยอาจประดิษฐ์รูปแบบ ขนาด หรือวัสดุให้หลากหลายออกไป เพื่อต้อนรับสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนซ้ำ ๆ แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาความนิยม

หรือความต้องการของตลาดหรือนักท่องเที่ยวเป็นเครื่องช่วยในการคิดประดิษฐ์ออกแบบพร้อมทั้งอาศัย ศิลปะพื้นถิ่นเป็นพื้นฐานไว้ด้วยเสมอ

ในการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานี สามารถนำกรอบแนวคิดการศึกษาเชิงวิเคราะห์ศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน มาพัฒนาในการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ ระลึกจังหวัดอุทัยธานี เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของงานศิลปหัตถกรรม ในแง่มุมต่าง ๆ ตั้งแต่วัตถุดิบ ประสงค์ แหล่งกำเนิด วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีการ เครื่องมือ อุปกรณ์ ลักษณะ รูปทรง โครงสร้าง และคติ ความเชื่อ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ในการปรับปรุงและวิเคราะห์ ศึกษาและพัฒนาศิลป หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานี โดย กรอบแนวทางพัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึก ของวิบูลย์ ตีสุวรรณ จะเป็นแนวทางที่นำการพัฒนาเพื่อ ผลิตสินค้าของที่ระลึกไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ และกรรมวิธีการผลิตของคนใน ท้องถิ่น เหมาะกับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงจะเป็นกรอบที่อธิบายรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรม สินค้าที่ได้รับการพัฒนาแล้วว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดี หรือไม่ดีกว่าผลิตภัณฑ์เดิมหรือไม่ ในการศึกษาและ พัฒนาคครั้งนี้

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าของจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในการพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอมา พัฒนาให้มีรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลใน การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ,ศึกษาความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรม สินค้า,ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า โดยนำศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้าน นาตาโพ มาพัฒนาเข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ดั้งเดิมของชาวลาวครั้ง ในการเรียนรู้ศิลปะวิชาการต่างๆ ทุกแขนง จากบรรพบุรุษที่มีความรู้เชี่ยวชาญ ในทางช่างที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ลูกหลาน ประกอบกับตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่ เดิมทีของชาวลาวครั้ง ทำให้งานศิลปกรรม หรือศิลปะที่เรียกว่า งานฝีมือช่างพื้นบ้าน ของชาวลาว ครั้งบ้านนาตาโพ อันได้แก่ศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพนั้น ในปัจจุบันเหลือ ศิลปินเพียงท่านเดียว ที่สืบทอด ในขณะนี้มี คือ นางงำปี ธรรมศิริ เมื่อเป็นเช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นโอกาสในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพในปัจจุบันมีน้อยลง และยิ่งโอกาสในการกิจการมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยิ่งมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ยังมีงานศิลปกรรมการทอผ้าที่มีผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรม การทอผ้า ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆได้ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือ

ความสำคัญในการเลือกศึกษาชาวลาวครั้งบ้านนาตาโพ

เพราะจังหวัดอุทัยธานีในปัจจุบันได้รับพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีมีจุดเด่นทางด้านสภาพแวดล้อม คือมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาแม่น้ำสะแกกรัง มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวครั้งตลอดจนมีวัดที่เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และที่สำคัญสถานที่ตั้งที่มีการคมนาคมสะดวก จังหวัดใกล้เคียง และจังหวัดอื่นๆ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก และด้านประชาชน ที่มีกลุ่มชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ และรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพดั้งเดิมไว้ เช่นการทอผ้า การทำอาหารพื้นเมือง และขนมคาวหวาน ของชาวลาวครั้ง

ความสำคัญในการเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้ามาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ เพราะผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาจังหวัดอุทัยธานีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านนาตาโพได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นอันได้แก่การทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณ ประกอบอาชีพหารายได้พอมีพอกิน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยหันมาผลิตผ้าทอเน้นงานประเภทสินค้า และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีหลายชนิดที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่บ้านนาตาโพเคยเป็นแหล่งผลิต ป้อนให้กับผู้ซื้อแพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆในภาคเหนือ ต้องเลิกผลิตกันไป ด้วยไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมได้

ท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมชุมชนบ้านนาตาโพใน 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 การเสี่ยงต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้น อันได้แก่ศิลปหัตถกรรมทอผ้าของชาวลาวครั้ง เนื่องจากค่านิยมดั้งเดิม และการขาดแคลนผู้สืบทอด

ประเด็นที่ 2 การที่เกาะเกร็ดมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวครั้ง ตลอดจนมีวัดที่เป็นโบราณสถานมีโบราณวัตถุที่สวยงาม และถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 3 ผลจากพัฒนาจังหวัดอุทัยธานีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตามความต้องการของ

ตลาดผ้าทอเปลี่ยนไปจากการผลิตผ้าทอที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลายเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อมาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในครั้งนี้ เนื่องจากเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยจึงกำหนดกรอบประเด็นปัญหาเพื่อให้เห็นความชัดเจนของงานวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า
3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

และจากการศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีของมารุต อัมรานนท์ (2543 : 50-57) สามารถนำแนวทางการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ในการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ได้ในส่วนของการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอ และผลิตภัณฑ์สินค้า และจาก ทฤษฎีความสัมพันธ์ ระหว่างช่างกับสิ่งประดิษฐ์ ของ Douglas D.Anderson (ใน วิรัตน์ พงษ์ทอง. 2538 : 14 – 15) ที่ให้ข้อเสนอว่า ในการศึกษาศิลปหัตถกรรมของวัฒนธรรมต่าง ๆ จากช่างผู้ประกอบการ ให้ศึกษาองค์ประกอบ 6 ประการ ซึ่งสามารถนำมาประกอบการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ ในส่วนของการศึกษากรรมวิธีการผลิตงานศิลปหัตถกรรมผ้าทอ และกรรมวิธีการผลิต อันจะทำให้ปัจจัยในการศึกษาศิลปหัตถกรรมผ้าทอ และการพัฒนาเป็นสินค้าครอบคลุมมากขึ้น ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุดิบประสงค์ในการทำ และการนำเอาไปใช้ของศิลปหัตถกรรมผ้าทอมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
2. ศึกษาแหล่งผลิตของงานศิลปหัตถกรรมผ้าทอเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการออกแบบแบบที่มาของลวดลายต่างๆ วิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน
3. ศึกษาวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้าตั้งแต่วัตถุดิบก่อนการแปรสภาพ กระบวนการขั้นตอนในการแปรสภาพ และ วัตถุดิบที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์
4. ศึกษากรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบ ที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์ พร้อม ที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้ามาพัฒนาเป็นสินค้า โดยในการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อนี้จะนำทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างช่างกับสิ่งประดิษฐ์ของ Douglas D.Anderson ที่ให้ข้อเสนอ การศึกษาองค์ประกอบ 6 ประการ จากช่างผู้ประกอบการ คือ แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ, จุดประสงค์ในการใช้ตอข,วัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ, ความสามารถ ฝีมือ และประสบการณ์ต่อสิ่งประดิษฐ์ เนื่องจากในบางองค์ประกอบจะมีความหมายในการศึกษาเดียวกันกับ การศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ ดังนั้นเพื่อให้การศึกษารอบคลุมมากยิ่งขึ้นในจึงนำองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้มาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของช่างผู้ประกอบการ

4.1 แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ

4.2 ความสามารถ ฝีมือ

4.3 ประสบการณ์ต่อสิ่งประดิษฐ์

5. ศึกษา เครื่องมือ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ใน การสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้าและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก

6. ศึกษาลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานศิลปหัตถกรรม การผ้าทอ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า

7. ศึกษาโครงสร้างส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้ส่วนต่าง ๆ นั้นคงรูปอยู่ ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง ที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปหัตถกรรมการทอผ้า และผลิต หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก

8. ศึกษาคติความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม และนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักใน การนำผ้าทอมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า

จากงานศึกษาของเกรเบิร์ต (อ้างในสุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2534 : 17-18) ทำให้เห็นประเด็นและ แนวทางของงานศิลปหัตถกรรมที่สามารถดำรงอยู่ได้ ซึ่งเป็นการดำรงอยู่ได้ในลักษณะของการปรับตัว ไปตามการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของตลาดของงานศิลปหัตถกรรม ซึ่งตลาด แต่เดิมนั้นคือ ภายในชุมชนขณะที่ตลาดปัจจุบันคือ คนภายนอกที่เข้ามากับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในตัวงานศิลปหัตถกรรมเป็นศิลปะเพื่อการค้า และการท่องเที่ยว

งานวิจัยนี้จึงเป็นงานวิจัยที่เน้นศิลปะเพื่อการค้า และการท่องเที่ยว เพราะการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจทำให้จังหวัดอุทัยธานี ในปัจจุบันได้รับพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านนาตาโพได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม ของท้องถิ่นอันได้แก่การทำการทอผ้า ประกอบอาชีพหารายได้ โดยหันมาผลิตผ้าทอที่เน้นงานประเภท ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยน ไป เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว

ส่วนแนวทางในการเปลี่ยนแปลง และปรับต้งงานศิลปกรรมให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน วิบูลย์ ธีสุวรรณ (2532 : 129) ได้ให้แนวทางที่จะทำให้งานศิลปหัตถกรรมสามารถดำรงอยู่ได้และเป็นการสืบทอดฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมไม่ให้เกิดการสูญหาย รวมทั้งเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและพัฒนางานศิลปหัตถกรรมให้กลายเป็นสินค้า และในงานวิจัยนี้สามารถนำแนวทางดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวทาง การพัฒนาการผลิตสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี

ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าโดยนำศิลปหัตถกรรมผ้าทอเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ดังนี้

1. พยายามใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มากที่สุด
2. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
3. พยายามใช้แรงงานด้านหัตถกรรมให้ได้มากที่สุด
4. ให้ขนาดและน้ำหนักของสินค้าสามารถนำไปได้สะดวก และไม่เสียหายง่าย
5. ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า มีความละเอียดประณีต สวยงาม และแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย โดยมีระบบย่อยที่จะมาขับเคลื่อนให้สินค้ามีความสวยงามและแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย คือ ความคิดเห็นของผู้บริโภค รูปทรง เทคนิควิธีการ
6. ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบสินค้าใหม่ๆอยู่เสมอ โดยยังคงต้องรักษาเค้าโครงของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ภาคปฐมภูมิ และภาคทุติยภูมิซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของปัญหา ในเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร และหาความต้องการของผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุมทุกส่วนทั้งหมด ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอฝ้ายพื้นเมืองบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ซึ่งทางผู้วิจัยได้ออกแบบและผลิตจริง รวม 2 แบบ คือ (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก) และ (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข) ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นและสรุปผลผลิตภัณฑ์ และนำผลสรุปผลิตภัณฑ์มาหาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

โดยกำหนดขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 ผู้ผลิตสินค้า คือ กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านนาตาโพจำนวน

1.2 ผู้ซื้อสินค้า คือ ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอฝ้ายพื้นเมืองบ้านนาตาโพ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ผู้ผลิตสินค้า คือ กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านนาตาโพจำนวน 30 คน

2.2 ผู้ซื้อสินค้า คือ ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอฝ้ายพื้นเมือง

บ้านนาตาโพจำนวน 30 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งหมดจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

การสร้างเครื่องมือ

1. แบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ทางการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

2. แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ พร้อมประกอบภาพจำลอง (Simulation) และด้านกรรมวิธีการผลิต จากผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ด้านออกแบบผลิตภัณฑ์

คุณจำปี ธรรมศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผ้าทอ และเป็นศิลปินดีเด่นด้านช่างทอผ้า ของจังหวัดอุทัยธานี รวมทั้งเป็นอาจารย์พิเศษสอนเกี่ยวกับการออกแบบและการทอผ้าตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดอุทัยธานี

อาจารย์พรชัยประเวศ อธิโนบุญวัฒน์ หัวหน้าโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สถาบันราชภัฏนครสวรรค์

คุณวัชร ติณฐศิริ นักพัฒนาชุมชน ระดับ 7 ซึ่งเป็นผู้แนะนำและวางแผนว ทางด้านการทอผ้าให้แก่ชาวบ้านนาตาโพ เข้ามาช่วยสอนชาวบ้านทางด้านการออกแบบลวดลายผ้า ทอให้เข้ากับยุคสมัยใหม่ และเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นมา สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านนาตาโพ

2.2 ด้านกรรมวิธีการผลิต

คุณจำปี ธรรมศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า และเป็นศิลปินดีเด่นด้านช่าง ทอผ้า ของจังหวัดอุทัยธานี รวมทั้งเป็นอาจารย์พิเศษสอนเกี่ยวกับการออกแบบและการทอผ้าตาม สถานศึกษาด่าง ๆ ในจังหวัดอุทัยธานี

คุณสิเนวล อินปาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า และเป็นประธานกลุ่มทอ ผ้าไหมบ้าน โลกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี มีประสบการณ์ในการทอผ้า 10 ปี

คุณอำไพ สารรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า และเป็นประธานกลุ่มทอ ผ้าฝ้ายบ้านไพจิตร จังหวัดอุทัยธานี มีประสบการณ์ในการทอผ้า 6 ปี

3. แบบสอบถามด้านความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอ ด้านต่าง ๆ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเรื่องการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้ เป็นข้อมูล ในการพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะ อาหาร

4. ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอผ้าพื้นเมืองบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

5. ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

6. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

7. นำผลการศึกษาจากข้อ 1-5 มาสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายผู้วิจัย

8. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต ผู้ซื้อสินค้า และนำผลการวิเคราะห์มาหาค่าทางสถิติจากแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า ในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ผู้ผลิตผ้าทอบ้านนาตาโพ จำนวน 30 คน และผู้ซื้อสินค้า จำนวน 30 คน ที่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง และกรอกข้อมูลตามแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ข้อมูลด้านการออกแบบ ด้านกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

4. ข้อมูลด้านความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

5. ข้อมูลจากแหล่งผลิต

6. ข้อมูลทางด้านลวดลายของผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ข้อมูลทางด้านวัตถุดิบที่นำมาผลิต
8. ข้อมูลทางด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการผลิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา: ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์

ตอนที่ 1 เป็นการหาข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต และสรุปด้วยการหาความพึงพอใจของผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งวิเคราะห์เป็นรายข้อ เฉพาะด้าน โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางพร้อมคำบรรยายประกอบได้ตาราง

เกณฑ์ในการวิเคราะห์พิจารณาประเมินจากช่วงของค่าเฉลี่ยเลขคณิตดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าหัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์และบรรยายสรุปเป็นลักษณะการเขียนบรรยาย โดยอ้างอิงหลักทางทฤษฎีมาทำการวิเคราะห์เป็นเรื่อง ๆ ตามหัวข้อต่อไปนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร
- 4.2 การวิเคราะห์ตลาดที่นำมาใช้ และการใช้สี
- 4.3 การวิเคราะห์กระบวนการผลิต
- 4.4 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.5 การสรุปผลการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

4.1 การวิเคราะห์ออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

โดยทั่วไปชุดโต๊ะอาหารที่ใช้กันทั่วไปตามโรงแรมหรือที่พักอาศัยจะมีรูปแบบของโต๊ะอาหารอยู่หลายลักษณะ ได้แก่ ชุดโต๊ะอาหารแบบทรงกลม และ ชุดโต๊ะอาหารแบบทรงสี่เหลี่ยม โต๊ะอาหารต้องประกอบไปด้วยจำนวนที่นั่งในการรับประทานอาหารมีตั้งแต่ 2 คน , 4 คน, คน และ 8 คน เป็นต้น ชุดโต๊ะอาหารถือว่าเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ (furniture and equipment) ในการให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการรับประทานอาหารได้ถูกต้องตามสากลนิยม จึงจำเป็นจะต้องทำความรู้จักกับชุดโต๊ะอาหารเหล่านี้เพื่อเป็นแนวทางประกอบการทำงานวิจัยในเรื่องการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (คู่มือพนักงาน ภัตตาคาร. จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

ชุดโต๊ะอาหารที่สำคัญ มีดังนี้

1. โต๊ะอาหาร (table) ที่นิยมใช้ทั่วไปมี 3 แบบคือ โต๊ะกลม โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส และโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ภัตตาคารหรือบ้านพักอาศัยแต่ละแห่งอาจใช้โต๊ะแบบใดแบบหนึ่งตามความเหมาะสม แต่ควรเป็นโต๊ะที่มีความสูงเท่ากันคือประมาณ 72-75 ซม. ซึ่งเป็นความสูงที่พอเหมาะในการนั่งรับประทานอาหาร ส่วนขนาดของโต๊ะนั้นมีทั้งโต๊ะขนาดสำหรับนั่ง 2 คน , 4 คน , 6 คน และ 8 คน สำหรับโต๊ะกลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เก้าอี้ (chair) ที่ใช้กันอยู่มีหลายแบบแล้วแต่ความเหมาะสมกับสภาพห้องและบรรยากาศแต่ควรจะมี ความสูงจากพื้นถึงพื้นเก้าอี้พอดีกับช่วงขาช่วงล่างคือประมาณ 46 ซม. จึงจะทำให้นั่งรับประทานอาหารได้สะดวกสบาย

ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้โต๊ะอาหาร (table) รูปทรงสี่เหลี่ยม (ผืนผ้า หรือ จัตุรัส) เป็นโต๊ะที่มีความสูงเท่ากันคือประมาณ 72-75 ซม. ซึ่งเป็นความสูงที่พอเหมาะในการนั่งรับประทานอาหาร ส่วนขนาดของโต๊ะนั้นมีทั้งโต๊ะขนาดสำหรับ 4 คน

จากการศึกษาข้อมูลของเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารควรมีเครื่องใช้ ดังนี้

1. ผ้าปูโต๊ะ
2. ผ้ารองจาน
3. ผ้ารองแก้ว
4. ผ้าเช็ดปาก

4.1.1 ผ้าปูโต๊ะ (table cloth) ใช้ปูโต๊ะอาหาร ขนาดและลักษณะของผ้าขึ้นอยู่กับลักษณะและขนาดของโต๊ะที่ใช้ โดยทั่วไปเมื่อปูแล้วชายผ้าแต่ละด้านจะจรดหรือใกล้เคียงกับพื้นเก้าอี้ เนื้อผ้าต้องเป็นประเภทไม่ลื่นซับน้ำได้ดี

4.1.2 ผ้าเช็ดปาก (napkin) มีไว้สำหรับใช้เช็ดปากขณะหรือหลังรับประทานอาหาร ลักษณะของผ้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดประมาณ 45 x 45 ซม. เป็นผ้าซับน้ำได้ดี ไม่ลื่น ลงเป็งพอดควรเพื่อให้สามารถพับเป็นรูปต่าง ๆ วางบนโต๊ะอาหารเป็นการประดับโต๊ะ

4.1.3 ผ้ารองจาน มีไว้สำหรับใช้รองจานอาหารเพื่อป้องกันการลื่นของจานในขณะรับประทานอาหาร ขนาดประมาณ 10 x 13 นิ้ว เป็นผ้าไม่ลื่น

4.1.4 ผ้ารองแก้ว มีไว้สำหรับรองแก้วประเภทต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อป้องกันการหกเลื่นของแก้วน้ำ ขนาดประมาณ 9 x 9 ซม. เป็นผ้าไม่ลื่น (ผ้ารองแก้วใช้ร่วมกับผ้ารองจาน) ทางผู้วิจัยได้สรุปผลของการออกแบบมาด้วยกัน 2 แบบมีดังนี้

1. ผลิตรั้วผ้าชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก)
2. ผลิตรั้วผ้าชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข)

ผลิตรั้วผ้าชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) เป็นการออกแบบที่อยู่ในรูปแบบสมัยใหม่ คือรูปทรงในการออกแบบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ลวดลายที่นำมาใช้จะมีลายช้าง ลายดอกแก้ว, ลายเต่า ขนาดของผลิตรั้วผ้าชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) ประกอบด้วย ดังนี้

ผ้าปูโต๊ะ มีขนาดกว้าง 1.00 เมตร และขนาดยาว 1.30 เมตร รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ผ้ารองจาน มีขนาดกว้าง 10 นิ้ว และขนาดยาว 13 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ผ้าเช็ดปาก มีขนาดกว้าง 10 นิ้ว และขนาดยาว 13 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) ประกอบด้วย

ภาพที่ 4.1 ภาพรวมผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก)

ภาพที่ 4.2 ผ้ารองจาน (รูปแบบ ก) มีขนาดกว้าง 10 นิ้ว และขนาดยาว 13 นิ้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 ผ้าเช็ดปาก (รูปแบบ ก) มีขนาดกว้าง 10 นิ้ว และขนาดยาว 13 นิ้ว

ภาพที่ 4.4 ผ้าปูโต๊ะ (รูปแบบ ก) มีขนาดกว้าง 1.00 เมตร และขนาดยาว 1.30 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) เป็นการออกแบบที่อยู่ในรูปแบบผ้าทอลายโบราณ คือรูปทรงในการออกแบบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลวดลายที่นำมาใช้จะมีลายขนาด ลายโบราณ ซึ่งเป็นลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาวบ้านนาตาโพ ขนาดของผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ประกอบด้วย ดังนี้

ผ้าปูโต๊ะ มีขนาดกว้าง 0.80 เมตร และขนาดยาว 2.00 เมตร รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
 ผ้ารองจาน มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาด 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
 ผ้าเช็ดปาก มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาดยาว 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ประกอบด้วย

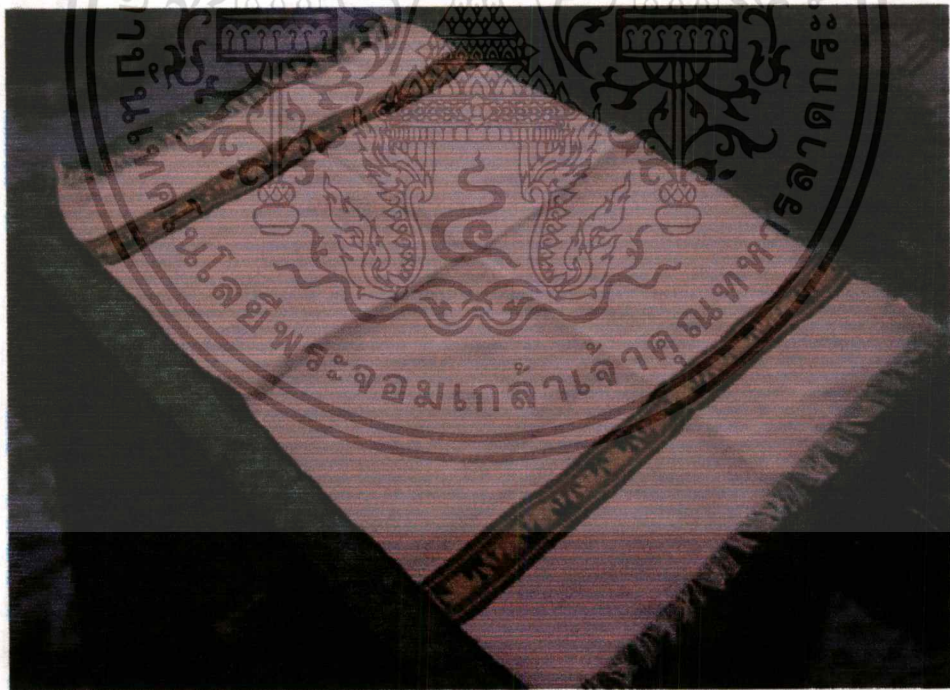

ภาพที่ 4.5 ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

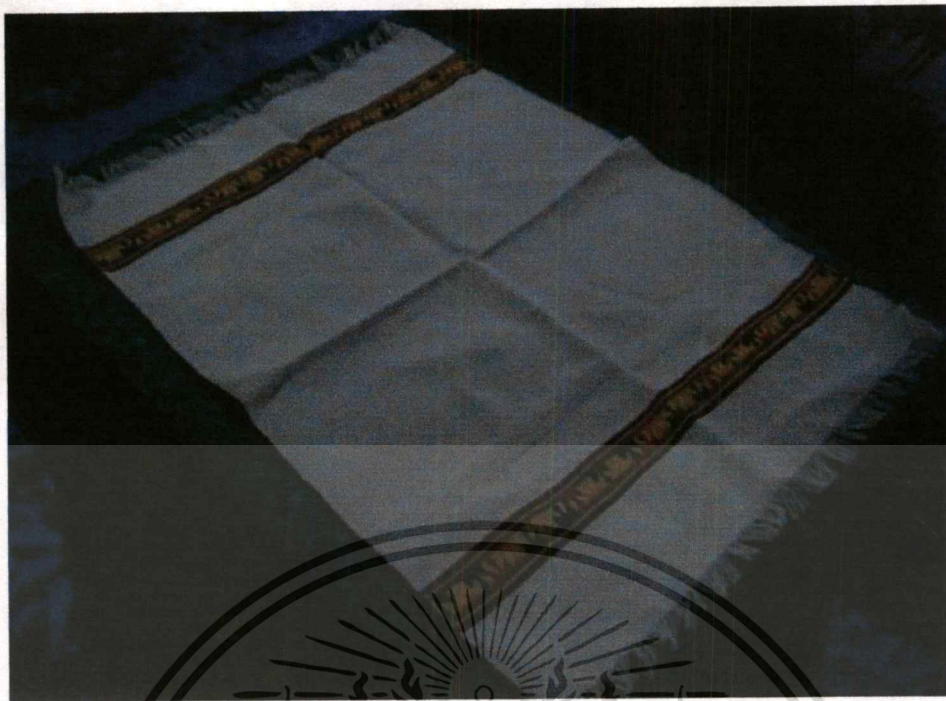

ภาพที่ 4.6 ผ้าปูโต๊ะ (รูปแบบ ข) มีขนาดกว้าง 0.80 เมตร และขนาดยาว 2.00 เมตร รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ภาพที่ 4.7 ผ้ารองจาน (รูปแบบ ข) มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาด 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

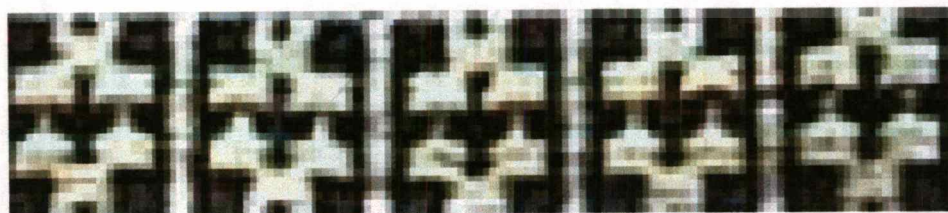

ภาพที่ 4.8 ผ้าเช็ดปาก (รูปแบบ ข) มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาด 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

4.2 การวิเคราะห์ลวดลายที่นำมาใช้ และการใช้สี

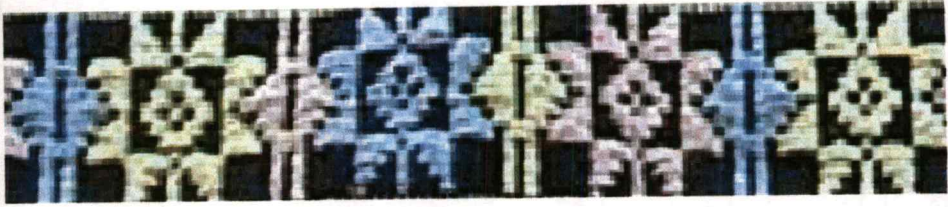
ลวดลายที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากการศึกษาลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นลายที่นิยมนำมาใช้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ นำลวดลายที่นิยมมากที่สุดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น นำมาออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ชุดบนโต๊ะอาหาร โดยใช้วัสดุหลัก คือ ผ้าฝ้าย นำมาผลิตผ้าทอ และใช้สีจากธรรมชาติย้อมปนกับสีสังเคราะห์ เพื่อทำให้เกิดสีขึ้นมาใช้

4.2.1 ลายผ้าทอโบราณที่ใช้ในการออกแบบและนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) ดังนี้

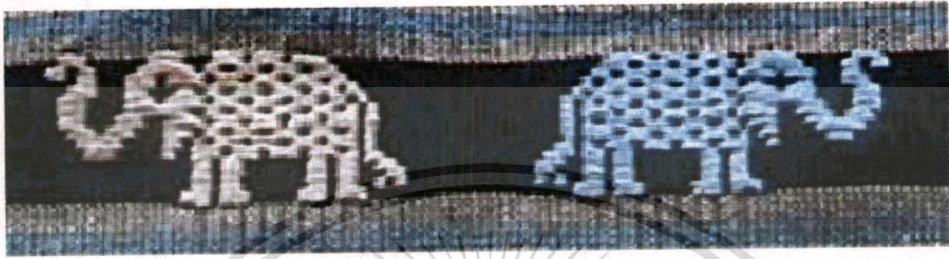

ภาพที่ 4.9 ลายเต่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

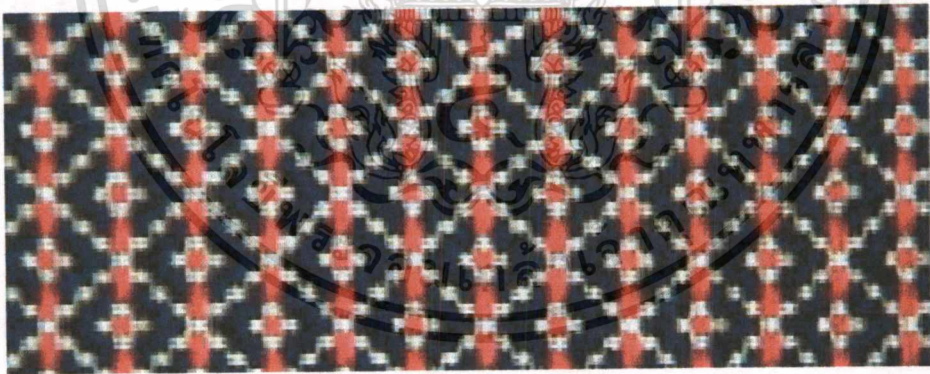

ภาพที่ 4.10 ลายดอกแก้ว

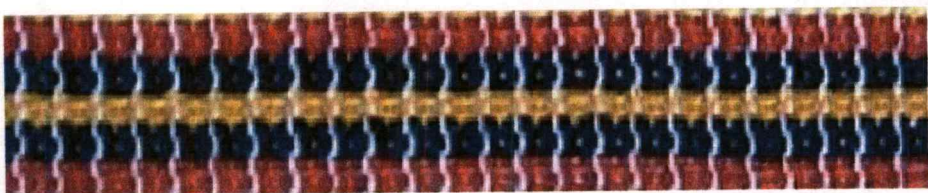

ภาพที่ 4.11 ลายช้าง

4.2.2 ลายผ้าทอโบราณที่ใช้ในการออกแบบและนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ดังนี้

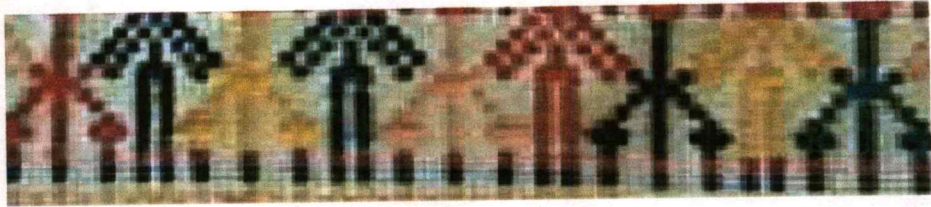

ภาพที่ 4.12 ลายพิกุล

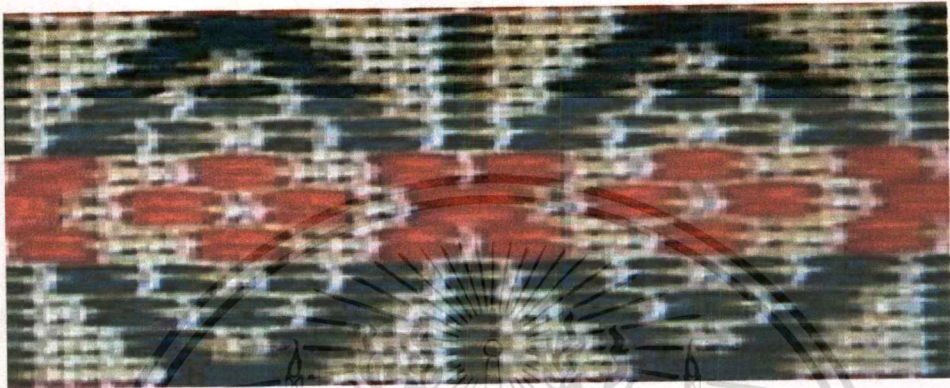

ภาพที่ 4.13 ลายไฟรุ้งชั้นลาย

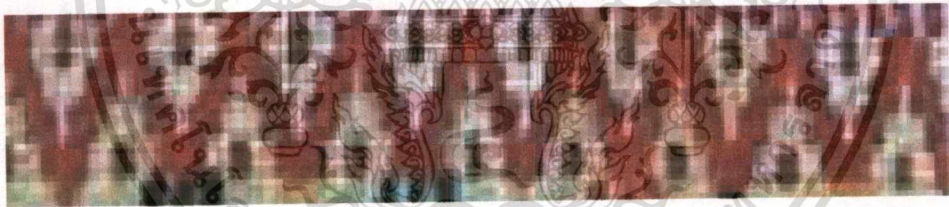
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

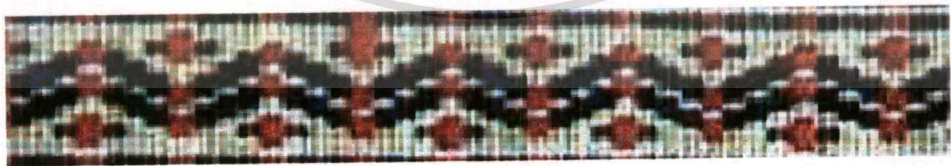
ภาพที่ 4.14 ลายดอกสร้อย

ภาพที่ 4.15 ลายดอกก้านทอง

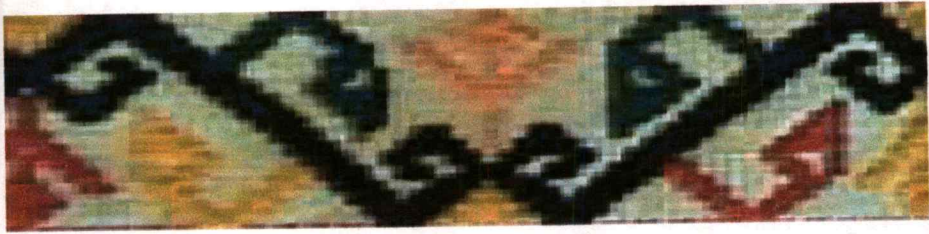

ภาพที่ 4.16 ลายอ้อแอ้

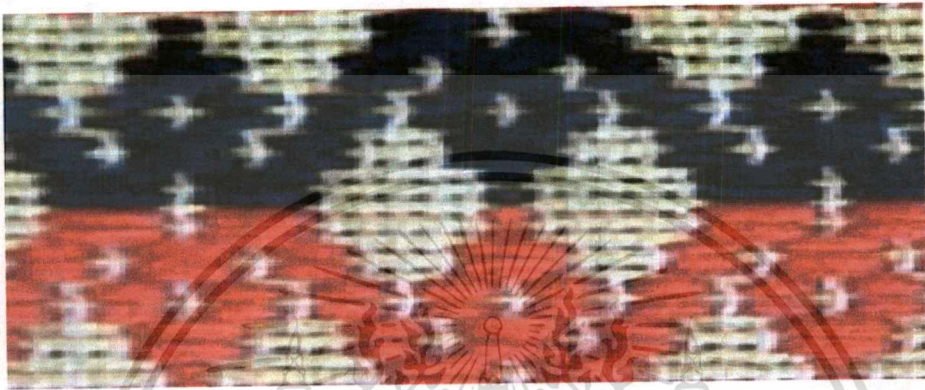

ภาพที่ 4.17 ลายข้างกระแต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.18 ลายขอกำซ้อนขนอก

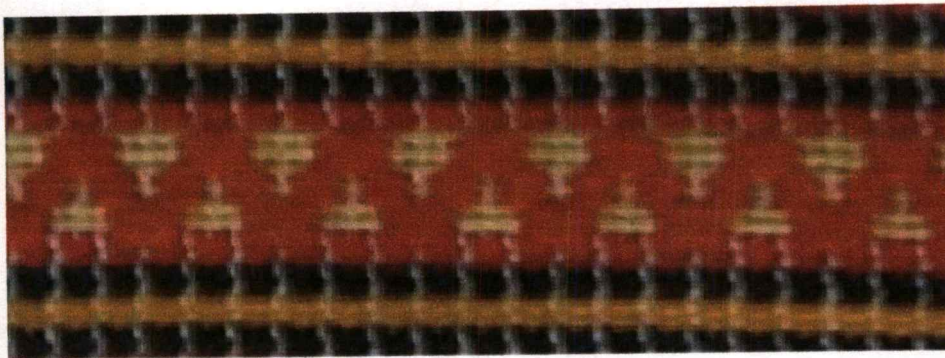

ภาพที่ 4.19 ลายดอกตูม

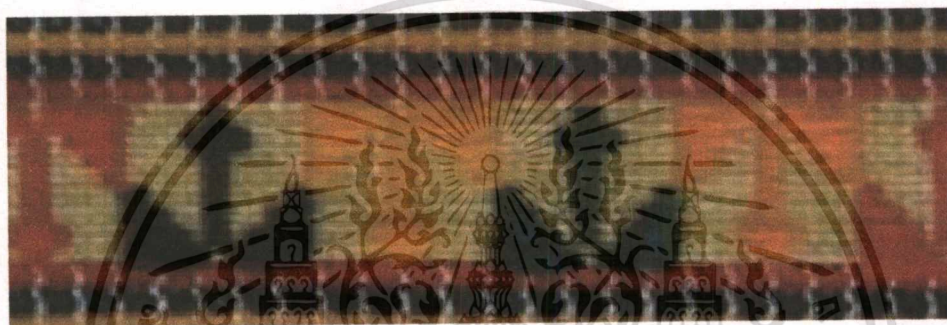

ภาพที่ 4.20 ลายพญานาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.21 ลายเม็ดฝ้าย

ภาพที่ 4.22 ลายกำนัร่ม

4.2.3 สีที่ได้นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) ได้แก่ สีดำ สีเขียว สีฟ้า สีส้มอ่อน สีน้ำเงิน

4.2.4 สีที่ได้นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ได้แก่ สีดำ สีเหลือง สีเขียว สีขาว สีแดง

4.3 การวิเคราะห์กระบวนการผลิต

จากการศึกษานอกสถานที่ คือที่แหล่งผลิตการทอผ้าของบ้านนาตาโพ จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้เห็นวิธีการเริ่มต้นในการทอผ้ามีขบวนการผลิตดังนี้

4.3.1 ขั้นเตรียมวัสดุ

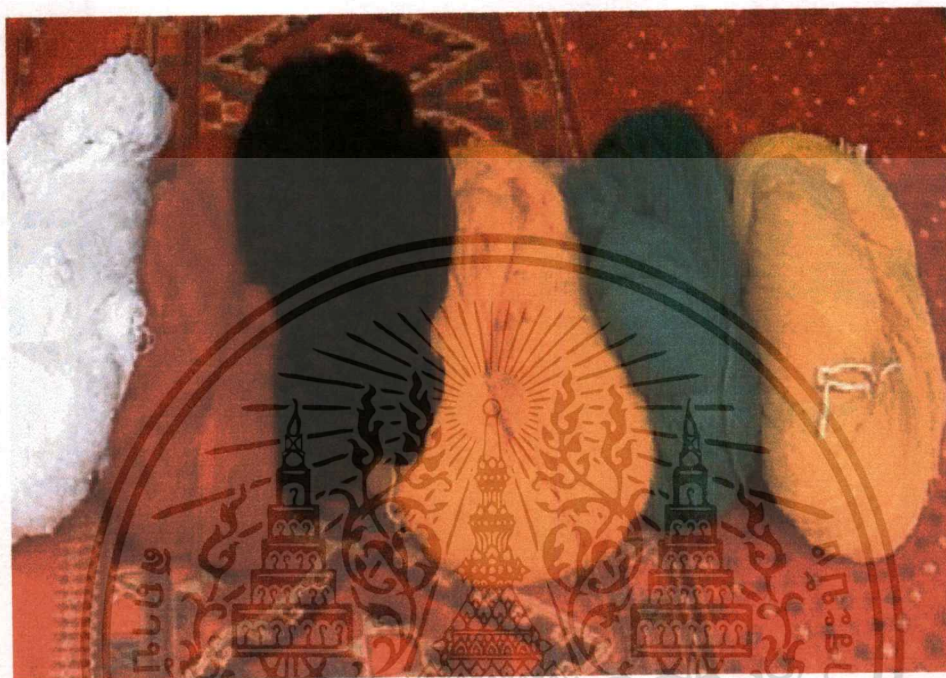
4.3.2 ขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต

4.3.3 ขั้นตอนกรรมวิธีการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งสามขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนทั้งหมดในการผลิตผ้าทอ ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารแล้วนำแบบที่ออกแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านออกแบบ และ ทางด้านกรรมวิธีการผลิตในการทอผ้าแล้วสามารถผลิตตามแบบได้

ขั้นเตรียมวัสดุ เตรียมฝ้ายเพื่อใช้ผลิต

ภาพที่ 4.23 ฝ้ายที่ข้อมสีเสร็จแล้ว

เตรียมฝ้ายเพื่อใช้ผลิต

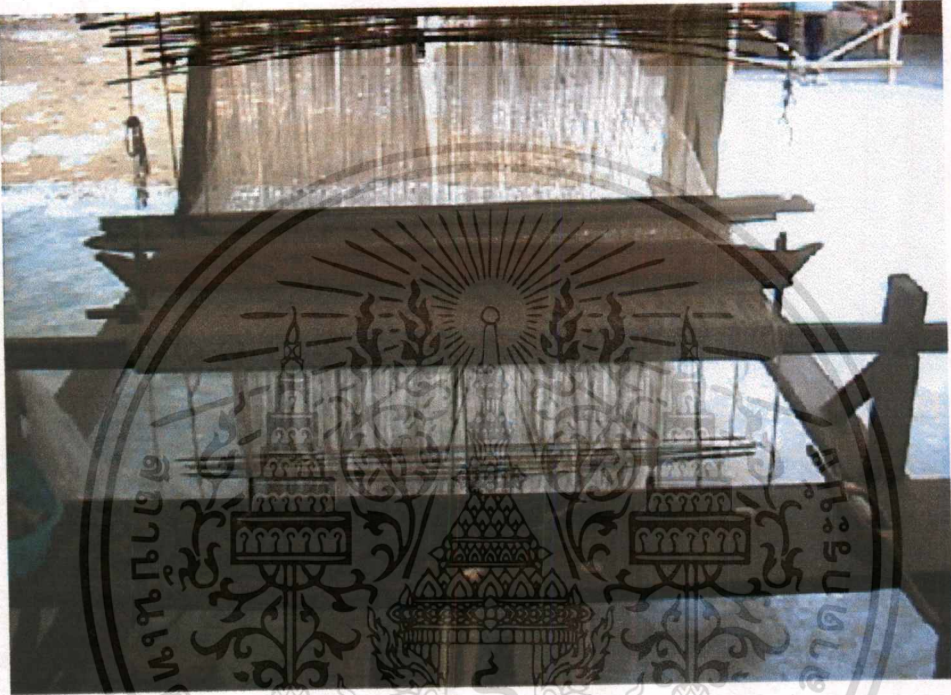

ภาพที่ 4.24 ฝ้ายที่กรอเป็นด้าย

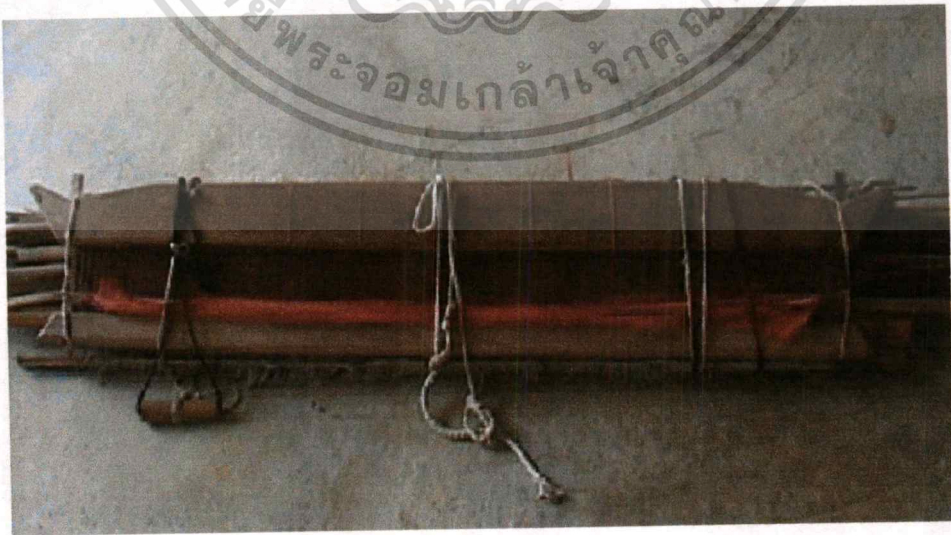
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์การผลิต

ผ้าพื้นบ้านลายโบราณของอุทัยธานี มีเทคนิค วิธีการทอ ลวดลายเฉพาะตัว ซึ่งเกิดจากการมัดย้อมเส้นฝ้าย นอกจากนี้ยังมีวิธีแต้มสีอันเป็นเทคนิคพิเศษ ของชนชาติลาวครั้ง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่า ผ้าทอลายโบราณเป็นผ้าทอที่มีการประดิษฐ์ลวดลายไปตลอดทั้งผืน ดังนั้น จึงต้องใช้ความปราณีตเป็นพิเศษ และยังต้องใช้อุปกรณ์หลายชนิด ในการทอและประดิษฐ์ลาย โดยมีอุปกรณ์ที่สำคัญ ดังนี้

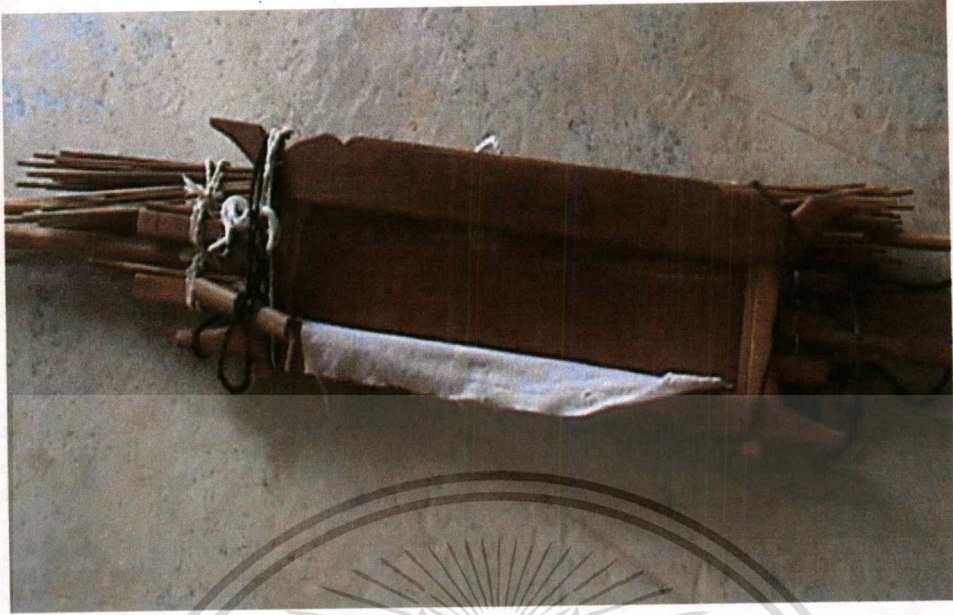

ภาพที่ 4.25 กี่พื้นบ้าน

ภาพที่ 4.26 ฝีมขนาดใหญ่ใช้ทอผ้าปูโต๊ะ 0.80 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.26 ฟืมขนาดเล็กใช้ทอผ้ารองงาน ขนาด 0.35 เมตร

ภาพที่ 4.27 กระสวย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.28 หลอด

ภาพที่ 4.29 เครื่องกรอผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนกรรมวิธีการผลิต

กรรมวิธีในการผลิตชุดบนโต๊ะอาหารตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงกระบวนการสุดท้ายใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ผ้าทอที่ผลิตมีทั้งผ้าจก และทอผ้าพื้น

การทอผ้า ทอผ้าพื้นจะใช้สีเดียว สีตามที่ออกแบบไว้ และการทอจกจะมีหลายสีอย่างน้อย 5 สี และใช้กระสวย 5 อันในการทอ ซึ่งขั้นตอนในการผลิตฝ้ายพื้นเมืองและการทอผ้ามีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

การปลูกต้นฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. เมล็ดพันธุ์ฝ้าย
2. จอบ และ เสียม

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. เพาะเมล็ดพันธุ์ฝ้ายพื้นเมือง (ฝ้ายเล็ก) พื้นที่ปลูกสมัยก่อนปลูกปนกับแปลงข้าว
2. ต้นฝ้ายสามารถขึ้นได้ดีเกือบทุกพื้นที่ต้องการน้ำน้อยมาก ขึ้นได้ในพื้นที่แห้งแล้ง ปลูกง่ายไม่ใช้ยาฆ่าแมลง

ภาพที่ 4.30 การปลูกต้นฝ้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 2

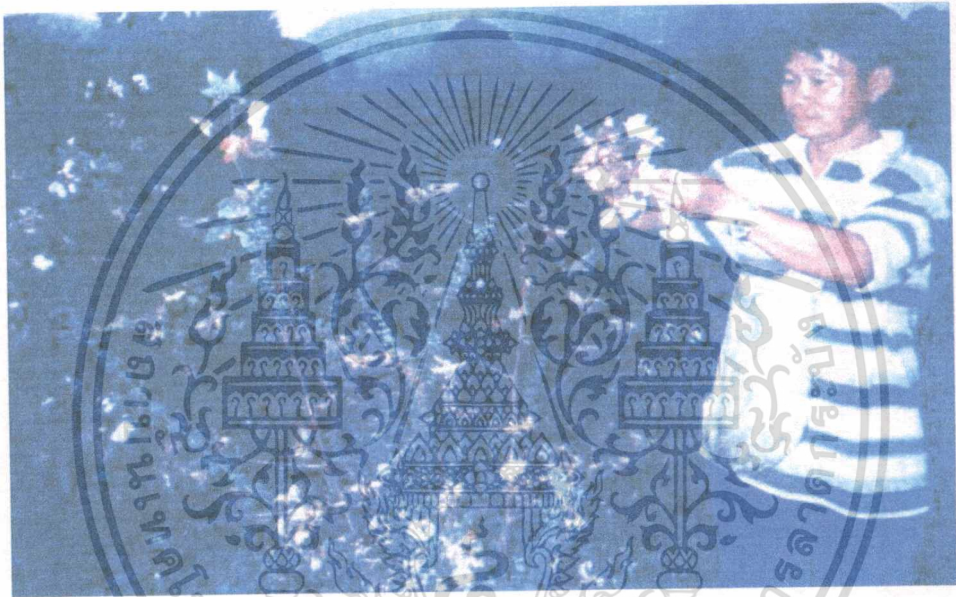
การเก็บลูกฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. ถุงหรือกระสอบบรรจุลูกฝ้าย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

ฝ้ายเริ่มออกดอกหลังจากปลูกประมาณ 3-4 เดือน เมื่อลูกฝ้ายแก่จะแตกมองเห็นปุยฝ้ายสีขาวปนเหลือง เก็บลูกฝ้ายมารวบรวมไว้

ภาพที่ 4.31 การเก็บลูกฝ้าย

ขั้นตอนที่ 3

การอ้วเพื่อแยกเมล็ดฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. อ้ว
2. ถุงบรรจุฝ้าย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

ใช้อุปกรณ์แยกเมล็ดที่เรียกว่า “อ้ว” ซึ่งมีลักษณะเป็นแกน 2 แกน เรียงกันต่อด้านหมุนด้านเกลียว เป็นอุปกรณ์ที่ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง

การอ้วเพื่อแยกเมล็ดใช้เวลาว่าง เด็กหรือผู้ใหญ่ก็สามารถทำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.32 การอ้วกเพื่อแยกเมล็ดฝ้าย

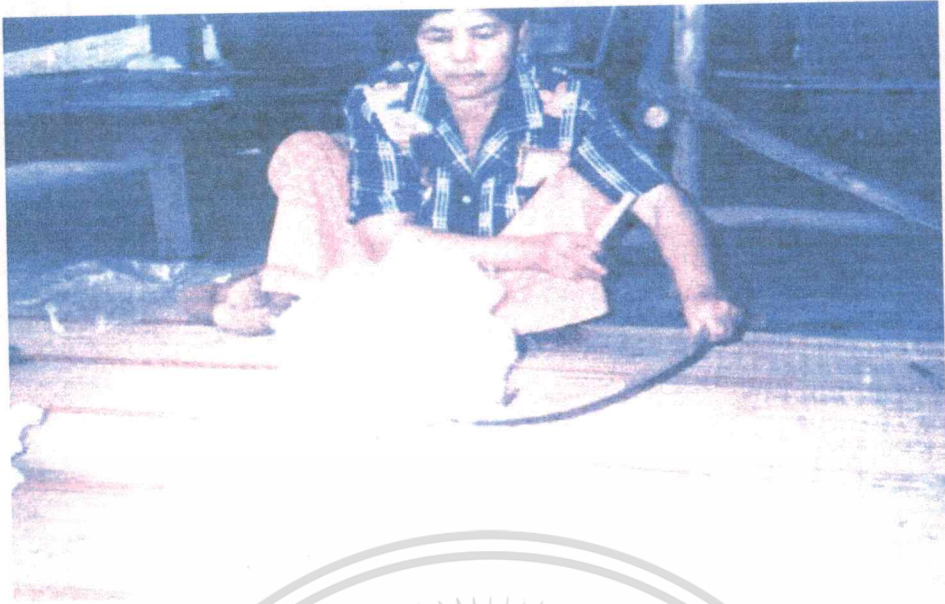
ขั้นตอนที่ 4

การตีดฝ้าย
เครื่องมืออุปกรณ์

1. ไม้ตีดฝ้าย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. นำฝ้ายที่แยกเมล็ดออกมาตีด โดย ไม้ตีดฝ้าย เพื่อให้ฝ้ายปุยละเอียด
2. เก็บปุยฝ้ายที่ตีดแล้วไว้ในถุงหรือพะเนียด

ภาพที่ 4.33 การตีดฝ้าย

ขั้นตอนที่ 5

การล่อฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. ไม้ล่อฝ้าย
2. ไม้กระดานสี่ารอง (กว้าง 6-8 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว)

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. นำปุยฝ้ายที่เก็บไว้มาล่อให้เป็นหลอดกลมเป็นแท่งขนาดหัวแม่มือ ยาวประมาณ 6 นิ้ว
2. บรรจุหลอดฝ้ายแท่งกลมโดยใช้ผ้าพันรอบและห่อไว้

ภาพที่ 4.34 การล่อฝ้าย

ขั้นตอนที่ 6

การเจ็นฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. หลาเจ็นฝ้ายหรือไน
2. หลอดฝ้าย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. ใช้มือขวาหมุนหลา ซึ่งต่อสายพานหรือเส้นด้ายไปหมุนแกนเหล็กไน
2. ใช้มือซ้ายจับหลอดด้ายจ่อกับปลายเหล็กไนหมุนด้วยความเร็ว ดึงปุยฝ้ายที่ทำ

เป็นหลอดพันเกลียวเกิดเป็นเส้นใยฝ้ายเมื่อดึงมือซ้ายที่กำลังจับหลอดด้ายค่อย ๆ ยีดอกจะเกิดเส้นด้ายยาวประมาณ 50 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.35 การเงินฝ้าย

ขั้นตอนที่ 7

การเปียฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. เปีย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

ใช้เปียซึ่งทำด้วยไม้โมกมันเพื่อกรอเอาเส้นด้ายที่เงินรวมไว้ทำเป็นใจด้าย 5 ใจ

รวมเป็น 1 หัว

ภาพที่ 4.36 การเปียฝ้าย

ขั้นตอนที่ 8

การมาฝ้าย

เครื่องมืออุปกรณ์

1. ข้าวเจ้า 1 ถ้วยตวง (ข้าวสาร)
2. น้ำสะอาด 5 ลิตร
3. หม้อ
4. เตาไฟ
5. ฟืน , ถ่าน
6. ไม้พาย
7. ไม้คานหรือไม้ไผ่กลม ยาว 4-5 ปล้อง

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. ต้มข้าวสารใส่น้ำใช้ไม้พายคน เพื่อมิให้ติดหม้อ เมื่อข้าวสุกแล้วคนให้แตกมัน น้ำข้าวใช้มือตะน้ำข้าวเหนียวนิคหน้อย
2. ยกหม้อลงจากเตาไฟทิ้งไว้ให้เย็นเร็วขึ้น
3. นำปอฝ้ายมาแช่ในน้ำข้าว ซึ่งแช่ด้วยน้ำเย็นจนชุ่ม โดยเทน้ำข้าวลงในหม้อ

อ่าง แช่ปอฝ้ายทิ้งไว้

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นำปอยฝ้ายมาแช่ในน้ำข้าวมาคึ่ง โดยสอดไม้คานเข้าในวงปอยฝ้ายแล้วใช้มือคึง หรือกระทะตักปอยฝ้าย เพื่อให้เส้นฝ้ายเหยียดคึงไม่ยืดหยุ่นหรือหดตัว
5. นำฝ้ายที่ถูกคึงหรือกระทะจนทั่วแล้วนำไปตากให้แห้ง

ภาพที่ 4.37 การฆ่าฝ้าย

ขั้นตอนที่ 9

การเดินได้ขึ้นหรือเครื่องหูก
เครื่องมืออุปกรณ์

1. ฝื่อฝ้าย
2. อักฝ้าย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

การฝื่อฝ้าย คือ การนำฝ้ายที่รวมไว้ในอักมาคลี่ออกฝื่อ เพื่อใช้เป็นเครื่องหูก หรือเส้นด้ายความยาวแล้วแต่ความต้องการ เช่น 4-5 วา

ฝ้ายที่เหลือใช้ให้เป็นเส้นฝ้ายสำหรับสอดหรือตำ โดยปั่นเข้าในหลอด

ภาพที่ 4.38 การเดินไต่ขึ้น หรือเครื่องหูก

ขั้นตอนที่ 10

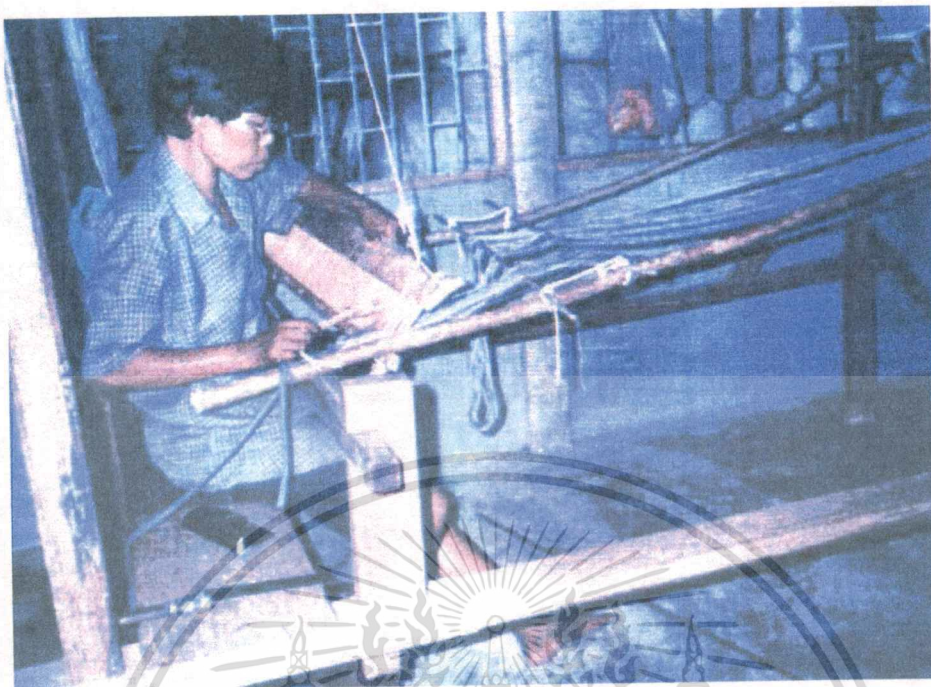
การสับหูก

เครื่องมืออุปกรณ์

1. ฟืม
2. เก็บเขา

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. เมื่อเตรียมเครื่องหูกได้เหมาะสมแล้วก็นำมาต่อหูกตามความต้องการของผู้ที่คิดประดิษฐ์ผ้าฝ้าย
2. เมื่อต่อเส้นยืนของหูกเข้ากันเรียบร้อยแล้วก็นำหูกมาขึง หรือดิ่งกับกึ่งที่ใช้ทอผ้า

ภาพที่ 4.39 การตีบทูก

ขั้นตอนที่ 11

ทอผ้า ทอหูก

เครื่องมืออุปกรณ์

1. กี่พื้นบ้าน
2. หลอดฝ้ายที่เตรียมเอาไว้
3. กระจวยสำหรับสอดฝ้าย

การปฏิบัติการและการดำเนินการ

1. เริ่มทอผ้าโดยสอดหลอดด้ายด้วยสีต่างๆ เพื่อให้เกิดผ้าฝ้ายเป็นพื้นยาวตามความต้องการ (5-6 วา)
2. การทอผ้าด้วยกี่พื้นเมืองสามารถใช้มือพุ่งกระจวยหลอดด้ายให้วิ่งสอดเส้นด้ายไป-กลับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.40 ทอผ้า ทอหูก

4.4 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่แนวทางการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ลดกรรมผ้าทอ บ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลออกมาในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ด้านการออกแบบ รูปแบบ ก) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1.ผ้าปูโต๊ะ			
1.1 รูปทรงของผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านการออกแบบ รูปแบบ ก) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1.2 ถวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าปูโต๊ะ ที่นำมาใช้ในการออกแบบท่านคิดว่ามีความ เหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
1.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าปูโต๊ะท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	4.00	1.00	ระดับมาก
1.4 ผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบมาท่านคิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
2. ผ้ารองจาน			
2.1 รูปทรงของผ้ารองจานที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	3.00	0.00	ระดับปานกลาง
2.2 ถวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้ารอง จานที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่ามีความ เหมาะสมในระดับใด	3.66	1.33	ระดับมาก
2.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้ารองจาน ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	3.00	0.00	ระดับปานกลาง
ผ้ารองจานที่ออกแบบมาท่าน คิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด	3.00	0.00	ระดับปานกลาง
3. ผ้าเช็ดปาก			
3.1 รูปทรงของผ้าเช็ดปากที่ออกแบบ ท่านคิดว่า มีความเหมาะสมในระดับใด	3.00	0.00	ระดับปานกลาง
3.2 ถวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่ง บนผ้าเช็ดปากที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่า มีความเหมาะสมในระดับใด	3.66	1.33	ระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านการออกแบบ รูปแบบ ก) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
3.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าเช็ดปาก ท่านคิดว่า มีความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับดี
3.4 ผ้าเช็ดปากที่ออกแบบมา ท่านคิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด	3.33	0.57	ระดับดี
รวม	38.98	6.51	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4.1 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 38.98
ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านการออกแบบ รูปแบบ ข) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1.ผ้าปูโต๊ะ			
1.1 รูปทรงของผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	4.33	0.57	ระดับมาก
1.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้า ปูโต๊ะที่นำมาใช้ในการออกแบบท่านคิดว่ามีความ เหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
1.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าปูโต๊ะท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	4.33	0.57	ระดับมาก
1.4 ผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบมาท่านคิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด	4.33	0.57	ระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านการออกแบบ รูปแบบ ข) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
2. ผ้ารองจาน			
2.1 รูปทรงของผ้ารองจานที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
2.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้ารอง จานที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่ามีความ เหมาะสมในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
2.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้ารองจาน ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
2.4 ผ้ารองจานที่ออกแบบมาท่าน คิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3. ผ้าเช็ดปาก			
3.1 รูปทรงของผ้าเช็ดปากที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่ง บนผ้าเช็ดปากที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่า มีความเหมาะสมในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าเช็ดปาก ท่านคิดว่า มีความเหมาะสมในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3.4 ผ้าเช็ดปากที่ออกแบบมา ท่านคิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
รวม	41.28	6.84	ระดับมาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 41.28
ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านกรรมวิธีการผลิต รูปแบบ ก) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ความยากง่ายในการผลิต			
1.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่ามีความยากง่ายในการใช้ฝ้ายเพื่อใช้ผลิตในระดับใด	4.33	0.57	ระดับดีมาก
1.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่ามีความยากง่ายในการผลิตในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
2. ระยะเวลาในการผลิต			
2.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
2.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3. ราคาต้นทุนการผลิต			
3.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ต้นทุนเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ต้นทุนในการผลิตระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
4. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าขนาดหรือรูปทรงของผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
5. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าสีของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านกรรมวิธีการผลิต รูปแบบ ก) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
6. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่า วัสดุที่นำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะ อาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
7. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่า ลวดลายหรือลายละเอียดต่างๆ ที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	4.66	0.57	ระดับมาก
รวม	39.62	5.70	ระดับมาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ก) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 39.62
ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านกรรมวิธีการผลิต รูปแบบ ข) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ความยากง่ายในการผลิต			
1.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามี ความยากง่ายในการใช้ผ้าเพื่อใช้ผลิตในระดับใด	4.66	0.57	ระดับมาก
1.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามี ความยากง่ายในการผลิตในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ด้านกรรมวิธีการผลิต รูปแบบ ข) ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 3)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
2. ระยะเวลาในการผลิต			
2.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้อง ใช้ระยะเวลาในการเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิต ในระดับใด	4.00	1.00	ระดับมาก
2.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้อง ใช้ระยะเวลาในการผลิตระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
3. ราคาต้นทุนการผลิต			
3.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้อง ใช้ต้นทุนเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
3.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้อง ใช้ต้นทุนในการผลิตระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
4. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า ขนาดหรือรูปทรงของผลิตภัณฑ์ประเภทชุดบนโต๊ะ อาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	3.66	0.57	ระดับมาก
5. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า สีของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร มีความเหมาะสมในระดับใด	4.00	1.00	ระดับมาก
6. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า วัสดุที่นำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะ อาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	3.33	0.57	ระดับปานกลาง
7. หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า ลวดลายหรือลายละเอียดต่างๆ ที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด	4.66	0.57	ระดับมาก
รวม	38.62	6.56	ระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.4 พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านกรรมวิธีผลิตผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 38.62
ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละระดับเพศ ด้านความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 30)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	-	-
หญิง	3	100.00
2. อายุ		
25-30 ปี	-	-
30-35 ปี	10	33.33
35-40 ปี	11	36.66
40 ปีขึ้นไป	9	30.00
3. ประสบการณ์ในการผลิต		
ต่ำกว่า 5 ปี	8	26.66
5-10 ปี	12	40.00
10-15 ปี	6	20.00
15 ปีขึ้นไป	4	13.33
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 100.00 อายุ 30-35 ปี ร้อยละ 33.33 35-40 ปี
ร้อยละ 36.66 และ 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.00 ประสบการณ์ในการผลิต ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 26.66
5-10 ปี ร้อยละ 40.00 และ 10-15 ปี ร้อยละ 20.00 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 13.33

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 30)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ความพึงพอใจในการผลิต (ผ้าปูโต๊ะ)			
1.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในการใช้ฝ้ายในการผลิตในระดับใด	3.96	0.31	ระดับมาก
1.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า มีความพึงพอใจในการผลิตระดับใด	3.70	0.74	ระดับมาก
1.3 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในรูปทรงที่ออกแบบในระดับใด	4.00	0.69	ระดับมาก
1.4 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ในระดับใด	3.83	0.69	ระดับมาก
1.5 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในสีผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบในระดับใด	3.66	0.84	ระดับมาก
1.6 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจต่อความสวยงามผลิตภัณฑ์ในระดับใด	3.90	0.75	ระดับมาก
2. ความพึงพอใจในการผลิต (ผ้ารองจาน)			
2.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในการใช้ฝ้ายในการผลิตในระดับใด	3.93	0.96	ระดับมาก
2.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า มีความพึงพอใจในการผลิตระดับใด	3.73	0.73	ระดับมาก
2.3 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในรูปทรงที่ออกแบบในระดับใด	3.56	0.62	ระดับมาก
2.4 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ในระดับใด	3.70	0.74	ระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 30)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
2.. ความพึงพอใจในการผลิต (ผ้ารองจาน)			
2.5 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในสีผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบในระดับใด	3.80	0.66	ระดับมาก
2.6 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจต่อความสวยงามผลิตภัณฑ์ในระดับใด	3.83	0.79	ระดับมาก
3. ความพึงพอใจในการผลิต (ผ้าเช็ดปาก)			
3.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในการใช้ผ้าในการผลิตในระดับใด	3.96	0.85	ระดับมาก
3.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า มีความพึงพอใจในการผลิตระดับใด	3.56	0.67	ระดับมาก
3.3 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในรูปทรงที่ออกแบบในระดับใด	3.60	0.72	ระดับมาก
3.4 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ในระดับใด	3.66	0.84	ระดับมาก
3.5 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจในสีผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบในระดับใด	3.86	0.81	ระดับมาก
3.6 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความ พึงพอใจต่อความสวยงามผลิตภัณฑ์ในระดับใด	3.80	0.84	ระดับมาก
รวม	64.31	12.52	ระดับมาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภท
ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 64.31 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละระดับเพศ ด้านความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
สินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 30)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	12	40.00
หญิง	18	60.00
2. อายุ		
25-30 ปี	7	23.33
30-35 ปี	18	60.00
35-40 ปี	2	6.66
40 ปีขึ้นไป	3	10.00
3. รายได้เฉลี่ย / เดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	-	-
3,000-6,000 บาท	8	26.66
6,000-12,000 บาท	15	50.00
12,000 บาทขึ้นไป	4	13.33
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 60.00 เพศชาย ร้อยละ 40.00 อายุ 20-25 ปี ร้อย
ละ 23.33 25-35 ปี ร้อยละ 60.00 35-40 ปี ร้อยละ 6.66 และ 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10.00 รายได้เฉลี่ย /
เดือน 3,000-6,000 บาท ร้อยละ 26.66 3,000-6,000 บาท ร้อยละ 50.00 และ 12,000 บาทขึ้นไป ร้อย
ละ 13.33 บาท

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (N = 30)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ท่านมีความพึงพอใจต่อขนาดหรือรูปทรงของ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด	3.73	0.82	ระดับมาก
2. ท่านมีความพึงพอใจต่อความสวยงามและรายละเอียดต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะ อาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด	3.80	0.76	ระดับมาก
3. ท่านมีความพึงพอใจต่อสีของผลิตภัณฑ์หัตถกรรม สินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด	3.76	0.77	ระดับมาก
4. ท่านมีความพึงพอใจต่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด	3.73	0.63	ระดับมาก
5. ท่านมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ใช้สอยผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด	3.66	0.71	ระดับมาก
6. ท่านมีความพึงพอใจในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้า รูปแบบ ข ในระดับใด	3.50	0.68	ระดับปานกลาง
รวม	22.18	4.37	ระดับมาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 22.18 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

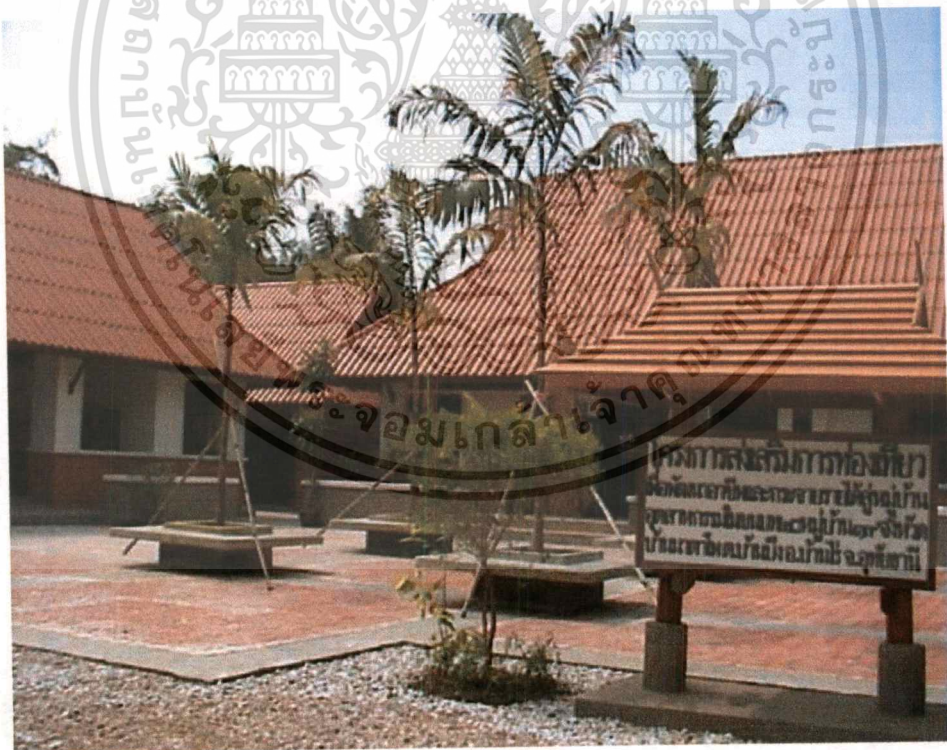
7. ท่านสามารถตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าได้ในราคาเท่าใด

ในส่วนของการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร ส่วนมากจะตกลงซื้อในราคาที่ชุดละ 600-800 บาท ซึ่งเป็นราคาที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นราคาที่เหมาะสมในด้านวัสดุ และด้านแรงงานการผลิต

4.5 การสรุปผลการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

สรุปผลการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา: ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร สรุปตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากสถานที่จริงคือบ้านนาตาโพ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งได้จัดตั้งเป็นโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบ้านนาตาโพ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งรวบรวมผ้าทอไว้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันได้มีนักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าทอมาเที่ยวชมและซื้อสินค้ากลับไปเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 4.41 โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบ้านนาตาโพ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.2 รูปผลลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และนำลวดลายผ้าทอที่นิยม นำมาใช้ในผลิตภัณฑ์
ภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร และรูปผลลวดลายผ้าทอที่นำมาใช้ในการออกแบบ ในผลิตภัณฑ์
(รูปแบบ ข) รวมทั้งสิ้น 11 ทาย ดังนี้

4.5.2.1 ลายพิกุล

4.5.2.2 ลายโพธิ์ขึ้นลาย

4.5.2.3 ลายดอกสร้อย

4.5.2.4 ลายดอกก้านก่อง

4.5.2.5 ลายอ้อยแอ้

4.5.2.6 ลายช้างกระแต

4.5.2.7 ลายขอกำซ้อนขนอก

4.5.2.8 ลายดอกคุ่ม

4.5.2.9 ลายพญานาค

4.5.2.10 ลายเม็ดฝ้าย

4.5.2.11 ลายก้านร่ม

รูปลวดลายที่นำมาใช้ในการออกแบบมี 5 สี ดังนี้

1. สีขาว
2. สีแดง
3. สีเขียว
4. สีดำ
5. สีเหลือง

ซึ่งสีเหล่านี้แต่ก่อนจะเป็นการย้อมสีที่ได้จากธรรมชาติ แต่ระยะเวลาในการย้อมทำให้ได้วัสดุในการ
ผลิตช้า จึงต้องนำสีย้อมแบบทางวิทยาศาสตร์โดยใช้สีย้อมผ้าแทน ทำให้ระยะเวลาในการผลิตไวขึ้น
กว่าเดิม

4.5.3 รูปผลทางด้านรูปทรงในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ชุดบนโต๊ะอาหาร ซึ่งผลสรุปใน
ด้านรูปทรง ได้แก่รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ซึ่งประกอบด้วย
ด้วย เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ผ้าปูโต๊ะ
2. ผ้ารองจาน
3. ผ้าเช็ดปาก

ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) เป็นการออกแบบที่อยู่ในรูปแบบผ้าทอลายโบราณ
คือรูปทรงในการออกแบบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลวดลายที่นำมาใช้จะมีลายขนาด ลายโบราณ ซึ่งเป็น
ลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาวบ้านนาตาโพ ขนาดของผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร

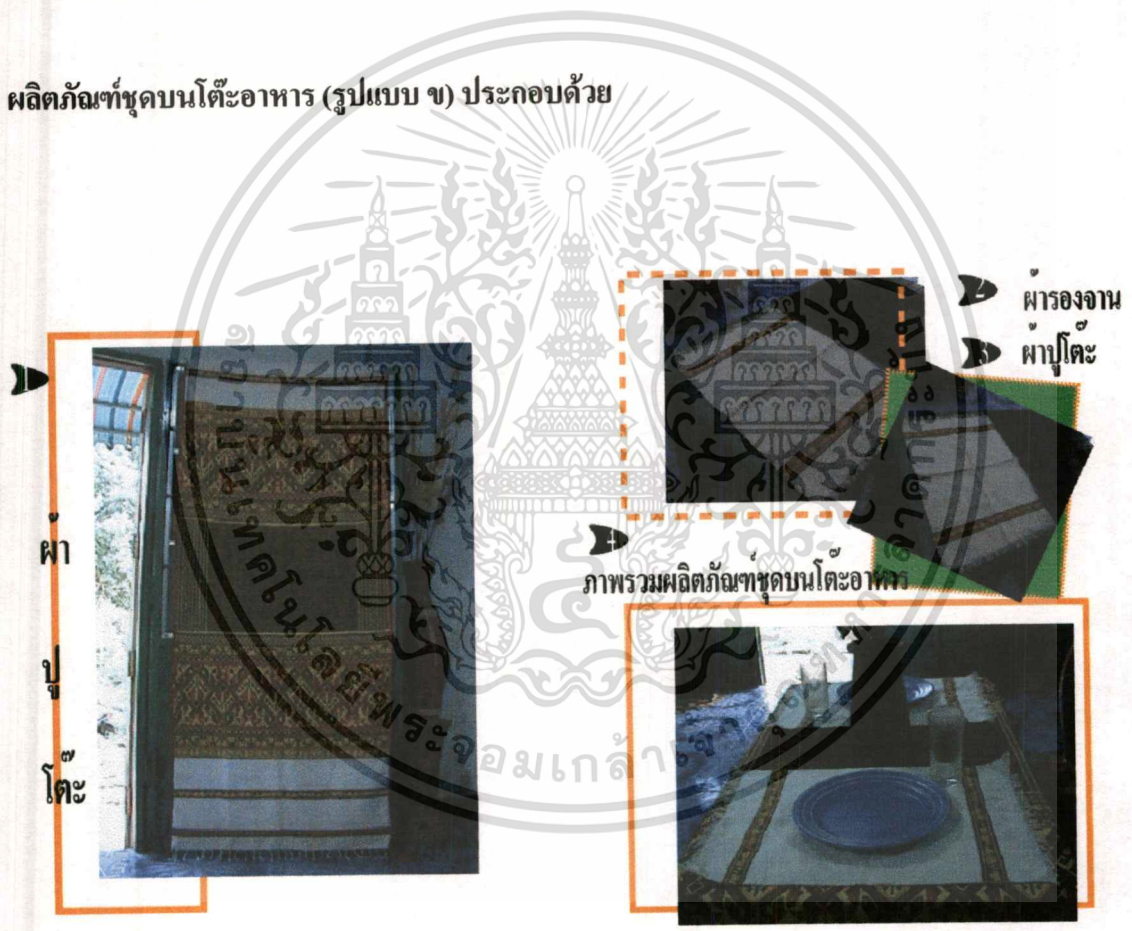
(รูปแบบ ข) ประกอบด้วย ดังนี้

ผ้าปูโต๊ะ มีขนาดกว้าง 0.80 เมตร และขนาดยาว 2.00 เมตร รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า สีที่นำมาใช้จะเป็นแม่สีทั้งหมด ซึ่งเป็นสีที่สืบทอดมาตั้งแต่โบราณ ได้แก่ สีขาว สีแดง สีดำ สีเขียว สีเหลือง

ผ้ารองจาน มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาด 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า สีที่นำมาใช้จะใช้สีขาวเป็นสีพื้น และนำลายก้านร่มมาใส่ ซึ่งสีของลายก้านร่มจะใช้สีแดง สีเหลือง สีส้ม สีดำ สีเขียว

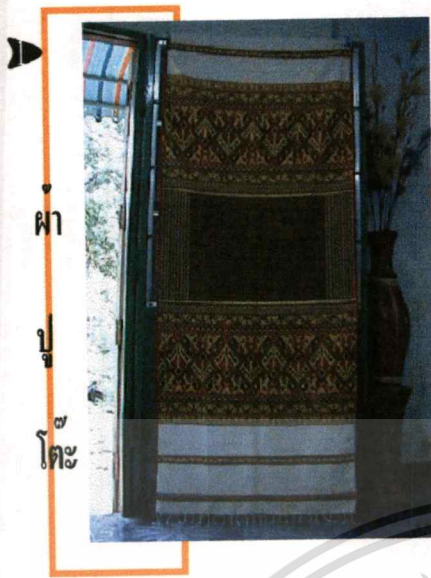
ผ้าเช็ดปาก มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาดยาว 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลักษณะของผ้าเช็ดปากจะมีความบางมากกว่าผ้ารองจาน เพราะตัวผ้าต้องสัมผัสกับปากเวลาเข้าสู่ขั้นตอนการผลิต จึงใช้การทอผ้าด้วยเส้นเดียว ส่วนลายที่นำมาใช้จะใช้ลายดอกอ้อ สีที่ใช้จะใช้สีขาวเป็นสีพื้น และสีของลายดอกอ้อจะใช้สีแดง สีเหลือง สีดำ

ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ประกอบด้วย

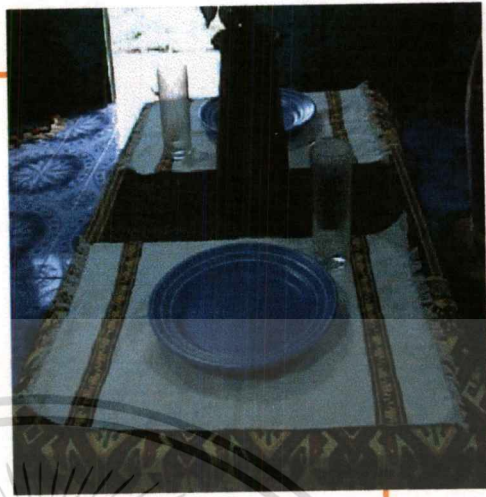
ภาพที่ 4.42 ภาพรวมผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้า
ปู
โต๊ะ

ภาพรวมผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร

ภาพที่ 4.43 ผ้าปูโต๊ะ (รูปแบบ ข) มีขนาดกว้าง 0.80 เมตร และขนาดยาว 2.00 เมตร รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ภาพรวมผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร

ผารองจาน

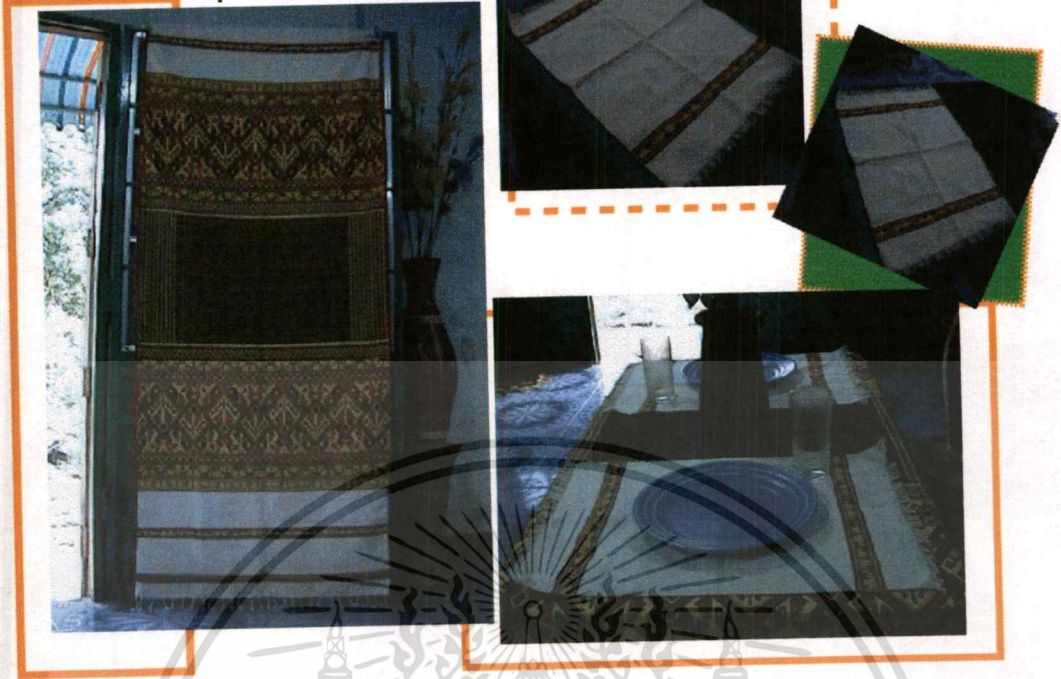

ภาพที่ 4.44 ผารองจาน (รูปแบบ ข) มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาด 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพรวมผลิตภัณฑ์ชุมชนโต๊ะอาหาร

ผ้าเช็ดปาก

ภาพที่ 4.45 ผ้าเช็ดปาก (รูปแบบ ข) มีขนาดกว้าง 15 นิ้ว และขนาด 20 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าหัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ในบทนี้เป็นบทสรุปผลการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายและข้อเสนอแนะ โดยประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร
2. ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำลวดลายผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
3. ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ซึ่งทางผู้วิจัยได้ออกแบบและผลิตจริง รวม 2 แบบ คือ (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก) และ (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข) ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นและสรุปผลผลิตภัณฑ์ และนำผลสรุปผลิตภัณฑ์มาหาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ผลิต คือ กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ
2. ผู้ซื้อสินค้า คือ ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอฝ้ายพื้นเมืองบ้านนาตาโพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ผลิต ได้กำหนดเลือกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณบ้านนาตาโพ จำนวน 30 คน
2. ผู้ซื้อสินค้า คือ ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอผ้าพื้นเมืองบ้านนาตาโพ จำนวน 30 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทางผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยแบ่งเป็น 2 ด้าน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 6 คน ดังนี้

ด้านออกแบบผลิตภัณฑ์

คุณจำปี ธรรมศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผ้าทอ และเป็นศิลปินดีเด่นด้านช่างทอผ้า ของจังหวัดอุทัยธานี รวมทั้งเป็นอาจารย์พิเศษสอนเกี่ยวกับการออกแบบและการทอผ้าตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดอุทัยธานี

อาจารย์พรชประเวศ อชิโนบุญวัฒน์ หัวหน้าโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สถาบันราชภัฏนครสวรรค์

คุณวัชรีย์ ตินธุศิริ นักพัฒนาชุมชน ระดับ 7 ซึ่งเป็นผู้แนะนำและวางแนวทางการทอผ้าให้แก่ชาวบ้านนาตาโพ เข้ามาช่วยสอนชาวบ้านทางด้านการออกแบบลวดลายผ้าทอให้เข้ากับยุคสมัยใหม่ และเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นมา สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านนาตาโพ

ด้านกรรมวิธีการผลิต

คุณจำปี ธรรมศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า และเป็นศิลปินดีเด่นด้านช่างทอผ้า ของจังหวัดอุทัยธานี รวมทั้งเป็นอาจารย์พิเศษสอนเกี่ยวกับการออกแบบและการทอผ้าตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดอุทัยธานี

คุณถิ่นวล อินปาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า และเป็นประธานกลุ่มทอผ้าไหมบ้านโคกหม้อ จังหวัดอุทัยธานี มีประสบการณ์ในการทอผ้า 10 ปี

คุณอำไพ สารรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า และเป็นประธานกลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านไพจิตร จังหวัดอุทัยธานี มีประสบการณ์ในการทอผ้า 6 ปี

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นด้านการออกแบบ และด้านกรรมวิธีการผลิตจากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว
2. แบบสอบถามความพึงพอใจจากผู้ผลิตและผู้สนใจสินค้าด้านรูปแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอและศึกษาจากสถานที่ผลิตจริงอยู่ที่ตำบลบ้านนาตาโพ จังหวัดอุทัยธานี
2. ออกแบบและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ โดยอาศัยทฤษฎีประกอบด้วย และศึกษานอกสถานที่จากแหล่งผลิต รวมถึงศึกษาขบวนการผลิต และวัสดุที่นำมาใช้ผลิต
3. นำแบบสอบถามไปหาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารที่ออกแบบและผลิตเสร็จแล้ว จำนวน 2 ชุด พร้อมผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารและสรุปแล้วจึงนำมาหาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้สนใจสินค้า
4. นำคะแนนที่ได้จากการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความคิดเห็นด้านการออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารและด้านความพึงพอใจจากผู้ผลิต และ ผู้สนใจสินค้า ว่าอยู่ในระดับใด

5.1.5 ผลของการวิจัย

ผลสรุปของการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าหัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ได้สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินผลิตภัณฑ์ ชุดบนโต๊ะอาหารที่ออกแบบไว้มี 2 แบบ คือ (รูปแบบ ก) และ (รูปแบบ ข) ซึ่งทำการประเมิน 2 ด้าน คือ หนึ่งด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สองด้านกรรมวิธีการผลิต

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากผลสรุปการประเมิน จากแบบสอบถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารทั้งสองรูปแบบ คือ (รูปแบบ ก) และ (รูปแบบ ข) เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมพบว่า ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ (รูปแบบ ก) ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 38.98$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และผลิตภัณฑ์ (รูปแบบ ข) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 41.28$) แปลผลอยู่ในระดับมาก

โดยในด้านการประเมินผลด้านการออกแบบจะมีผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร จำนวน 3 ชิ้น ดังนี้

ผ้าปูโต๊ะ

รูปทรงของผ้าปูโต๊ะค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.33$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าปูโต๊ะ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.33$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าปูโต๊ะ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.33$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.33$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผ้ารองจาน

รูปทรงของผ้ารองจาน ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.33$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้ารองจาน ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.66$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้ารองจาน ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.66$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผ้ารองจานที่ออกแบบ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.66$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผ้าเช็ดปาก

รูปทรงของผ้าเช็ดปาก ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.66$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าเช็ดปาก ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.66$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าเช็ดปาก ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.66$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผ้าเช็ดปากที่ออกแบบมา ท่านคิดว่ามีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.33$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากผลสรุปการประเมิน จากแบบสอบถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหารทั้งสองรูปแบบ คือ (รูปแบบ ก) และ (รูปแบบ ข) เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมพบว่า ด้านกรรมวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์ (รูปแบบ ก) ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 39.62$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผลิตภัณฑ์ (รูปแบบ ข) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 38.62$) แปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าในส่วนของการผลิตจะอยู่ในระดับเดียวกัน ผลิตได้ทั้งหมด

ผลสรุปของการศึกษาและพัฒนาศิลป์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้า หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ได้สรุปความพึงพอใจจากผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า จากการประเมินผลิตภัณฑ์ ชุดบนโต๊ะอาหารที่ออกแบบไว้มี 2 แบบ คือ (รูปแบบ ก) และ (รูปแบบ ข) ผู้เชี่ยวชาญได้ผลสรุปเป็น ผลิตภัณฑ์ ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข)

ผลสรุปจากการประเมิน ความพึงพอใจจากผู้ผลิต ผลสรุปการประเมิน จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมพบว่าผู้ผลิตมีความพึงพอใจที่จะผลิต ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 64.31$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผลสรุปจากการประเมิน ความพึงพอใจจากผู้ซื้อสินค้า ผลสรุปการประเมิน จากแบบสอบถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมพบว่าผู้ซื้อสินค้ามีความพึงพอใจที่จะซื้อ ผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 22.18$) แปลผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีสาระที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาศิลป์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ด้านการออกแบบ และ ด้านกรรมวิธีการผลิต ซึ่งมองผลรวมของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่า ด้านการผลิตจะผลิตได้ทั้งสองแบบ คือ (รูปแบบ ก) และ (รูปแบบ ข) ส่วนด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ (รูปแบบ ข) จะมีรูปทรงที่คิดว่า ลวดลายที่นำมาใช้ในการออกแบบก็จะมีลวดลายที่เหมาะสมกับตัวผลิตภัณฑ์มากกว่า และในเรื่องของสีที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดบนโต๊ะอาหาร (รูปแบบ ข) จะใช้สีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดี

ความพึงพอใจของผู้ผลิตเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาศิลป์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ได้ดี วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น (ผ้า) มีความลงตัวในเรื่องการผลิต ส่วนรูปทรงที่ออกแบบเหมาะสมกับขบวนการผลิต ลวดลาย และ สีที่นำมาใช้ในการผลิตผู้ผลิตมีความชำนาญอยู่แล้ว

ความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้าเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาศิลป์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ได้ดี ผู้ซื้อจึงมีความพึงพอใจในเรื่องของรูปทรง ลวดลาย และ สีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของบ้านนาตาโพ ซึ่งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพรวมของผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทชุดบนโต๊ะอาหารที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแล้วนั้นจะอยู่ในระดับดี ผู้ซื้อสินค้ามีความพึงพอใจในตัวผลิตภัณฑ์

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป และเพื่อการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยสามารถนำผลมาเป็นข้อเสนอแนะและนำไปใช้ได้ดังนี้

ในการนำผลการออกแบบและพัฒนาผ้าทอบ้านนาตาโพ มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์

หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรจะมีการพัฒนาในด้านการนำลวดลายที่มีอยู่มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทต่าง ๆ ออกจำหน่ายในรูปแบบผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ ซึ่งยังคงอนุรักษ์เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของบ้านนาตาโพ และควรใช้ฝ้ายที่ได้จากการข้อมสีจากธรรมชาติจริง ๆ เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม และเป็นการสร้างรายได้ให้ชาวบ้านต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2542). หมู่บ้านอุตสาหกรรมดีเด่น.
- โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 ตุลาคม (2543).
- ชีวิตงาน Worklife. (2545). ปีที่ 2 ฉบับที่ 140 วันที่ 14–20 มกราคม.
- ประเสริฐ ศีลรัตน. (2531). การออกแบบของที่ระลึก. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์
พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- มารุต อัมรานนท์. (2533). ศิลปะพื้นบ้าน. ชลบุรี : ภาควิชาศิลปะ และวัฒนธรรม คณะมนุษย
ศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- มารุต อัมรานนท์. (2543). “แนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้าน”. วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒน
ธรรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 1 (2) มกราคม–มิถุนายน.
- มารุต อัมรานนท์. (2544). “การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะพื้นบ้าน”. วารสารสถาบันวิจัยศิลป
วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 2 (2) มกราคม–มิถุนายน.
- วิบูลย์ ธีสุวรรณ. (2532). ศิลปะหัตถกรรมไทย : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ปีศิลปะหัตถกรรม
ไทย พ.ศ. 2531 - 2533.
- วิบูลย์ ธีสุวรรณ. (2535). ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์
พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- วิบูลย์ ธีสุวรรณ. (2526). การออกแบบ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุทัยธานี. (2544). เอกสารเผยแพร่ตามโครงการพัฒนาตลาดเพื่อ
สนับสนุนการกระจายการผลิตในระดับจังหวัด ปี 2544. อุทัยธานี : องค์กรวิสาหกิจพิมพ์.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ทม 1504/0429

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ศศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

ด้วย นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จะทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบทแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีและขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ทม 1504/0429

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ด้วย นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม จะทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาคาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุมชนไต้ะอาหาร” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีและขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ทม 1504/0019

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์พรชประเวศ อชิโนบุญวัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามด้านออกแบบ เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/0019

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณจำปี ธรรมศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามด้านออกแบบและด้านกรรมวิธีการผลิต เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุดบนโต๊ะอาหาร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของนางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/0019

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวัชรลี สินธุศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามด้านออกแบบ เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของนางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/0019

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มกราคม 2546

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสินวล อินปนาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามด้านกรรมวิธีการผลิต เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะอุตสาหกรรม
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษา
และพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะ
อาหาร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ
นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม.1504/0019

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มกราคม 2546

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณอำเภอ สารรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามด้านกรรมวิธีการผลิต เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นสินค้าจังหวัดอุทัยธานี : กรณีศึกษา ชุมชนโต๊ะอาหาร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2896

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน นางจ่าปี ธรรมศิริ

ด้วย นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับการผ้าทอของ
จังหวัดอุทัยธานี เอกสารเกี่ยวกับประวัติผ้าทอจังหวัดอุทัยธานี ภาพถ่ายผ้าทอที่ผลิตในปัจจุบัน และขอ
สัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “การศึกษาลวดลายผ้าทอบ้านนาตาโพ อ.บ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี” เพื่อประกอบการจัด
เตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ลดกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็น
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกจังหวัดอุทัยธานี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็น
อย่างดียิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

แบบสอบตามการศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอ

บ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า

จังหวัดอุทัยธานี

: กรณีศึกษาชุมชนโต๊ะอาหาร

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ผลิต ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
สินค้า เพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ผลิต เกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผลิต ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า

จังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

(นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ผลิต ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

สินค้า เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ

เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า

จังหวัดอุทัยธานี

ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

30 - 35 ปี

35 - 40 ปี

40 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการผลิต

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

10 - 15 ปี

15 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผลิต ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี
 กรณีศึกษา : ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุมชนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
 เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความพึงพอใจ (ขวามือของท่าน) ตามความพึงพอใจ

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความพึงพอใจของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ความพึงพอใจในการผลิต (ผ้าปูโต๊ะ)					
	1.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในการใช้ผ้าในการผลิตในระดับใด					
	1.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามีความพึงพอใจในการผลิตระดับใด					
	1.3 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในรูปทรงที่ออกแบบในระดับใด					
	1.4 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในลวดลายและรายละเอียดต่างๆในระดับใด					
	1.5 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในสีผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบในระดับใด					
	1.6 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจต่อความสวยงามผลิตภัณฑ์ในระดับใด					

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผลิตด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี
กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความพึงพอใจ

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความพึงพอใจของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.	ความพึงพอใจในการผลิต (ผู้โรงงาน)					
2.1	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในการใช้ฝ้ายในการผลิตในระดับใด					
2.2	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามีความพึงพอใจในการผลิตระดับใด					
2.3	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในรูปทรงที่ออกแบบในระดับใด					
2.4	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในลวดลายและรายละเอียดต่างๆในระดับใด					
2.5	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในสีผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบในระดับใด					
2.6	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจต่อความสวยงามผลิตภัณฑ์ในระดับใด					

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผลิตด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี
 กรณีศึกษา : ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุมชนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
 เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความพึงพอใจ

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความพึงพอใจของท่าน

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	ความพึงพอใจในการผลิต (ผ้าเช็ดปาก)					
3.1	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในการใช้ฝ้ายในการผลิตในระดับใด					
3.2	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามีความพึงพอใจในการผลิตระดับใด					
3.3	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในรูปทรงที่ออกแบบในระดับใด					
3.4	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในลวดลายและรายละเอียดต่างๆในระดับใด					
3.5	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจในสีผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบในระดับใด					
3.6	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านมีความพึงพอใจต่อความสวยงามผลิตภัณฑ์ในระดับใด					

ข้อเสนอแนะ.....
 .....
 .....

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้า ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
สินค้า เพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี

กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอ
บ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะ
อาหาร โดยนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการ
ของกลุ่มเป้าหมาย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด
อุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้
ประโยชน์ได้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ผลิต เกี่ยวกับความพึงพอใจด้าน
รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูล
ที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้สนใจสินค้า ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
สินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

(นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ซื้อสินค้า ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
สินค้า เพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 - 25 ปี

25 - 35 ปี

35 - 40 ปี

40 ปีขึ้นไป

3. รายได้เฉลี่ย / เดือน

ต่ำกว่า 3,000 บาท

3,000 - 6,000 บาท

6,000 - 12,000 บาท

12,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี

กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความพึงพอใจ

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความพึงพอใจของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจสินค้า						
	1. ท่านมีความพึงพอใจต่อขนาดหรือรูปทรงของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด					
	2. ท่านมีความพึงพอใจต่อลวดลายและรายละเอียดต่างๆ ของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด					
	3. ท่านมีความพึงพอใจต่อสีของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด					
	4. ท่านมีความพึงพอใจต่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด					
	5. ท่านมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ใช้สอยผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร รูปแบบ ข ในระดับใด					
	6. ท่านมีความพึงพอใจในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า รูปแบบ ข ในระดับใด					

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร เพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ผลิต เกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

(นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร (ด้านการออกแบบ รูปแบบ ก)

เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ

เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า

จังหวัดอุทัยธานี

ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

25 - 30 ปี

30 - 35 ปี

35 - 40 ปี

40 ขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

10 - 15 ปี

15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด
อุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ผ้าปูโต๊ะ					
	1.1 รูปทรงของผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	1.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าปูโต๊ะ ที่นำมาใช้ในการออกแบบท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	1.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าปูโต๊ะท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	1.4 ผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบมาท่านคิดว่ามี ความสวยงามในระดับใด					
2.	ผ้ารองจาน					
	2.1 รูปทรงของผ้ารองจานที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	2.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้ารอง จานที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	2.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้ารองจาน ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	2.4 ผ้ารองจานที่ออกแบบมาท่าน คิดว่ามี ความสวยงามในระดับใด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด
อุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	ผ้ารองเช็ดปาก					
	3.1 รูปทรงของผ้าเช็ดปากที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด					
	3.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าเช็ดปากที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด					
	3.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าเช็ดปาก ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด					
	3.4 ผ้าเช็ดปากที่ออกแบบมา ท่านคิดว่ามีความสวยงามในระดับใด					

ข้อเสนอแนะ.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร เพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานีประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ผลิต เกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

(นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (ด้านกรรมวิธีการผลิต รูปแบบ ก)
การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดกรรมผ้าทอบ้านนาคาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

25 - 30 ปี

30 - 35 ปี

35 - 40 ปี

40 ขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทอผ้า

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

10 - 15 ปี

15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ผลิตด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด

อุทัยธานี ประเภทชucrบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชucrบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ความยากง่ายในการผลิต					
	1.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่ามีความยากง่ายในการใช้ฝ้ายเพื่อใช้ผลิตในระดับใด					
	1.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่ามีความยากง่ายในการผลิตในระดับใด					
2.	ระยะเวลาในการผลิต					
	2.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด					
	2.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตระดับใด					
3.	ราคาต้นทุนการผลิต					
	3.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ต้นทุนเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด					
	3.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าต้องใช้ต้นทุนในการผลิตระดับใด					
4.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่าขนาดหรือรูปทรงของผลิตภัณฑ์ประเภทชucrบนโต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ผลิตด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด

อุทัยธานี ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุมชนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

.....
โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่า สีของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุมชน โต๊ะอาหาร มีความเหมาะสมในระดับใด					
6.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่า วัสดุที่นำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ ประเภทชุมชน โต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด					
7.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก ท่านคิดว่า ลวดลายหรือลายละเอียดต่างๆ ที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์ ประเภทชุมชน โต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด					

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร เพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ผลิต เกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

(นางสาวสุจินันท์ ดาวเดือน)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (ด้านการออกแบบ รูปแบบ ข)
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 25 - 30 ปี
 30 - 35 ปี
 35 - 40 ปี
 40 ขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
 5 - 10 ปี
 10 - 15 ปี
 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด
อุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ร	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ผ้าปูโต๊ะ					
	1.1 รูปทรงของผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	1.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าปูโต๊ะ ที่นำมาใช้ในการออกแบบท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	1.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าปูโต๊ะท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	1.4 ผ้าปูโต๊ะที่ออกแบบมาท่านคิดว่ามี ความสวยงามในระดับใด					
2.	ผ้ารองจาน					
	2.1 รูปทรงของผ้ารองจานที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	2.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้ารอง จานที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	2.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้ารองจาน ท่านคิดว่ามี ความเหมาะสมในระดับใด					
	2.4 ผ้ารองจานที่ออกแบบมาท่าน คิดว่ามีความสวยงาม ในระดับใด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด
อุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	ผ้ารองเช็ดปาก					
	3.1 รูปทรงของผ้าเช็ดปากที่ออกแบบ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด					
	3.2 ลวดลายและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ตกแต่งบนผ้าเช็ดปากที่นำมาใช้ในการออกแบบ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด					
	3.3 สีที่นำมาใช้ในการออกแบบผ้าเช็ดปาก ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมในระดับใด					
	3.4 ผ้าเช็ดปากที่ออกแบบมา ท่านคิดว่ามีความสวยงามในระดับใด					

ข้อเสนอแนะ.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร เพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ผลิต เกี่ยวกับความพึงพอใจด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา : ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

(นางสาวสุจินันท์ คาวเดือน)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้นักวิชาการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมสินค้า ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร (ด้านกรรมวิธีการผลิต รูปแบบ ข)
การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ
เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า
จังหวัดอุทัยธานี
ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

25 - 30 ปี

30 - 35 ปี

35 - 40 ปี

40 ขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทอผ้า

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

10 - 15 ปี

15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ผลิตด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด

อุทัยธานี ประเภทชุมชนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุมชนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ความยากง่ายในการผลิต					
	1.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามีความยากง่ายในการใช้ฝ้ายเพื่อใช้ผลิตในระดับใด					
	1.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่ามีความยากง่ายในการผลิตในระดับใด					
2.	ระยะเวลาในการผลิต					
	2.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด					
	2.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตระดับใด					
3.	ราคาค่าต้นทุนการผลิต					
	3.1 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้องใช้ต้นทุนเตรียมฝ้ายเพื่อพร้อมใช้ผลิตในระดับใด					
	3.2 หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าต้องใช้ต้นทุนในการผลิตระดับใด					
4.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่าขนาดหรือรูปทรงของผลิตภัณฑ์ประเภทชุมชนโต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ผลิตด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัด

อุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพรูปแบบชุดบนโต๊ะอาหาร แล้วพิจารณาอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น (ขวามือของท่าน) ตามความคิดเห็น

โปรดพิจารณาภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า สีของผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร มีความเหมาะสมในระดับใด					
6.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า วัสดุที่นำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบนโต๊ะ อาหารมีความเหมาะสมในระดับใด					
7.	หากท่านต้องผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข ท่านคิดว่า ลวดลายหรือลายละเอียดต่างๆ ที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์ ประเภทชุดบน โต๊ะอาหารมีความเหมาะสมในระดับใด					

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวสุจินต์ คาวเดือน
วัน เดือน ปี เกิด	21 กรกฎาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 27/1 ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2538 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต เทคโนโลยีสารสนเทศ (การผลิต) จากสถาบันราชภัฏนครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้